

๒๕๕ ๐๐ *๒๖* รายงานวิจัย

๒๕๖ ๓๐ *๒๖*

เรื่อง ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖

ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ // *๒๕ ๑๐๐... [ภาค ๑๐๐๐]*

๑๐๐ ๐๒ *๒๖* มานพ จิตต์ภูษา และคณะ

๒๖ สำนักวิจัยและพัฒนา

๑๑๐ ๒๒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2535

๒๕๐ *๒๖*

เลขหมู่	MN ๑๐๐. ๕๕. ๒๙๐๖ ๒๖๔
เลขทะเบียน	๒๕๓๕ ๒. ๑
๒๐ ต.ค.	๒๕๔๑

Order Key	16981
BIB Key	128874

ชื่อโครงการวิจัย ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6
ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้วิจัย นายมานพ จิตต์ภูษา และคณะ
ปีงบประมาณ 2535

บทคัดย่อ

งานวิจัยที่ต้องการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร การศึกษา ภาวะการ
มีงานทำ และการพัฒนาชนบท ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) จาก
ข้อมูลเอกสาร พบประเด็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ แต่เมื่อแผนฯ 6 ผ่านไปแล้ว จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ก็ยังคงมีปัญหาหลักในด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและ
ทรัพย์สินอยู่เหมือนเดิม ด้วยข้อจำกัดในการพัฒนา 8 ด้านที่สำคัญ คือ ด้านการเกษตร
อุตสาหกรรม บริการพื้นฐาน การท่องเที่ยว การศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและด้านประชาสัมพันธ์

Project The Impact of the Sixth National Economic and Social Development
Plan Upon Resource Development in Three Southern Border Provinces.
Researcher Manop Jitpusa and et.al.
Year 1992

Abstract

This research is to study about changes of the population, Education, Unemployment situation and the development of rural areas in the three southernmost border provinces (Pattani, Yala and Marathiwat). From document data, it is found out that there are quantitative changing issues. But when the Sixth Plan is to manage, these areas are still faced the important problems in economics, social and security in life and properties. With the limit of 8 important developments : agriculture, industrial, basic services, tourism, the study in the religions of art and culture, public health, security of life and properties and public relations.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านและหน่วยงานทุกองค์กร ที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณศรีหทัย ไหม่มมงคล ในความช่วยเหลือทุกอย่างตั้งแต่ต้นจนจบการทำงาน

คณะผู้วิจัย

คำนำ

รายงานผลการวิจัยเรื่องนี้ออกมาล่าช้า เนื่องจากประสบปัญหาในทุกขั้นตอนของการวิจัย นับตั้งแต่การโยกย้ายงาน การย้ายไปทำงานที่อื่น ๆ ของตัวผู้ร่วมงานวิจัย การขอลงนามเรื่องมีภารกิจล้นมือของผู้ร่วมงานวิจัยหลายคน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของข้อมูลที่เป็นอยู่ในหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ผู้อ่านหรือนักวิจัยท่านอื่น ๆ ที่ประสงค์จะใช้ข้อมูลดิบ เพื่อการอ้างอิงหรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โปรดติดต่อที่สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยจะส่งข้อมูลดิบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปรวบรวมไว้ที่นั่น

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(2)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วิธีการวิจัย	16
บทที่ 3 ผลการวิจัย	18
บทที่ 4 สรุปผล	111
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	127

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี เมื่อปี พ.ศ.2526-2531	25
2	เปรียบเทียบรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี ใน พ.ศ.2529 กับ พ.ศ.2531 (แทน พ.ศ.2534)	25
3	เปรียบเทียบจำนวนการเกิดมีชีพระหว่างปี พ.ศ.2529 กับปี พ.ศ.2532	27
4	เปรียบเทียบจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวระหว่างปี พ.ศ.2529 กับปี พ.ศ.2533	29
5	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2529 และ 2536 จำแนกตามระดับชั้น	35
6	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสถานศึกษาของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2535 และ 2538 จำแนกตามระดับชั้น	37
7	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครูและอาจารย์ของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2536 และ พ.ศ.2538 จำแนกตามระดับชั้น	38
8	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น	39
9	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสถานศึกษาของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น	40
10	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครู อาจารย์ของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น	41
11	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ.2528 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น	42
12	แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครูและอาจารย์ของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ.2528 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น	43
13	แสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2529 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	80

14	สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	81
15	แสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2529 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	88
16	แสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2534 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	91
17	สรุปข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2529	97
18	สรุปข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2534	99

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ระหว่างปี 2524 และ 2525 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้นได้กล่าวแสดงความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบท ในที่หลายแห่งและหลายครั้งถึงความจริงว่า “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้ง 4 แผนในอดีตได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศทางวัตถุ ได้สร้างโครงสร้างพื้นฐานจนทำให้นายทุนและนักธุรกิจร่ำรวยมากขึ้น รัฐบาลน่าจะชลดความเจริญเติบโตนี้บ้าง เพื่อให้โอกาสแก่ชาวนาในชนบทได้พัฒนาตัวเองตามวิถีทางที่เขาเหล่านั้นต้องการ ในเมื่อรัฐบาลเป็นเจ้าของกิจการค้าพื้นฐานอย่างเพียงพอแล้ว ขณะที่ประชาชนพากันยากจนลงทุกวัน...ในอดีตรัฐบาลได้เน้นให้ความสำคัญกับอัตราการเจริญเติบโตทั่ว ๆ ไป และให้ความสำคัญกับการพัฒนาชนบทน้อย ดังนั้นงบประมาณที่ใช้กับการพัฒนาชนบทจึงเป็นงบประมาณส่วนที่เหลือจากโครงการอื่น นอกเหนือไปจากนั้น ท้องถิ่นชนบทยากจนมักจะได้รับความช่วยเหลือโดยตรงแทนที่จะเป็นในรูปสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาชนบทในอดีตส่วนใหญ่จึงเป็นการหยิบยื่นให้รัฐบาลต้องหาหลักเกณฑ์ใหม่ช่วยให้พี่น้องชาวชนบทของเราสามารถช่วยตนเอง และชุมชนของเขาด้วย...ตามหลักการพัฒนาชนบทแนวใหม่นี้ รัฐบาลต้องสร้างองค์กรชุมชนในระดับล่างสุดในหมู่บ้านและชุมชนทุกแห่งให้มีความสามารถด้วยความพยายามและกำลังกลไกของรัฐบาลให้ได้ ดังนั้น รัฐบาลของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้เน้นการพัฒนาชนบทเป็นนโยบายหลัก ในปี 2525 รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณ จำนวน 4,239 ล้านบาท หรือร้อยละ 12.5 ของงบประมาณทั้งหมด เพื่อให้แก่โครงการพัฒนาชนบท และโครงการสร้างงานในชนบท ถ้านำโครงการพัฒนาตามปกติรวมกับโครงการพัฒนาชนบทเน้นเป็นพิเศษเข้าด้วยกัน จะเป็นบเพื่อพัฒนาชนบทเพียงร้อยละ 30 ของงบประมาณทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่ประชาชนชาวไทยจำนวนร้อยละ 79.4 ยังอาศัยอยู่ในชนบททั่วประเทศ แต่งบประมาณชนบทกลับได้รับเพียงร้อยละ 30 ดูเหมือนว่ารัฐบาลจะไม่ให้ความสำคัญจริงดังนโยบายที่แถลงไว้

แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้พัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งหมด 5 แผน ในระยะเวลา 25 ปี ที่ผ่านมา รัฐบาลได้ยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น ในแง่การพัฒนารายได้ ได้เพิ่มรายได้ประชาชาติขึ้นถึง 18 เท่า การพัฒนาสังคมก็ได้ยกระดับและกระจายบริการสังคมออกไปอย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านการศึกษา การสาธารณสุข เป็นผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยดีขึ้นเป็นส่วนใหญ่ เช่น ด้านการศึกษาสามารถขยายโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ครบทุกอำเภอ ด้านการสาธารณสุข มีโรงพยาบาลที่เปิดบริการแล้วถึงร้อยละ 92 ของจำนวนอำเภอทั้งหมด สถานีอนามัยร้อยละ 98 ของจำนวนตำบลทั้งหมดและบริการสาธารณสุขมูลฐานได้ครอบคลุมพื้นที่ระดับหมู่บ้านมากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 2530-2534 หน้า 1)

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง 5 แผน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ที่รัฐบาลกำลังใช้อยู่ในขณะนี้ในภาคใต้ ตลอดจนโครงการพัฒนาของเอกชนต่างได้ช่วยพัฒนาทรัพยากรในภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด แต่ยังไม่มีการศึกษาผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างจริงจัง ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (ช่วงปี 2530-2534) และแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่เป็นของรัฐบาล และเอกชนที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทั้ง 5 ด้านดังต่อไปนี้ คือ โครงสร้างประชากร ภาวะการมีงานทำ สถานภาพทางการศึกษา การพัฒนาชุมชนในเขตชนบท และสภาวะแวดล้อมด้านทรัพยากรชายฝั่ง

1.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากับการมีงานทำในปี 2529 และตั้งข้อสังเกตว่า ถ้ากลยุทธ์การพัฒนาทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปตามแผนพัฒนาฯ ต่าง ๆ ที่วางไว้ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมดในประเทศจะค่อย ๆ เปลี่ยนไปที่ละนิด แรงกดดันให้ประชาชนในชนบทต้องอพยพเข้ามาหางานทำในเมืองจะค่อย ๆ ลดลง ขณะเดียวกันหน่วยงานอาสาสมัครเพื่อพัฒนาชนบทที่มีปัญหาจะค่อย ๆ เปลี่ยนตัวเองให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รูปการณ์เหล่านี้จะเป็นความหวังใหม่ในการกระจายการพัฒนาทรัพยากร

มนุษย์อันมีค่ากลับสู่ชนบท ในขณะที่เดียวกัน การพัฒนาชนบทจะลดแรงกดดันจากปัญหาการว่างงานของผู้ที่มีการศึกษา ผลผลิตและรายได้กระจายไปสู่ภาคเกษตรกรรมในชนบทมากขึ้น ยังผลให้ธุรกิจการบริการและอุตสาหกรรมเกิดการขยายตัวมากขึ้น ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนรวม และมีความสมดุลย์มากขึ้น ปัญหาการว่างงานของผู้ที่มีการศึกษาจะหมดไปในที่สุด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 45) ดังปัญหาโครงสร้างประชากร การศึกษา การว่างงานและการมีงานทำ และคุณภาพชีวิต ที่เกิดขึ้นและคลี่คลายตามกาลเวลา

ในปี 2523 อัตราการว่างงานได้สูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 1 และได้เพิ่มเป็นร้อยละ 1.7 ในปี 2525 นอกจากนี้อัตราการเจริญเติบโตยังลดเหลือร้อยละ 4.8 ในปี 2524 และลดลงไปเรื่อย ๆ มาถึงร้อยละ 3.6 ในปี 2525 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อได้พุ่งสูงขึ้นร้อยละ 12 ในระหว่างปี 2523 และ 2524 อัตราการว่างงานทั่วประเทศ มีเพียงร้อยละ 1.7 ในปี 2525 ขณะที่อัตราการว่างงานในเมืองใหญ่กับสูงถึงร้อยละ 4 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ประมาณการว่า อัตราการว่างงานในขณะนั้นมีร้อยละ 2.5 และส่วนอัตราการว่างงานในเมืองใหญ่มีไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 อัตราการว่างงานของชายไทยมีแนวโน้มสูงกว่าอัตราการว่างงานของหญิงไทย ในปี 2525 ขณะที่อัตราการว่างงานทั้งหมดมีร้อยละ 1.7 อัตราการว่างงานของชายไทยสูงถึงร้อยละ 1.9 และของหญิงไทยร้อยละ 1.4 และนอกจากนี้ยังพบว่าหญิงไทยที่มีการศึกษาน้อยจะมีปัญหาการทำงานทำน้อยกว่าหญิงไทยที่มีการศึกษา ในบรรดากลุ่มผู้ว่างงานยังพบว่า กลุ่มเยาวชนได้รับผลกระทบจากปัญหาการว่างงานมากที่สุด ในปี 2517 กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี ได้ว่างงานถึงร้อยละ 70.4 ต่อมาในปี 2525 ได้ลดลงเหลือร้อยละ 60.6 เพราะการว่างงานของผู้ที่มีการศึกษาได้เพิ่มสัดส่วนในกลุ่มเยาวชนผู้ที่จบการศึกษาเป็นจำนวนมากกว่างานส่วนใหญ่จะจบปริญญาตรีอายุมากกว่า 24 ปี ดังนั้น การแก้ปัญหาและลดอัตราการว่างงานในกลุ่มเยาวชนจะได้ผลก็ต่อเมื่อเพิ่มอายุของเยาวชนกับแรงงาน (อายุ 11-14 ปี) ให้สูงขึ้น และเพิ่มจำนวนผู้มีอายุ 60 ปี หรือสูงกว่าอัตราการอพยพของเด็กในชนบทเข้ามาหางานทำในเมืองได้เพิ่มขึ้น ยังผลให้อัตราการว่างงานในเด็กมีสัดส่วนสูงตาม ขณะที่ประชากรไทยมีอายุยืนมากขึ้น และประชาชนกลุ่มสูงอายุต้องการทำงานในตลาดแรงงานนานกว่าเมื่อสิบปีที่แล้ว (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2527 : 3)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ได้จัดแผนรณรงค์ผู้ไม่รู้หนังสือเป็นโครงการ 5 ปี จากการสำรวจประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 14-50 ปี ทั่วประเทศ พบว่า มีผู้ไม่รู้หนังสือจำนวน 673,493 คน และ กศน. ได้รณรงค์ให้ผู้ไม่รู้หนังสือทั้งหมดเข้าโครงการปรากฏผลว่า จนถึงวันที่ 11

เมษายน 2531 ผู้ไม่รู้หนังสือมาสมัครเข้าร่วมโครงการ 583,617 คน หรือร้อยละ 86.66 ของผู้ไม่รู้หนังสือทั้งหมด จังหวัดที่จัดทรงรงค์และประสบความสำเร็จ ช่วยให้ผู้ไม่รู้หนังสือไปขึ้นบัญชีเป็นผู้รู้หนังสือแล้วมีทั้งหมด 54 จังหวัด ในจังหวัดภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สตูล สงขลา กระบี่ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และพังงา ส่วนจังหวัดภาคใต้ที่ทรงรงค์ยังไม่ได้ครบตามโครงการ ผู้ไม่รู้หนังสือได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้รู้แล้วมีเปอร์เซ็นต์ดังนี้ ตรัง 69.99% ภูเก็ต 60.29% นราธิวาส 15.93% ยะลา 20.19% และ ปัตตานี 7.13% (มติชนรายวัน, 2531 : 13)

เทียนฉาย กิระนันท์ และสุชาดา กิระนันท์ ได้วิเคราะห์ข้อมูลและแนวโน้มของภาวะการตายของประชากรไทยในเชิงอนุกรมเวลาอย่างต่อเนื่อง ระหว่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ปี 2503 ถึง 2529 การวิเคราะห์ครั้งนี้ได้ใช้ฐานข้อมูลจากสถิติสาธารณสุขเป็นหลัก และปรับค่าตกะเบี่ยนการตาย ด้วยผลการสำรวจการเปลี่ยนแปลงประชากรปี 2507-2508 เป็นหลัก และได้ทดลองปรับค่าอัตราตายอีกชั้นหนึ่ง โดยอาศัยอัตราตายของทารกในปี 2528 จากผลการเปลี่ยนแปลงประชากรปี 2528-2529 เป็นอีกฐานหนึ่งเพื่อเปรียบเทียบ ทำให้ได้ข้อมูลอัตราตาย อัตราตายของทารก อัตราตายรายกลุ่มและเพศ อัตราตายรายภาค และรายสาเหตุสำคัญ ๆ ในเชิงอนุกรมเวลา เป็นที่น่าพอใจคณะผู้วิจัยพบว่า ค่าประมาณ อัตราตายรายภาคต่อประชากร 1,000 คน จากการประมาณค่าเชิงคณิตศาสตร์ (2503-2529) ภาคใต้ปี 2503 เท่ากับ 10.70 ต่อ 1,000 ปี 2529 ลดลงเป็น 5.56 ต่อ 1,000 ค่าประมาณของอัตราตาย จำแนกตามสาเหตุที่สำคัญต่อประชากร 1,000 คน คนไทยภาคใต้ตายด้วยโรคติดเชื้อปี 2503 ด้วยอัตรา 1.4277 ต่อ 1,000 ในปี 2529 ได้ลดลงเหลือ 0.3793 ต่อ 1,000 ส่วนอัตราตายด้วยอุบัติเหตุของภาคใต้ ปี 2503 เท่ากับ 0.4321 ต่อ 1,000 ต่อมาในปี 2529 กลับเพิ่มเป็น 0.5849 ต่อ 1,000 (เทียนฉาย กิระนันท์ และสุชาดา กิระนันท์, 2523 : 17-43)

จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะพิเศษได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล แตกต่างจากจังหวัดอื่น กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม และใช้ภาษามลายูในการติดต่อสื่อสารประจำวัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม แตกต่างไปจากภูมิภาคอื่น ในจำนวนประชากรประมาณ 2.2 ล้านคนหรือร้อยละ 37.6 ของประชากรภาคใต้ ต่างยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่จังหวัดชายแดนภาคใต้สี่จังหวัดกลับมีผลผลิตรวมคิดเป็นร้อยละ 33 ของผลผลิตรวมของภาคอัตราการขยายตัวต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของผลผลิตรวมของภาค โครงสร้างเศรษฐกิจมีฐานการผลิตแคบ ยังลดการพัฒนาด้าน

อุตสาหกรรมและพาณิชย์ และประชาชนยังยากจนรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี 2522 เท่ากับ 5,177 บาทต่อปี ซึ่งยังต่ำกว่ารายได้ต่อบุคคลของภาคใต้ ซึ่งเฉลี่ย 5,858 บาทต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2525 : 169)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ใช้เป็นแผนพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2530 ถึง 30 กันยายน 2534 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ

จะต้องรักษาระดับการขยายตัวให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 เพื่อรองรับกำลังแรงงานใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ไม่น้อยกว่า 3.9 ล้านคน ทั้งนี้โดยเน้นลักษณะการขยายตัวที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจหลายด้านที่เกิดขึ้นในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

2. ด้านสังคม

จะมุ่งพัฒนาคุณภาพคน เพื่อให้สามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้ามีความสุข เกิดความเป็นธรรม สอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาประเทศส่วนรวม พร้อม ๆ กับการธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ วัฒนธรรมและค่านิยมอันดี และยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนในชนบทและในเมืองให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

แนวทาง (กลยุทธ์) ของการพัฒนา

จากวัตถุประสงค์ 2 ประการข้างต้น แผนฯ 6 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้ (เศรษฐกิจและสังคม 23,5,2529 : 22-23)

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ

ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการ โดยยึดหลักการทำงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทบทวน บทบาทของรัฐให้อยู่ในกรอบที่เป็นหน้าที่อันชอบธรรมของรัฐ และคำนึงถึงความเหมาะสมกับขีดความสามารถและฐานะการเงิน การคลังเป็นสำคัญ โดยหันมาเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน ให้มากขึ้นในการพัฒนาประเทศไม่เฉพาะแต่ทางการผลิตเท่านั้น แต่ให้รวมถึงการให้บริการพื้นฐานบางประการ ซึ่งเคยเป็นหน้าที่ของรัฐอีกด้วย

2. ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด และยกระดับคุณภาพ ปัจจัยพื้นฐานทาง

เศรษฐกิจ

เพื่อให้ต้นทุนสินค้าลดลง กระจายชนิดสินค้าให้มากขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตลาด ซึ่งจะทำให้สินค้าไทย สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็จะเน้นการพัฒนาาระบบตลาดในประเทศไปพร้อม ๆ กัน

3. มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบทมากขึ้น

โดยให้ยึดกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ทั้งในภูมิภาค และชนบท เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ควรจะได้รับผลจากการพัฒนาประเทศ

แผนงานหลัก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มีทั้งสิ้น 10 แผนงาน ดังนี้

ในแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการพัฒนา มี 6 แผนงาน คือ

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม
2. แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม
3. แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. แผนปรับปรุงการบริหารและทบทวนบทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ
6. แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

ในแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและบริการ มี 2 แผนงาน คือ

7. แผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงาน
8. แผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน

ในแนวทางการกระจายความเจริญและสร้างความเป็นธรรม มี 2 แผนงาน คือ

9. แผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ
10. แผนพัฒนาชนบท

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม

วิธีการพัฒนา :

เพื่อให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี และให้มีการจ้างงานใหม่เพิ่มขึ้น 3.9 ล้านคน และเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การว่างงานตามฤดูกาล และการทำงานต่ำระดับ รวมทั้งแก้ปัญหาความยากจน ปัญหาการขาดดุลการค้า ดุลบัญชีเดินสะพัด ตลอดจนปัญหาการขาดดุลการคลัง แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม จึงมีกลวิธีการพัฒนาที่เป็นสาระสำคัญ 6 วิธีคือ

- (1) ปรับปรุงระบบการผลิตด้านต่าง ๆ ให้สามารถเพิ่มอัตราความเจริญเติบโตได้ โดยเฉพาะร้อยละ 5 ต่อปี
- (2) เร่งระดมเงินออมให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาครัฐบาล
- (3) สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทให้การพัฒนาเพิ่มขึ้น
- (4) พิจารณาใช้มาตรการทางด้านการเงิน การคลัง และด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาในสาขาและกิจกรรมที่จำเป็น มีลำดับความสำคัญสูง
- (5) ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรให้เข้าใจง่าย อัตราเหมาะสมมีฐานภาษีกว้าง
- (6) พิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยให้ความสำคัญแก่กิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

2. แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้คนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

วิธีการพัฒนา : มี 3 วิธี คือ

- (1) พัฒนาคุณภาพคนและแรงงาน

โดยรักษาขนาดและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม เพื่อเปิดโอกาสการพัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมสุขภาพ การปรับปรุง การศึกษาและฝึกอบรม ที่มุ่งเน้นเพื่อการอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาจิตใจและพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

- (2) เสริมสร้างความสงบสุขในสังคม

โดยป้องกันอาชญากรรม อุบัติภัย และเพิ่มประสิทธิภาพ ในการดำเนินงาน กระบวนการยุติธรรม ตลอดจนปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพ

(3) ปรับปรุงกลไกการพัฒนาสังคม

โดยปรับบทบาทองค์การบริหารของรัฐ สนับสนุนให้เอกชน ชุมชน และครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้มีการใช้แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการประสานงานให้มีเป้าหมาย และทิศทางเดียวกัน

แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม นี้ ประกอบด้วย 4 กลุ่มแผนงาน และ 10 แผนงานหลัก ดังนี้ (แผนพัฒนาฉบับที่ 6, 2529 : 73)

(1) กลุ่มแผนงานเกี่ยวกับขนาดและการกระจายตัวประชากร

ประกอบด้วย 2 แผนงานหลัก ได้แก่

- 1.1 แผนงานลดอัตราเพิ่มประชากร
- 1.2 แผนงานกระจายตัวประชากร

(2) กลุ่มแผนงานพัฒนาคุณภาพคน และแรงงาน ประกอบด้วย 4 แผนงาน

หลัก ได้แก่

- 2.1 แผนงานพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม
- 2.2 แผนงานส่งเสริมสุขภาพ
- 2.3 แผนงานพัฒนาจิตใจ และวัฒนธรรม
- 2.4 แผนงานบริหารและพัฒนาแรงงาน

(3) กลุ่มแผนงานเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม ประกอบด้วย 2 แผนงาน

หลัก ได้แก่

- 3.1 แผนงานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3.2 แผนงานสวัสดิการสังคม

(4) กลุ่มแผนงานปรับปรุงกลไกการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 2 แผนงาน

หลัก ได้แก่

- 4.1 แผนงานปรับบทบาทของรัฐ
- 4.2 แผนงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

- (1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดให้มากยิ่งขึ้น
- (2) เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ

(3) เพื่อให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคตและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีการพัฒนามี 4 วิธี คือ

(1) สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ยิ่งขึ้น

(2) สนับสนุนให้มีการประสานงานการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบครบวงจรให้มากยิ่งขึ้น

สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบครบวงจรให้มากยิ่งขึ้น

(3) สนับสนุนให้องค์กรในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นมีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด โดยอาศัยระบบการบริหารองค์กรในการพัฒนาชนบท

การบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด โดยอาศัยระบบการบริหารองค์กรในการพัฒนาชนบท

(4) สนับสนุนให้มีการจัดทำเครื่องมือ ในการประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ข้อมูล แผนที่ ฯลฯ ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรในระดับท้องถิ่น

เช่น ข้อมูล แผนที่ ฯลฯ ให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรในระดับท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 6 แนวทาง คือ

- (1) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรที่ดิน
- (2) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้
- (3) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรแหล่งน้ำ
- (4) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรประมง
- (5) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรธรณี
- (6) แนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

โดยมีแผนงานหลัก 3 แผนงาน คือ

- (1) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเฉพาะด้าน
- (2) แผนงานประสานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

- (3) แผนงานเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อการบริหารและจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติ

4. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ มี 2 ประการ คือ

(1) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เข้มแข็งเพียงพอที่จะสนองตอบต่อความต้องการเร่งด่วน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(2) เพื่อปูพื้นฐานสำหรับการรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีได้ในระยะยาว

วิธีการพัฒนา มี 7 วิธี ดังนี้

(1) พัฒนาความสามารถในด้านการกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านองค์กร รวมถึงกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(3) พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นหนักในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพและการใช้งาน

(4) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศอย่างแท้จริง

(6) พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(7) ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี

แผนงานหลักมี 4 แผนงาน คือ

(1) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหาร

(2) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(3) แผนงานการพัฒนาคณะและกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(4) แผนงานเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิต

5. แผนปรับปรุงการบริหารและบทบาทบทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ

วิธีการพัฒนา มี 4 วิธี คือ

(1) ปรับปรุงระบบบริหารของรัฐให้เข้าสู่ระบบแผนงาน

(2) ปรับปรุงเครื่องมือสนับสนุนของรัฐในการบริหารการพัฒนา

- (3) ปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ
- (4) ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน

6. แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

วัตถุประสงค์ มี 3 ประการ คือ

- (1) รักษาเสถียรภาพทางการคลังของประเทศ
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ และยกระดับการให้บริการของรัฐวิสาหกิจ
- (3) ทบทวนบทบาทและปรับปรุงการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ

วิธีการพัฒนามี 7 วิธี คือ

- (1) การลงทุน
- (2) การระดมทุน
- (3) การค้าประกันเงินกู้
- (4) การกำหนดราคาสินค้าและค่าบริการ
- (5) การบริหารบุคคล
- (6) การบริหารงานรัฐวิสาหกิจ
- (7) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

7. แผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงาน

วัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

- (1) บรรเทาปัญหาการว่างงาน
- (2) บรรเทาการขาดดุลทางเศรษฐกิจ
- (3) บรรเทาปัญหาความยากจนในชนบทและปัญหาการกระจายรายได้

วิธีการพัฒนามี 4 วิธี คือ

- (1) การผลิตเพื่อขาย
- (2) การกระจายการผลิต
- (3) การพัฒนาการตลาด
- (4) การปรับปรุงระบบบริหารการผลิตและการตลาด

แนวทางการพัฒนาเฉพาะด้าน มี 4 แนวทางคือ

- (1) ภาคเกษตร
- (2) ภาคอุตสาหกรรม

(3) การตลาดและการบริการ

(4) กิจกรรมอื่น ๆ

8. แผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ มี 4 ข้อ คือ

(1) ปรับปรุงคุณภาพบริการพื้นฐาน

(2) เชื่อมโยงระบบโครงข่ายบริการพื้นฐาน

(3) พัฒนาระบบบริการพื้นฐานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

(4) ปรับโครงสร้างระบบบริหารและการจัดการด้านบริการพื้นฐาน

แบ่งออกเป็น 4 แผนงาน คือ

(1) แผนพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

(2) แผนพัฒนาด้านพลังงาน

(3) แผนพัฒนาด้านการขนส่ง

(4) แผนพัฒนาด้านการสื่อสาร

9. แผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ

วัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

(1) รongรับนโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคสืบเนื่องต่อไป

(2) เสริมสร้างฐานเศรษฐกิจและการจ้างงานในเขตเมือง เพื่อสนับสนุนการปรับ

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ ได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น

(3) เสริมสร้างและปรับปรุงบริการพื้นฐานในเขตเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ให้

มีประสิทธิภาพและมีบริการพอที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถและยกฐานะการแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศให้ดีขึ้น

(4) ลดบทบาทในการลงทุนของรัฐบาลลง ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขข้อจำกัด ด้าน

งบประมาณแผ่นดิน โดยการให้ระบบเงินก้ำกึ่งที่จะระดมทุนและแบ่งเบาภาระการลงทุน ขยาย

บริการพื้นฐานในเขตเมือง ให้แก่ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนในสัดส่วนเหมาะสม

ยิ่งขึ้น

แผนงานหลัก แบ่งตามพื้นที่เป้าหมาย ออกเป็น 3 แผนงานหลัก คือ

(1) การพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(2) การพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาคให้เป็นฐาน

เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละภาค

(3) การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และเตรียมการพัฒนาพื้นที่
ในบริเวณอื่น ๆ เช่น พื้นที่ภาคใต้ตอนบน และลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และ
เป็นทางเลือกของแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมในอนาคต

แผนพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค

(1) แผนการพัฒนาบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.1 แผนงานพัฒนาการขนส่ง

1.2 แผนงานพัฒนาการสื่อสาร

1.3 แผนงานจัดหาน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

1.4 แผนงานปรับปรุงสาธารณูปการในเขตเมือง

1.5 แผนงานพัฒนาที่อยู่อาศัย

1.6 แผนงานพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

(2) แผนการพัฒนาฐานเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในเมืองหลัก

2.1 แผนงานส่งเสริมอุตสาหกรรม

2.2 แผนงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

2.3 แผนงานพัฒนาระบบตลาดและข้อมูลข่าวสารการตลาด

(3) แผนการจัดระเบียบการใช้ที่ดิน

(4) แผนการแบ่งภาระความรับผิดชอบ และใช้ระบบแผนกำลังในการพัฒนา

เมือง ระหว่างรัฐบาล ส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจให้เหมาะสมและส่งเสริมเอกชน เข้ามีส่วนร่วมใน
การพัฒนาเมือง

การเตรียมการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ : ภาคใต้ มี 3 พื้นที่ คือ

(1) พื้นที่ภาคใต้ตอนบน

(2) พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

(3) พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

10. แผนพัฒนาชนบท

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ประชาชนในชนบทที่ด้อยโอกาสในทางเศรษฐกิจและสังคมได้มีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น พร้อมทั้งปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางเศรษฐกิจ
และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การพัฒนามี 4 ประการ คือ

- (1) ดำเนินการพัฒนาโดยยึดปัญหาในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก
- (2) มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่
- (3) เป็นการฉีกกำลังระหว่างหน่วยงานของรัฐและระหว่างรัฐกับเอกชน และประชาชน
- (4) สนับสนุนบทบาทขององค์กรประชาชนและประชาชนในการตัดสินใจ

แก้ปัญหาของตนเองและชุมชน

วิธีการพัฒนา มี 4 วิธี คือ

- (1) การพัฒนาปัจจัยขั้นพื้นฐานทางด้านการผลิตและการตลาดในชนบท
- (2) การเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐในการแก้ปัญหาของชาวชนบท
- (3) การปรับปรุงกลไกการบริหารงานพัฒนาชนบท
- (4) การเพิ่มการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและภาคเอกชน

แผนงานพัฒนามี 3 กลุ่มแผนงาน คือ

- (1) กลุ่มแผนงานของหน่วยงานกระทรวงหลัก
- (2) กลุ่มแผนงานสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและภาคเอกชน
- (3) กลุ่มแผนงานบริหารการพัฒนาชนบท

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 ความสำคัญและประโยชน์

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาถึงผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งนี้ คือ

1. ช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในช่วงปี 2529-2534 เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของ 3 จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อันจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ต่อไป

3. เป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และนำไปใช้ประกอบเป็นข้อมูลในการศึกษา วิจัยในครั้งต่อไป

4. เป็นพื้นฐานในการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งยังคงเป็นประเด็นสำคัญในการที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาเฉพาะข้อมูลจากเอกสาร (document data) ซึ่งเป็นรายงานจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ มีลักษณะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ภายหลังจากการปฏิบัติตามโครงการในแผนฯ 6 (พ.ศ.2535) แล้ว

การพัฒนาทรัพยากร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านประชากร ภาวะการมีงานทำ ทางการศึกษา และการพัฒนาชนบทใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายหลังจากการปฏิบัติตามโครงการในแผนฯ 6 แล้ว

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ครั้งนี้ เป็นการวิจัยจากเอกสาร (documentary studied) ในลักษณะของการศึกษาขั้นต้น (exploratory studied) จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

โดยได้แบ่งขอบเขตของการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านโครงสร้างประชากร
2. ภาวะการมีงานทำ
3. สถานภาพทางการศึกษา และ
4. การพัฒนาชุมชนในเขตชนบท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยจากเอกสาร จึงเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (decriptive analysis) จากข้อมูลที่ได้มา โดยเริ่มพรรณนาข้อมูลปี 2529 และปี 2534 (หรือปีใกล้เคียง) เป็นรายจังหวัด แล้วนำมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างกัน

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 วิธีการวิจัย

บทที่ 3 ผลการวิจัย

บทที่ 4 สรุปผล

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยใน 4 ด้าน ที่ศึกษาคือ

1. ด้านประชากร
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านการมีงานทำและการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม
4. ด้านการพัฒนาชนบท

1. ด้านประชากร

สรุปข้อมูลทั้ง 3 จังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส)

เมื่อสิ้นปี 2529 จังหวัดปัตตานี มีประชากรทั้งสิ้น 498,032 คน คิดเป็นร้อยละ

37.41 ของประชากรทั้งสามจังหวัด เป็นชาย 245,204 คน หญิง 252,828 คน จังหวัดนราธิวาส มีประชากรทั้งสิ้น 511,686 คน คิดเป็นร้อยละ 38.43 ของประชากรทั้งสามจังหวัด เป็นชาย 257,705 คน หญิง 253,981 คน จังหวัดยะลามีประชากรทั้งสิ้น 321,701 คน เป็นชาย 164,626 คน หญิง 157,075 คน เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรใน 3 จังหวัดนี้ ปรากฏว่า จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดในปี 2529 คือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ส่วนจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ จังหวัดยะลา ประชากรวัยเด็กและวัยชรา จังหวัดที่มีประชากรวัยนี้มากที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลามีน้อยที่สุด ซึ่งเท่ากับร้อยละ 39.15, 36.17 และ 24.68 ของจำนวนประชากรวัยเด็กและวัยชรา ทั้ง 3 จังหวัด ตามลำดับ จังหวัดนราธิวาสมีประชากรวัยทำงานมากที่สุด จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา รองมาตามลำดับ ซึ่งเท่ากับร้อยละ 38.49, 37.36, 24.15 ของจำนวนประชากรวัยทำงานทั้ง 3 จังหวัด และอัตราการพึ่งพิง จังหวัดที่มีอัตราสูงที่สุดคือ จังหวัดปัตตานี ส่วนจังหวัดรองลงมาคือ จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 77.15, 77.04 และ 76.63 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่อยู่อาศัย จังหวัดที่มีประชากรอาศัยในเขตเทศบาลมากที่สุดคือ จังหวัดยะลา ส่วนจังหวัดรองลงมาได้แก่ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของ

ประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาลทั้ง 3 จังหวัด เท่ากับ 42.30, 33.01 และ 24.69 ตามลำดับ ส่วนประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบทนั้น จังหวัดปัตตานีจะมีประชากรอาศัยอยู่ในเขตนี้มากที่สุด เท่ากับร้อยละ 40.65 ของประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบททั้ง 3 จังหวัด จังหวัดที่รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดยะลา ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 39.39 และ 19.96 ของจำนวนประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบททั้ง 3 จังหวัด ปี 2529

เมื่อสิ้นปี 2534 จังหวัดนราธิวาสมีประชากรทั้งสิ้น 577,924 คน คิดเป็นร้อยละ 38.88 ของประชากรทั้งสามจังหวัดเป็นชาย 289,946 คน หญิง 289,978 คน จังหวัดปัตตานีมีประชากรทั้งสิ้น 545,988 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 ของประชากรทั้งสามจังหวัด เป็นชาย 268,208 คน หญิง 277,780 คน จังหวัดยะลา มีประชากรทั้งสิ้น 362,621 คน เป็นชาย 184,323 คน หญิง 178,298 คน เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรใน 3 จังหวัดนี้ ปรากฏว่า จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดในปี 2534 คือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ส่วนจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ จังหวัดยะลา ประชากรวัยเด็กและวัยชราจังหวัดที่มีประชากรวัยนี้มากที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา มีน้อยที่สุด ซึ่งเท่ากับร้อยละ 38.83, 36.09 และ 25.08 ของจำนวนประชากรวัยเด็ก และวัยชราทั้ง 3 จังหวัด ตามลำดับ จังหวัดนราธิวาสมีประชากรวัยทำงานมากที่สุด จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา รองลงมาตามลำดับ ซึ่งเท่ากับร้อยละ 38.91, 37.20 และ 23.89 ของจำนวนประชากรวัยทำงานทั้ง 3 จังหวัด และอัตราการพึ่งพิงจังหวัดที่มีอัตราสูงที่สุดคือ จังหวัดยะลา ส่วนจังหวัดที่รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 78.34, 72.40 และ 74.48 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย จังหวัดที่มีประชากรอาศัยในเขตเทศบาลมากที่สุดคือ จังหวัดยะลา ส่วนจังหวัดที่รองลงมาได้แก่ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาลทั้ง 3 จังหวัด เท่ากับ 41.96, 33.61 และ 24.43 ตามลำดับ ส่วนประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบทนั้น จังหวัดนราธิวาส จะมีประชากรอาศัยอยู่ในเขตนี้มากที่สุด เท่ากับร้อยละ 39.77 ของประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบททั้ง 3 จังหวัด ส่วนจังหวัดที่รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 38.82 และ 21.41 ของจำนวนประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบททั้ง 3 จังหวัด ปี 2534

การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรใน 3 จังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ.2529-2534) จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรสูงที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาคือ จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ซึ่งเท่ากับร้อยละ 6.06, 5.96, 4.60 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ส่วนประชากรวัยเด็กและวัยชรา จังหวัดที่มีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงที่สุดคือ จังหวัดยะลา ส่วนจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี รองลงมาตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 6.44, 5.26 และ 2.78 ของจำนวนประชากรวัยนี้ทั้ง 2 ปี

ประชากรวัยทำงาน จังหวัดที่มีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส ส่วนจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 6.7, 5.96 และ 5.62 ของจำนวนประชากรวัยทำงานทั้ง 2 ปี

ส่วนอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรเพศชาย จังหวัดที่มีอัตราเพิ่มสูงที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 5.88, 5.64 และ 4.48 ของจำนวนประชากรเพศชายทั้ง 2 ปี

อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรเพศหญิง จังหวัดที่มีอัตราเพิ่มสูงที่สุด คือ จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี รองลงมาตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 6.32, 6.28 และ 4.7 ของจำนวนประชากรเพศหญิงทั้ง 2 ปี

จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2529 ถึงปี 2534 คือ จังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 1.3 และจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นต่ำลงจากปี 2529 คือ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 2.15 และร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตเทศบาลสูงที่สุดคือ จังหวัดนราธิวาส รองลงมาได้แก่ จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ คิดเป็นอัตราร้อยละ 4.9, 3.6 และ 3.48 ของจำนวนประชากรในเขตเทศบาลทั้ง 2 ปี

จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบท สูงที่สุดคือจังหวัดยะลา รองลงมาได้แก่ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 12.96, 6.25 และ 4.72 ของจำนวนประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบททั้ง 2 ปี

จากข้อมูลลักษณะทางประชากรที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างด้านอายุของประชากร พบว่า ยังมีประชากรในวัยเด็กมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง แสดงถึงว่าประชากรในเขต 3 จังหวัดนี้ มีภาวะเจริญพันธุ์ในระดับสูงมาก่อน จังหวัดยะลา มีโครงสร้างด้านอายุที่ได้เปรียบกว่าจังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส โดยมีสัดส่วนของประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี ต่ำที่สุด จากการสำรวจผู้ที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติปรากฏว่า ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานมีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะจากก่อนปี 2513 ยังไม่มีการวางแผนครอบครัว จึงมีเด็กเกิดจำนวนมากและเด็กทารกนั้นก็เติบโตขึ้นมาอยู่ในวัยแรงงานนี้ และในปี 2513 ได้เริ่มมีโครงการ

วางแผนครอบครัวขึ้น ส่งผลให้จำนวนเด็กลดลงเรื่อยมา ปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง การที่มีสัดส่วนของประชากรวัยเด็กมานี้ เป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์สูงดังที่กล่าวมา และผลที่ตามมาก็คือ ทำให้อัตราการพึ่งพิงสูงขึ้นด้วย สังเกตได้ว่า จังหวัดยะลา ยังคงมีอัตราการพึ่งพิงสูงอยู่คือ ประชากรวัยทำงาน 100 คน จะต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กเพิ่มขึ้นจาก 77 คน เป็น 78 คน

ส่วนองค์ประกอบด้านเพศนั้น พบว่า ประชากรเพศชายและเพศหญิง มีสัดส่วนเท่า ๆ กัน โดยที่อัตราส่วนระหว่างเพศในแต่ละจังหวัด จะมีจำนวนประชากรชาย-หญิง มีจำนวนใกล้เคียงกันมาก

ส่วนการกระจายตัวของประชากรในเขต 3 จังหวัดนี้ มีอัตราเพิ่มขึ้นทั้ง 3 จังหวัด คือ คนในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลจะมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี อาจเพราะเนื่องจากการย้ายถิ่นเข้าสู่เขตเมืองมากขึ้น อุตสาหกรรมมีการกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเขตเมือง บริการพื้นฐานต่าง ๆ นอกเขตเมืองยังไม่เพียงพอ สาเหตุการเพิ่มของคนในเขตเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การขยายเขตเมืองหรือเขตเทศบาล

แนวทางการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการลดอัตราการเพิ่มของประชากรในแผนฯ 6 นี้ ได้มุ่งส่งเสริมและเร่งรัดงานวางแผนครอบครัว โดยเน้นกลุ่มที่ยังมีอัตราการเกิดหรืออัตราการเพิ่มของประชากรสูงคือ ในเขตภาคใต้ สาเหตุของการเพิ่มประชากรนี้ เพราะมีคู่สมรสใหม่มากขึ้น การเกิดชุมชนแออัดมากขึ้น มีคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น และสาเหตุที่สำคัญของการเพิ่มประชากรในเขต 3 จังหวัดนี้ก็คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนครอบครัวของสตรีสมรสในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนวิธีการที่จะใช้ดำเนินการเรื่องการลดอัตราการเพิ่มของประชากรนี้คือ การใช้มาตรการงานวางแผนครอบครัว และมาตรการนอกเหนือการวางแผนครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุง แก้ว ระเบียบ และกฎหมาย เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อนโยบายประชากร การดำเนินงานประชากรกับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ และผลจากการดำเนินงานดังกล่าว จะทำให้อัตราการคุมกำเนิดของสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่สมรสแล้ว และอยู่กินกับสามีมีอัตราเพิ่มมากขึ้น เป็นผลทำให้อัตราการเพิ่มของประชากรมีอัตราลดลง

องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ, ศาสนา, ภาษา (ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดปัตตานี

ปี พ.ศ.2529)

องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา พบว่าเป็นคนไทยพุทธ 121,116 คน (ร้อยละ 24.06) เป็นคนมุสลิม 382,185 คน (ร้อยละ 75.74) และอื่น ๆ 966 คน (ร้อยละ 0.20) ประชากรในจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น ซึ่งศัพท์สำเนียงบางคำแตกต่างกับภาษามลายู ตัวอักษรอาหรับเรียกว่า อักษรยาวี ("ยาวี" หมายถึง คำที่ชาวอาหรับเรียกชาวมุสลิมที่ไปจากดินแดนหมู่เกาะชวาซึ่งรวมถึงแหลมมลายู) มีผู้เข้าใจผิดเรียกภาษามลายูท้องถิ่นว่าเป็น ภาษาอิสลาม แต่ "อิสลาม" เป็นการนับถือศาสนาไม่ใช่ภาษา และอักษรที่เขียนไม่เรียกว่า ภาษายาวี แต่เรียกว่า อักษรยาวี ปัจจุบันภาษามลายูใช้อักษรโรมันเขียนแทนอักษรยาวี เรียกอักษรโรมันที่ใช้เขียนภาษามลายูเรียกว่า อักษรรูมี ส่วนการใช้ภาษาไทยนั้น เดิมทีใช้เฉพาะในวงราชการและวงธุรกิจเท่านั้น แต่ปัจจุบันคนไทยมุสลิมสามารถพูดภาษาไทยได้มากขึ้น (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2529 : 2)

องค์ประกอบด้านศาสนา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษา (ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2534)

องค์ประกอบด้านศาสนา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษา ไม่มีข้อมูลที่ละเอียด แต่จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า จังหวัดปัตตานี มีทั้งไทยพุทธ มุสลิม และอื่น ๆ และไม่พบจำนวนของการนับถือศาสนาที่ชัดเจน แต่กล่าวว่า ศาสนาอิสลามมีคนนับถือมากที่สุด และศาสนาพุทธรองลงมา (ข้อมูลการตลาดจังหวัดปัตตานี, 2534 : 3)

องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ปี 2529

องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ปี 2529 พบว่า จังหวัดปัตตานี มีคนนับถือศาสนาพุทธหรือเป็นคนไทยพุทธร้อยละ 24.06 เป็นคนมุสลิมหรือมีการนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 75.74 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.20 นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลเพิ่มเติมในปี 2531 กล่าวว่า มีคนนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 26.6 ศาสนาอิสลามร้อยละ 73.2 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.2

องค์ประกอบด้านภาษา

ในจังหวัดปัตตานี ภาษามลายูเป็นเพียงภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียนและไม่มีตัวอักษร แต่ก็ไม่เป็นภาษาตาย เพราะประชาชนในจังหวัดยังคงรักษาวัฒนธรรมการพูดที่สืบทอดกันมา แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการนำภาษาไทยมาใช้ปะปนกับภาษามลายูท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นในรูปของการปรับเสียง โดยสรุปในจังหวัดปัตตานีมีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมากกว่าภาษาไทย (จรัรัตน์, 2531 : 27-31)

วิเคราะห์องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ทั้ง 3 จังหวัด (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส)

จังหวัดปัตตานี

ในปี 2529 จังหวัดปัตตานี มีคนนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 24.06 นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 75.74 และอื่น ๆ ร้อยละ 0.20

ในปี 2534 จังหวัดปัตตานี มีคนนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ และอื่น ๆ แต่ไม่มีจำนวนของการนับถือศาสนาที่แน่นอนเหมือนกับปี 2529 (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2529 : 2-3)

จังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น เป็นภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียน และไม่มีตัวอักษร แต่ก็ไม่เป็นภาษาตาย แต่จากการค้นคว้า พบว่า มีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมากกว่าภาษาไทย เพราะมีการรักษาวัฒนธรรมการพูดสืบทอดกันมา (จิวรัตน์, 2531 : 27-31)

สรุปข้อมูลจังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี ช่วงปี 2529-2534 นั้น คนในจังหวัดปัตตานีมีคนนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ และอื่น ๆ ตามลำดับ แต่ประชาชนในจังหวัดนี้มีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษาไทย

จังหวัดยะลา

ข้อมูลในปี 2529 นั้นไม่สามารถค้นคว้าได้ แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบปี 2528 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดยะลานับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด และใช้ภาษามลายูท้องถิ่นติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน (บรรยายสรุปจังหวัดยะลา, 2528 : 27)

ข้อมูลในปี 2534 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 60 ศาสนาพุทธร้อยละ 39 และอื่น ๆ อีก ร้อยละ 1 (ข้อมูลการตลาดจังหวัดยะลา, 2534 : 19)

สรุปข้อมูลจังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา ช่วงปี 2529-2534 นั้น ประชาชนในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาคือ ศาสนาพุทธ และอื่น ๆ ตามลำดับ และมีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมากกว่าภาษาไทย

จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลปี 2529 จังหวัดนราธิวาส ประชากรร้อยละ 78 นับถือศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธร้อยละ 21 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 1 มีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวันมากกว่าภาษาไทย (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2529 : 3-4)

ข้อมูลปี 2534 ของจังหวัดนราธิวาสไม่สามารถค้นคว้าได้ แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบในปี 2535 พบว่า ประชากร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 82.12 ศาสนาพุทธร้อยละ 17.32 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 0.56 (ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนราธิวาส, 2536 : 3) และประชากรส่วนใหญ่ ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมดในการติดต่อสื่อสาร (ข้อมูลการตลาด จังหวัดนราธิวาส, 2535 : 38, 99)

สรุปข้อมูลจังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากที่สุด และมีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมากตามไปด้วย

เปรียบเทียบองค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ทั้ง 3 จังหวัด

ข้อมูลของทั้ง 3 จังหวัดที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดร้อยละ 70 ขึ้นไป รองลงมาประมาณร้อยละ 29 นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ 1 นับถือศาสนาอื่น ๆ และยังพบว่า จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนของการนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา และมีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นมาก เหตุที่ประชากรในจังหวัดนราธิวาสนับถือศาสนาอิสลามมากเพราะยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด โดยถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา มิใช่ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และถือว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องเรียนรู้ เผยแพร่ศาสนาและสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมาไปยังผู้อื่นหรืออนุชนรุ่นหลัง หากผู้ใดละเว้นถือว่าเป็นบาป ทำให้ชาวไทยมุสลิมบางส่วนมีความเชื่อและมีทัศนคติบางอย่างไม่สอดคล้องกับหลักศาสนาและไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่แตกต่างไปจากวิถีชีวิตดั้งเดิม เพราะเกรงว่าเป็นการขัดต่อวัฒนธรรมและความเชื่อในศาสนาอิสลาม เช่น ไม่ส่งเสริมการพูดภาษาไทย ไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ แต่กลับส่งเสริมให้เข้าเรียนทางด้านศาสนาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) แทน (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2529 : 3-4)

องค์ประกอบด้านรายได้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี เมื่อปี พ.ศ.2526-2531

จังหวัด	2526	2527	2528	2529	2530	2531
ยะลา	14,987	15,607	15,804	15,803	17,936	18,947
นราธิวาส	10,035	9,462	11,648	12,505	14,345	15,548
ปัตตานี	9,340	11,071	11,047	11,551	11,672	14,546

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี ในพ.ศ.2529 กับ พ.ศ.2531 (แทน พ.ศ.2534)

จังหวัด	2529	2531
ยะลา	15,803	18,947
นราธิวาส	12,505	15,548
ปัตตานี	11,551	14,546

ที่มา : หนังสือผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดอนุกรมใหม่ พ.ศ.2524-2531 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2533

วิเคราะห์องค์ประกอบด้านรายได้ ทั้ง 3 จังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส)

องค์ประกอบด้านรายได้คิดจากรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี จากตารางเปรียบเทียบรายได้ ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี ในปี พ.ศ.2529 กับปี พ.ศ.2531 (แทน พ.ศ.2534) ข้อมูลของทั้ง 3 จังหวัด พบว่า ช่วงปี 2529-2531 นั้น จังหวัดยะลา มีรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงสุด รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี มีรายได้มีประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำสุด กล่าวคือ เหตุที่มีรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำเพราะธุรกิจภายในจังหวัดมีขนาดเล็ก

และเป็นการดำเนินงานในระบบครอบครัวอีกทั้งยังขาดการลงทุนของรัฐในด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทำให้ขาดการเชิญชวนให้นักลงทุนมาลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และรายได้ส่วนใหญ่ได้จากภาคเกษตรกรรม ซึ่งไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี (ข้อมูล การตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 99-101)

**องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์
การคุมกำเนิดของหญิง ปี พ.ศ.2529**

	ชาย	หญิง	การคุมกำเนิด ของหญิง(%)				
นราธิวาส	511,686	257,705	253,981	13.37	3.70	114.33	32.6
ในเขตเทศบาล	65,930	32,504	33,426				
ปัตตานี	498,032	246,204	252,828	10.19	2.90	256.66	26.5
ในเขตเทศบาล	49,298	24,814	24,484				
ยะลา	321,701	164,626	157,075	27.58	4.89	71.16	36.3
ในเขตเทศบาล	84,498	42,991	41,507				

การคุมกำเนิดของหญิง ปี พ.ศ. 2534

	ชาย	หญิง	การคุมกำเนิด ของหญิง(%)				
นราธิวาส	577,924	289,946	287,978	12.58	2.18	129	30.3
ในเขตเทศบาล	72,712	35,396	36,816				
ปัตตานี	545,988	268,208	277,780	9.68	1.56	281	27.4
ในเขตเทศบาล	52,842	26,208	26,286				
ยะลา	362,621	184,323	178,298	25.03	1.59	80	38.4
ในเขตเทศบาล	90,778	45,631	45,147				

จากการศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ พบว่า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการยอมรับวิธีการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะประชาชนเข้าใจว่าขัดต่อหลักศาสนา ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ขาดการให้สุขศึกษาและ

ประชาสัมพันธ้อย่างต่อเนื่อง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ยังไม่ครอบคลุมเป้าหมายในท้องถิ่น
 ทุกกันดารและห่างไกล ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้ให้บริการ ค่านิยมของการมีบุตร ชาวสื่อที่
 ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว เจ้าหน้าที่บางส่วนขาดการตระหนักในหน้าที่ (สำนักงาน
 จังหวัดนราธิวาส, 2535 : 48-49)

**วิเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ทั้ง 3 จังหวัด (ปัตตานี ยะลา
 และนราธิวาส)**

ด้านการคุมกำเนิดของหญิง ปี พ.ศ.2539

พบว่าจังหวัดยะลา มีการคุมกำเนิดของหญิงมีเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 36.3%
 รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส มี 32.6% สุดท้ายคือ จังหวัดปัตตานี 26.5%

ด้านการคุมกำเนิดของหญิง ปี พ.ศ.2534

พบว่า จังหวัดยะลา มีการคุมกำเนิดของหญิงสูงสุดคือ 38.4% รองลงมาคือ
 จังหวัดนราธิวาส 30.3% สุดท้ายคือ จังหวัดปัตตานี 27.4%

พบว่า การคุมกำเนิดของหญิงทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปัตตานี ยะลา
 นราธิวาส มีการยอมรับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำ คือ ไม่ถึงร้อยละ 50 ทั้งนี้เพราะประชาชน
 เข้าใจว่าขัดต่อหลักศาสนาอันเนื่องมาจากขาดความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่ขาดการให้สุศึกษา
 และประชาสัมพันธ้อย่างต่อเนื่อง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ยังไม่ครอบคลุมเป้าหมายในท้องถิ่น
 ทุกกันดารและที่ห่างไกล ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้ให้บริการ ยังมีค่านิยมของการมีบุตรอยู่ และ
 ชาวสื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว เจ้าหน้าที่บางส่วนขาดการตระหนักในหน้าที่
 (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 48-49)

จำนวนการเกิดมีชีพ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนการเกิดมีชีพระหว่างปี พ.ศ.2529 กับปี พ.ศ.2532

	พ.ศ.2529	%	พ.ศ.2532	%
จำนวนการเกิดมีชีพทั้ง 3 จังหวัด	33,090	100%	35,274	100%
นราธิวาส	12,366	37%	12,795	36%
ปัตตานี	11,394	34%	11,664	33%
ยะลา	9,330	29%	10,815	31%

การคำนวณเป็น % คำนวณจาก

$$\begin{array}{l} \% \text{ ของปี พ.ศ.2529} \\ \text{หรือ} \\ \% \text{ ของปี พ.ศ.2532} \end{array} = \frac{\text{การเกิดมีชีพของจังหวัดนั้น}}{\text{การเกิดมีชีพของทั้ง 3 จังหวัด}} \times 100$$

ที่มา : กองสถิติสาธารณสุข สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ทั้ง 3 จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส)

ด้านจำนวนการเกิดมีชีพปี 2529-ปี 2534 ในที่นี้ปี 2534 ไม่มีข้อมูล จึงใช้ปี 2532 ในการเปรียบเทียบแทน จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางจะมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลขเป็นจำนวนคน และได้นำมาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ โดยใช้สูตร

$$\begin{array}{l} \% \text{ ของปี พ.ศ.2529} \\ \text{หรือ} \\ \% \text{ ของปี พ.ศ.2532} \end{array} = \frac{\text{การเกิดมีชีพของจังหวัดนั้น}}{\text{การเกิดมีชีพของทั้ง 3 จังหวัด}} \times 100$$

จากตารางเปรียบเทียบจำนวนการเกิดมีชีพ พบว่า ปี พ.ศ.2529 จังหวัด นราธิวาสมีการเกิดมีชีพสูงกว่าจังหวัดอื่น คือ 37% รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี 34% สุดท้ายคือ จังหวัดยะลา มี 29% ส่วนในปี 2532 (แทนปี พ.ศ.2534) จังหวัดนราธิวาสก็ยังคงมีมากที่สุด คือ 36% รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี 33% สุดท้าย จังหวัดยะลา 31%

กล่าวได้ว่า ใน 3 จังหวัดดังกล่าว ช่วงปี พ.ศ.2529-2534 นั้น ลำดับจำนวนการเกิดมีชีพ ยังคงเดิมคือ จังหวัดนราธิวาส เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ จังหวัดปัตตานี อันดับสุดท้ายคือ จังหวัดยะลา เหตุที่จังหวัดนราธิวาสมีการเกิดมีชีพสูงเพราะมีการยอมรับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับขั้นต่ำ ค่านิยมของการมีบุตรยังคงมีอยู่สูง (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 48)

จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัว

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวระหว่างปี พ.ศ.2529 กับ
ปี พ.ศ.2533

	พ.ศ.2529	%	พ.ศ.2533	%
ผู้รับบริการวางแผนครอบครัว ทั้ง 3 จังหวัด	25,083	100%	25,903	100%
นราธิวาส	7,287	29%	9,202	36%
ปัตตานี	9,485	38%	9,373	36%
ยะลา	8,311	33%	7,328	28%

การคำนวณเป็น % คำนวณจาก

$$\begin{array}{l}
 \% \text{ ของปี พ.ศ.2529} \\
 \text{หรือ} \\
 \% \text{ ของปี พ.ศ.2533}
 \end{array}
 = \frac{\text{จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวของจังหวัดนั้น}}{\text{จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวของ 3 จังหวัด}} \times 100$$

ที่มา : กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

วิเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ ทั้ง 3 จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ด้านจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัว

ในปี พ.ศ. 2529 พบว่า จังหวัดปัตตานี มีการวางแผนครอบครัวมากที่สุด คือ 38% รองลงมาคือ จังหวัดยะลา 33% สุดท้ายคือ จังหวัดนราธิวาส 29% ส่วนปี พ.ศ.2534 นั้นไม่มีข้อมูล จึงนำข้อมูลของปี พ.ศ. 2533 มาเปรียบเทียบแทน กล่าวคือ จังหวัดปัตตานี กับจังหวัดนราธิวาส มีเปอร์เซ็นต์ผู้รับบริการวางแผนครอบครัวเท่ากันคือ 36% และตามด้วยจังหวัดยะลามี 28%

สรุปได้ว่า จังหวัดทั้ง 3 จังหวัดนั้น คือ นราธิวาส ยะลา และปัตตานี นั้น มีเปอร์เซ็นต์จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวน้อย แต่พบว่า ปัตตานีมีจำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวเป็นเปอร์เซ็นต์มากกว่า 2 จังหวัด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ทั้ง 3 จังหวัดยังคงมีเปอร์เซ็นต์การรับบริการวางแผนครอบครัว (จำนวนผู้รับบริการ) นั้นยังคงมีน้อยอยู่ เป็นเพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ประชาชนเข้าใจว่าขัดต่อหลักศาสนา การให้บริการของเจ้าหน้าที่ยังไม่ครอบคลุมเป้าหมายในท้องถิ่นทุรกันดารและที่ห่างไกล ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้ให้บริการ ได้รับข่าวสารที่เป็นข่าวลือที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 48-49)

วิเคราะห์องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ; องค์ประกอบด้านรายได้ ; องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ ว่ามีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

องค์ประกอบด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา

จากข้อความต่อไปนี้ "วัฒนธรรม ภาษาพูด ประชากรจังหวัดนราธิวาส ประมาณร้อยละ 78 นับถือศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี จึงแตกต่างไปจากพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษา "ยาวิ" ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นของมาเลเซีย จึงมีผลกระทบต่อการศึกษาเพื่อการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ" (ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 101) ซึ่งข้อความนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดใน 3 จังหวัดที่กล่าวถึง นั่นคือภาษาพูด ศาสนาที่นับถือของทั้ง 3 จังหวัด มีความแตกต่างไปจากพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ กล่าวคือ ประชากรในประเทส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ พูดภาษาไทย ติดต่อสื่อสารโดยภาษาไทย แต่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม และพูดภาษามลายูท้องถิ่น หรือภาษายาวิมาก ทั้งนี้เกิดจากประชากรดังกล่าวมีความยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดโดยถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของศาสนา มิใช่ศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และถือว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องเรียนรู้ เผยแพร่ศาสนาและสืบทอดวัฒนธรรม หากผู้ใดละเว้นถือว่าบาป จึงทำให้ชาวไทยมุสลิมไม่กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่แตกต่างไปจากวิถีชีวิตดั้งเดิม เพราะเกรงว่าจะเป็นการขัดต่อวัฒนธรรมและความเชื่อในศาสนาอิสลาม เช่น ไม่ส่งเสริมการพูดภาษาไทย ไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ แต่กลับส่งเสริมให้เข้าเรียนทางด้านศาสนาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) แทน (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2529 : 3-4) จากข้อมูลที่ได้กล่าว

มานั้น ย่อมมีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรกล่าวคือ ทำให้มีการพัฒนาทรัพยากรเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน เป็นไปอย่างล่าช้า เพราะภาษาที่สื่อสารกันนั้น บางครั้งไม่เข้าใจกัน คนไทยมุสลิมไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีแนวทางการแก้ไขโดยการแก้ไขปัญหาด้านภาษานั้น นอกจากจะอาศัยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนดำเนินการแล้ว จังหวัดพยายามใช้วิธีการกระตุ้นให้ชาวไทยมุสลิมต้องการเรียนรู้ภาษาไทย โดยจะส่งเสริมให้มีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง และทุกพื้นที่ ราษฎรสามารถรับวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นได้ดีมาก ราษฎรมักจะสนใจดูในเรื่องมวยและละครโทรทัศน์มาก จังหวัดได้ขอความร่วมมือ กำหนดผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้กระตุ้น โดยชักชวนราษฎร ที่ไม่มีเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ ให้มาที่บ้านกำหนดผู้ใหญ่บ้านที่มีโทรทัศน์เพื่อดูหนังละคร เมื่อราษฎรสนใจดู ก็จะใช้วิธีการเชิญชวนว่า หากต้องการรู้เรื่องหนังละครแทนที่จะดูแบบหนังใบ้แล้ว ก็ควรจะเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้ราษฎรสนใจเรียนภาษาไทยมากขึ้นและค่อนข้างได้ผล เน้นการสอนภาษาไทย โดยให้มีหลักสูตรมากขึ้น ในโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม (ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 99-101)

องค์ประกอบด้านรายได้

ช่วงปี 2529-2534 (ใช้ปี 2531 แทน) พบว่า รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อปีของทั้ง 3 จังหวัดยังคงต่ำอยู่ ทั้งนี้เกิดจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งการเกษตรของทั้ง 3 จังหวัดนี้ ไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี จึงมีรายได้น้อย และอีกประการหนึ่งคือ ธุรกิจในภาคจังหวัดนั้นมีขนาดเล็ก มีการประกอบอาชีพเป็นแบบการดำเนินงานในระบบครอบครัว และเกิดจากการขาดการลงทุนของรัฐในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อเป็นการเชิญชวนให้นักลงทุนมาลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 99-101) สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ส่งผลทำให้รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำ มีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากร คือ เมื่อมีรายได้น้อย การพัฒนาประเทศก็ย่อมเป็นไปอย่างช้า ๆ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจก็น้อย ดังนั้นต้องแก้ไขโดยรัฐจะต้องลงทุนเพื่อจูงใจนักลงทุน อาทิ เช่น การก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่ง การจัดตั้งโรงเรียนเกี่ยวกับการต่อเรือ เป็นต้น (ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 99-101) ส่วนเรื่องของการเกษตรที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี แก้ไขได้โดยการฝึกอบรมอาชีพเสริม โดยเฉพาะเกี่ยวกับงานอุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น การจักสานการทอผ้า การทำข้าวเกรียบปลา เป็นต้น นอกนั้นก็ยังมี โครงการ กสช. ส่งเสริมการเกษตรและอาชีพต่าง ๆ โดยจัดโครงการ กสช. เพื่อช่วยให้ราษฎรมีงานทำในฤดูแล้ง เพื่อขจัดปัญหาการว่างงานของผู้มีงานทำอยู่แล้วในภาคเกษตรที่ไม่สามารถทำการเกษตรติดต่อกันได้ตลอดทั้งปี (ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 99-101)

องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์

องค์ประกอบด้านภาวะเจริญพันธุ์ทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้ การเกิดมีชีพสูง การคุมกำเนิดของหญิงอยู่ในระดับต่ำ และการวางแผนครอบครัว (จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัว) ก็อยู่ในระดับต่ำเช่นกัน เกิดจากอิทธิพลของศาสนา คือ ทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการยอมรับการคุมกำเนิดในระดับต่ำเพราะประชาชนเข้าใจว่าขัดต่อหลักศาสนา และประชาชนส่วนใหญ่ก็เคร่งครัดในหลักคำสอนของศาสนาด้วย และเหตุที่มีการวางแผนครอบครัวน้อยและคุมกำเนิดค่อนข้างต่ำนั้นเพราะ ประชาชนมีความเข้าใจที่ผิดที่จะเป็นการขัดต่อหลักศาสนาของพวกเขา และประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง รวมถึงเจ้าหน้าที่ขาดการให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ยังไม่ครอบคลุมเป้าหมายในท้องถิ่นทุรกันดารและที่ห่างไกล ประชาชนมีทัศนคติต่อผู้ให้บริการในทางลบ และประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังคงมีค่านิยมในการมีบุตรอยู่ และเกิดจากข่าวลือที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาทรัพยากร ทำให้เกิดปัญหาประชากรเพิ่มขึ้นเป็นเปอร์เซ็นต์มากขึ้น นั่นคืออัตราการเพิ่มประชากรมีมากขึ้น ส่งผลทำให้มีการดูแลการให้สวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 48-49) สามารถแก้ไขโดย

-ให้สุขศึกษาแก่ประชาชนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเห็นความสำคัญของการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด

-กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้บริการกระจายไปสู่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายในชนบทที่ห่างไกลได้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2535 : 49)

ผลกระทบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ที่มีต่อโครงสร้างประชากรและการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

สาระสำคัญของแผนงานหลัก ในส่วนที่ 2 คือ แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม ได้กล่าวไว้ว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ มักให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคม โดยเน้นการขยายบริการพื้นฐานทางด้านสังคม เช่น การศึกษา การสาธารณสุข ฯลฯ แม้ได้ดำเนินการไปมากแล้วก็ตาม แต่ปัญหาทางด้านสังคมบางเรื่องกลับรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้น ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) จึงเห็นสมควรปรับแนวทางการพัฒนาสังคมส่วนรวม อันได้แก่ บริการพื้นฐานทางสังคมดังกล่าวมาเน้นความสำคัญแก่การพัฒนาสังคมในระดับพื้นฐาน คือ ตั้งแต่ระดับ

คน ครอบครัว และชุมชน อันเป็นส่วนย่อยของสังคมให้มากขึ้น โดยสนับสนุนให้มีขนาดและโครงสร้างของประชากรที่เหมาะสมและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความสามารถ และมีบทบาทที่เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีประชากรในขนาดและโครงสร้างที่เหมาะสมในระยะยาว โดยให้อัตราการเพิ่มประชากรลดลง ขณะเดียวกันก็ให้มีแผนการกระจายตัวของประชากรที่เหมาะสม

จากนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 6 ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางประชากรอย่างมาก ในส่วนของอัตราการเกิด แม้ว่าโดยภาพรวมทั้ง 3 จังหวัดจะมีอัตราเกิดลดน้อยลง แต่ยังคงถือว่าอยู่ในอัตราที่สูงอยู่ ทั้งนี้ก็เพราะสภาพวิถีชีวิตของประชากรในแถบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชากรเกินครึ่งเป็นคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยหลักการทางศาสนาแล้วการคุมกำเนิดเป็นบาปและผิด ซึ่งเป็นความเชื่อที่ชาวไทยมุสลิมยึดมั่นกันมานาน ดังนั้นการนำวิธีการคุมกำเนิดประชากรมาใช้ในการควบคุมอัตราการเกิดของประชากรในพื้นที่นี้ ไม่ค่อยได้ผลตามนโยบายของรัฐที่วางไว้ อีกทั้งอัตราการตายก็มีแนวโน้มลดน้อยลง ทั้งนี้ก็เพราะรัฐมีมาตรการและเทคโนโลยีความก้าวหน้าทางด้านกาแพทย์ที่ทันสมัยขึ้น แต่กลับตายเพราะสาเหตุด้วยอุบัติเหตุทดแทน แม้จะมีความพยายามที่จะส่งเสริมความรู้ทางด้านสุขอนามัยที่ดีให้กับประชาชนแต่การดำเนินการกลับไม่บรรลุผลดีเท่าที่ควร ปัญหาสำคัญเกิดจากการสื่อความหมายไม่เข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับราษฎร เพราะประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษายาวีและภาษามลายูถิ่น และเจ้าหน้าที่พนักงานของทางราชการส่วนมากก็เป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ ปัญหาจึงเกิดขึ้นและยังคงมีอยู่มากในปัจจุบัน ส่งผลให้ยังคงมีอัตราการเพิ่มของประชากรในภาพรวมสูง

ในส่วนของความหนาแน่นของประชากรและการย้ายถิ่น ประชากรส่วนใหญ่ในแต่ละจังหวัดยังคงมีการตั้งถิ่นฐาน มีที่อยู่อาศัยอยู่ในชนบท โดยกระจายไปทั่วพื้นที่อาณาเขตของจังหวัดนั้น ๆ การประกอบอาชีพส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรม อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา ซึ่งต้องอาศัยพื้นที่จำนวนมากในการทำอาชีพนี้ จึงทำให้ความหนาแน่นของประชากรยังคงอยู่ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลเป็นจำนวนมาก ส่วนการย้ายถิ่นโดยภาพรวมประชาชนในแถบนี้ยังคงมีวิถีชีวิตประจำวันประกอบอาชีพและทำกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัยเดิม จะมีการย้ายถิ่นออกจากพื้นที่เดิมบ้างก็จะเป็นกลุ่มวัยแรงงานที่อาจเดินทางเข้าไปเสี่ยงโชคในเมืองหลวงหรือเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศ ซึ่งโดยมากแรงงานเหล่านี้มักเข้าไปทำงานในประเทศชายแดนติดกับประเทศไทย นั่นคือ มาเลเซีย ทั้งนี้เพราะมีภาษาพูดเหมือนกัน อีกส่วนหนึ่งก็เป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่ไปเรียนในที่ต่าง ๆ อีกทั้งพื้นที่จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส

มีอาณาเขตส่วนหนึ่งติดทะเล อาชีพประมงจึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถดึงดูดแรงงานจากที่ต่าง ๆ ให้เข้ามาทำงานในพื้นที่แถบนี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะอพยพย้ายถิ่นมาจากแถบภาคอีสานและจังหวัดใกล้เคียงเพื่อเข้ามาขายแรงงานในพื้นที่ดังกล่าว

ดังนั้นในส่วนของนโยบายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นนโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นโดยกลุ่มคนเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น และเป็นนโยบายที่เขียนขึ้นโดยมองในภาพรวม เพื่อจะดำเนินการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางเอาไว้เท่านั้น โดยลืมไปว่าสภาพพื้นที่ทั่วทั้งประเทศนั้น มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ตัวนโยบายที่กำหนดขึ้นนั้น ไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ในแถบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้แห่งนี้เป็นที่ที่คนทั้งประเทศทราบดีว่ามีปัญหาเกิดขึ้นอยู่เป็นระยะ ๆ และเป็นพื้นที่อันตรายและล่อแหลมต่อความมั่นคงของประเทศไทยเป็นอย่างมาก อันเกิดจากปัญหาการคุกคามของกลุ่มขบวนการโจรผู้ก่อการร้าย ซึ่งคอยปลุกปั่น สร้างสถานการณ์และเรียกร้องความสนใจจากรัฐบาลอยู่เนื่อง ๆ โดยเฉพาะการพยายามที่จะเรียกร้องจัดตั้งรัฐอิสระปกครองตนเองและต้องการแบ่งแยกดินแดนเพื่อทำการปกครองตนเองอีกด้วยโดยพยายามชักจูงประชาชนในพื้นที่ให้เข้าร่วมกับฝ่ายตน ผนวกกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การนับถือศาสนาและการมีภาษาพูดที่แตกต่างกันของประชาชน ส่งผลให้การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่มีต่อพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การพัฒนาจึงเป็นไปได้อย่างล่าช้า โดยเฉพาะนโยบายด้านการกระจายการบริการพื้นฐานทางสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 6 ที่ผ่านมา

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อลดอัตราการเกิด อัตราการตาย สร้างความกินดี อยู่ดี ให้กับประชาชนโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน รัฐควรส่งเสริมนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อที่ชาวไทยมุสลิมจะได้เรียนรู้และเข้าใจในเป้าหมายของการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง ลดค่านิยมในการมีบุตรจำนวนมากลง ถ้าประชาชนในแถบนี้ได้มีความรู้ มีการศึกษาที่ดี ก็จะได้มีความคิดที่ถูกต้อง เข้าใจในการดำเนินนโยบายลดจำนวนประชากรของรัฐบาลว่าทำเพื่ออะไร อีกทั้งยังทำให้ประชาชนมีอาชีพที่ดี เลือกทำงานสาขาต่าง ๆ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ ไม่ต้องดิ้นรนแสวงหาอาชีพจากที่อื่น ๆ การย้ายถิ่นก็จะลดน้อยลง ความหนาแน่นของประชากรก็จะดีขึ้น อาจมีการขยายเขตเทศบาลเพิ่มขึ้น เมื่อประชาชนให้ความร่วมมือและยอมรับการดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าของทางราชการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดี และตรงกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานทาง

ราชการ เพราะเมื่อประชาชนในพื้นที่กับข้าราชการของรัฐมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ก็จะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมให้ลดน้อยลงได้มากยิ่งขึ้น ที่สำคัญรัฐควรจะต้องดึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีการศึกษาในระดับ และเป็นคนในพื้นที่ ซึ่งเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจถึงสภาพทั่วไปของชุมชนเป็นอย่างดี ให้โอกาสแก่พวกเขาได้เข้ามาร่วมงานกับทางราชการให้มากยิ่งขึ้น เพราะคนกลุ่มนี้จะสามารถเป็นสื่อกลางสร้างความเข้าใจที่ดี ถูกต้องตรงกันระหว่างหน่วยงานของทางราชการกับประชาชนได้อย่างดียิ่ง ทั้งเป็นการให้ความสำคัญแก่คนในพื้นที่ หากรัฐบาลแก้ไขปัญหาดังนี้ได้ ก็จะเป็นการง่ายในอันที่จะดำเนินกิจกรรมนำนโยบายมาปฏิบัติ ก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมได้สมกับที่รัฐตั้งเป้าหมายเอาไว้ เพราะเมื่อประชาชนมีความอยู่ดี กินดี ปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ไม่เกิดความแปลกแยกทางเชื้อชาติและการนับถือศาสนา สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้โดยปกติสุขแล้ว การพัฒนาก็สามารถดำเนินไปได้อย่างก้าวหน้า ไม่สะดุดหรือหยุดชะงักกลางคัน ประเทศก็ย่อมเจริญเติบโต มีเสถียรภาพและความมั่นคงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ได้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศที่เจริญแล้วในไม่ช้า (ดูรายละเอียดข้อมูลประกอบในภาคผนวกที่ 1)

2. ด้านการศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2529 และ 2536 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด			
	2529	ร้อยละ	2536	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	9,659	36.20	17,022	63.79
ประถมศึกษา	65,259	49.03	67,830	50.96
มัธยมศึกษาตอนต้น	13,594	46.60	15,574	53.39
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8,959	53.79	7,696	46.22
อุดมศึกษา	2,945	42.50	3,982	57.49
รวม	100,416	47.24	112,105	52.94

จากตารางที่ 1 พบว่า ในปี 2536 จังหวัดปัตตานีมีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จากปี 2529 ในเกือบทุกระดับ ยกเว้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปี 2536 ที่มีระดับลดลง

แต่เมื่อพิจารณาจากจำนวนรวมแล้ว จำนวนนักเรียนทั้งหมดในปี 2536 มี 112,105 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 เพิ่มสูงกว่าปี 2529 (ร้อยละ 47.24) มีอัตราความแตกต่างคิดเป็น 5.7 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด (ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี, 2529 และ 2536)

โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนภายในจังหวัดทั้ง 2 ปี ไม่อาจจะทำการเปรียบเทียบได้ กล่าวสรุปข้อมูลทั้ง 2 ปี ดังนี้

ข้อมูลปี พ.ศ.2535

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปี 2534 เป็นจำนวน 8,241 คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นจำนวน 5,528 คน คิดเป็นร้อยละ 97.07 ของจำนวนที่มีโอกาสเรียนต่อ

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปี 2532 เป็นจำนวน 3,160 คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นจำนวน 2,215 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09 ของที่มีโอกาสเข้าเรียนต่อได้

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี 2532 เป็นจำนวน 2,021 คน เข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นจำนวน 1,223 คน คิดเป็นร้อยละของที่มีโอกาสเข้าเรียนต่อได้ 60.51

โอกาสทางการศึกษาต่อของทั้ง 3 ระดับ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 13,422 จำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเรียนต่อทั้งหมด 8,966 คน คิดเป็นร้อยละของผู้มีโอกาเรียนต่อทั้งหมดได้ 66.00

ข้อมูลปี พ.ศ.2538

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปี 2537 มี 9,065 คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9,029 คน คิดเป็นร้อยละของจำนวนที่มีโอกาสเรียนต่อได้ 99.60

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปี 2537 จำนวน 4,079 คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นจำนวน 4,431 คน คิดเป็นร้อยละของจำนวนที่มีโอกาสเรียนต่อได้ 108.63

โอกาสทางการศึกษาทั้ง 2 ระดับ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 14,044 คน จำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเรียนต่อทั้งหมด 13,400 คน คิดเป็นร้อยละของผู้มีโอกาสเรียนต่อทั้งหมด 95.84 (ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี : สำนักงานการศึกษาราชการจังหวัดปัตตานี, 2535 และ 2538)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสถานศึกษาของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2535 และ พ.ศ.2538 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด			
	2535	ร้อยละ	2538	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	355	50.78	344	49.21
ประถมศึกษา				
มัธยมศึกษา	74	10.58	17	2.43
อุดมศึกษา	90	12.87	45	6.43
รวม	519	56.10	406	43.89

จากตารางที่ 2 พบว่าในปี พ.ศ.2538 จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานศึกษาลดลงในแต่ละระดับ และเมื่อพิจารณาจากภาพรวมของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในปี 2538 มีจำนวน 406 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.89 ต่ำกว่าปี 2535 คิดเป็นร้อยละ 56.10 มีอัตราความแตกต่างของจำนวนสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.21 (ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี : สำนักงานการศึกษาราชการจังหวัดปัตตานี, 2536 และ 2538)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครูและอาจารย์ของจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ. 2536 และพ.ศ. 2538 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด			
	2536	ร้อยละ	2538	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	646	46.20	752	53.79
ประถมศึกษา	3,436	49.73	3,472	50.26
มัธยมศึกษาตอนต้น	858	54.89	705	45.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย	504	56.56	387	43.43
อุดมศึกษา	285	53.57	247	46.42
รวม	5,943	51.65	5,563	48.34

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า ในปี พ.ศ.2538 จังหวัดปัตตานีมีจำนวนครูและอาจารย์เพิ่มมากขึ้นในระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษาเท่านั้น หลังจากนั้นจะลดลงในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย รวมทั้งระดับอุดมศึกษา

และเมื่อพิจารณาในภาพรวม จำนวนครูและอาจารย์ ในปี พ.ศ.2538 มีจำนวน 5,563 คน คิดเป็นร้อยละ 48.34 ลดลงจากปี 2536 คิดเป็นร้อยละ 51.65 มีอัตราความแตกต่างของจำนวนครูอาจารย์ทั้ง 2 ปี เท่ากับ 3.31 (ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี : สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี, 2536 และ 2538)

อายุโดยเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละระดับในแต่ละจังหวัด โดยใช้ข้อมูลปี 2536 และปี 2538 เปรียบเทียบดูพบอายุของนักเรียนในแต่ละระดับไม่มีความแตกต่างกันมากนัก คือจะอยู่ในเกณฑ์อายุเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ก่อนประถมศึกษา	3 - 5 ปี
ประถมศึกษา	6 - 11 ปี
มัธยมศึกษาตอนต้น	12 - 14 ปี

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. 15 - 17 ปี

อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส. 18 - 21 ปี

(ข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม, สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2538)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด			
	2533	ร้อยละ	2535	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	16,114	-	-	-
ประถมศึกษา	72,075	9.28	704,122	90.71
มัธยมศึกษาตอนต้น	11,486	46.66	13,129	53.33
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,444	53.86	3,806	46.13
อุดมศึกษา	216	-	-	-
รวม	104,335	12.64	721,057	87.35

จากตารางที่ 8 พบว่า จำนวนนักเรียนที่วัดออกมาได้มีอยู่ 3 ระดับเท่านั้น ที่เหลือ เนื่องจากไม่มีข้อมูล จากข้อมูลที่มีอยู่ จำนวนนักเรียนในจังหวัดนราธิวาสเพิ่มมากขึ้นในแต่ละระดับ จากปี 2533

และเมื่อพิจารณาจากภาพรวม จำนวนนักเรียนทั้งหมดในปี 2535 มีจำนวน 721,057 คน คิดเป็นร้อยละ 87.35 เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2533 เพียง 12.64 และมีอัตราความแตกต่างของจำนวนนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 74.71 (ข้อมูลการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม, สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2535)

โอกาสทางการศึกษาต่อของนักเรียนภายในจังหวัดทั้ง 2 ปี ไม่อาจจะนำมาเปรียบเทียบได้ เพราะไม่มีข้อมูลเพียงพอ โดยสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลปี พ.ศ.2535

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปี 2534 มี 8,874 คน เข้าเรียนต่อ

ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5,326 คน คิดเป็นร้อยละ 60.01 ของผู้เรียนต่อทั้งหมด

จำนวนนักเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปี 2534 เป็นจำนวน 3,180

คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,514 คน คิดเป็นร้อยละ 47.61 ของผู้เรียนต่อทั้งหมด

โอกาสทางการศึกษาต่อของนักเรียนทั้ง 2 ระดับ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 12,054

คน จำนวนนักเรียนที่มีโอกาสเรียนต่อทั้งหมด 6,840 คน คิดเป็นร้อยละ 56.74 โอกาส

ทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม, สำนักงานการศึกษาราชการเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2535)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสถานศึกษาของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533

และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด			
	2533	ร้อยละ	2535	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา และ ประถมศึกษา	385	49.74	389	50.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	44	35.2	82	65.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อุดมศึกษา	2	50	2	50
รวม	431	47.67	473	53.32

จากตารางที่ 9 พบว่า ในปี พ.ศ.2535 จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนสถานศึกษาเพิ่ม

มากขึ้นในแต่ละระดับ และเมื่อพิจารณาจากภาพรวม จำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในปี 2535

มีจำนวน 473 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.32 เพิ่มมากขึ้นจากปี 2533 ร้อยละ 47.67 มีอัตรา

ความแตกต่างคิดเป็น 5.65% (ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส : สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2534)

(ข้อมูลการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม, สำนักงานการศึกษาราชการเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2535)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสถานศึกษาของจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น :	จำนวนอาจารย์และครู			
	2533	ร้อยละ	2535	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	552	-	-	-
ประถมศึกษา	3,499	50.02	3,496	49.97
มัธยมศึกษาตอนต้น	665	49.04	691	50.95
มัธยมศึกษาตอนปลาย	421	63.37	233	35.62
อุดมศึกษา	162	-	-	-
รวม	5,194	54.02	4,420	45.79

จากตารางที่ 10 พบว่า จำนวนครูและอาจารย์ในทั้ง 2 ปี ลดลงและเพิ่มขึ้นในแต่ละระดับชั้น

และเมื่อพิจารณาในภาพรวม จำนวนครูและอาจารย์ในปี พ.ศ.2535 มีจำนวน 4,420 คน คิดเป็นร้อยละ 45.97 ลดลงจากปี พ.ศ.2533 ร้อยละ 54.02 มีอัตราความแตกต่างของจำนวนครูและอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 8.05 (ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส : สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2534)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนนักเรียนของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ.2528 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด			
	2528	ร้อยละ	2535	ร้อยละ
ก่อนประถมศึกษา	-	-	-	-
ประถมศึกษา	57,176	53.44	49,803	46.55
มัธยมศึกษาตอนต้น	15,134	56.03	11,875	43.96
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	4,195	-
อุดมศึกษา	6,316	-	-	-
รวม	78,626	54.41	65,873	45.58

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า ในปี 2535 จำนวนนักเรียนทั้งหมดในแต่ละระดับที่ทำการเปรียบเทียบได้นั้น มีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัดจากปี 2528

และเมื่อดูจากภาพรวมแล้ว จำนวนนักเรียนทั้งหมดในปี 2535 มีจำนวน 65,873 คน คิดเป็นร้อยละ 45.58 ลดลงจากปี 2528 (ร้อยละ 54.41) มีอัตราความแตกต่างคิดเป็นร้อยละ 8.83 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด (ข้อมูลบรรยายสรุปจังหวัดยะลา : จังหวัดยะลา, 2528)

โอกาสทางการศึกษาต่อของนักเรียนภายในจังหวัด ไม่อาจจะทำการเปรียบเทียบได้ เพราะไม่มีข้อมูล จึงขอกล่าวสรุปข้อมูลดังนี้

ข้อมูลปี 2535

จำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปี พ.ศ.2534 มี 5,997 คน เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นจำนวน 4,626 คน คิดเป็นร้อยละ 77.13 ของจำนวนผู้มีโอกาสเรียนต่อ

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนในจังหวัด ไม่อาจจะทำการเปรียบเทียบได้ เพราะไม่มีข้อมูล จึงขอกล่าวสรุปข้อมูลดังนี้

ข้อมูลปี 2535

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 253 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.75 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.87 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาหรือ ปวท. ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.54 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด (ข้อมูลบรรยายสรุปจังหวัดยะลา : จังหวัดยะลา, 2528)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนครูและอาจารย์ของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ.2528 และ พ.ศ.2535 จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนครูและอาจารย์			
	2528	ร้อยละ	2535	ร้อยละ
ประถมศึกษา	3,444	59.53	2,341	40.46
มัธยมศึกษาตอนต้น	718	60.38	471	39.61
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	285	-
อุดมศึกษาหรือวิทยาลัย	365	-	-	-
รวม	4,527	59.37	3,097	40.62

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่า ในปี พ.ศ. 2535 จังหวัดยะลา มีจำนวนครูและอาจารย์ มีจำนวนลดลงจากปี 2528 จากข้อมูลที่เปรียบเทียบได้นั้น

และเมื่อมองจากภาพรวม จำนวนครูและอาจารย์ ในปี พ.ศ.2535 มีจำนวน 3,097 คน คิดเป็นร้อยละ 40.62% ลดลงจากปี 2528 คิดเป็นร้อยละ 59.37% มีอัตราความแตกต่างของจำนวนครูและอาจารย์เท่ากับ 18.75% (ข้อมูลบรรยายสรุปจังหวัดยะลา : จังหวัดยะลา, 2528)

การเปรียบเทียบข้อมูลใน 3 จังหวัด

จากข้อมูลที่ทำกรเก็บรวบรวมได้ และเปรียบเทียบภายในจังหวัดแล้วนั้น จะนำมาทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 จังหวัด เพื่อเรียงลำดับข้อมูล มากที่สุด ถึงน้อยที่สุด

จากข้อมูลที่ได้มาทั้ง 3 จังหวัด จะทำการเปรียบเทียบได้เพียง 2 อย่างเท่านั้น คือ

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด
2. จำนวนครูและนักเรียน

เหตุที่สามารถทำการเปรียบเทียบหาความมากที่สุด และน้อยที่สุดได้เพียง 2 อย่าง เพราะไม่มีข้อมูลจะทำการเปรียบเทียบได้อย่างเพียงพอ จึงขอกล่าวสรุปไว้ในตอนท้าย

จาก ปี พ.ศ.ที่ต้องการคือ พ.ศ. 2529 และ พ.ศ.2538 หรือใช้ปีใกล้เคียงกันทั้งการเปรียบเทียบข้อมูลในกรณีที่ไม่มีข้อมูลในปีที่ต้องการ

พ.ศ. 2529

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด

จากจำนวนนักเรียนทั้ง 3 จังหวัด พบว่า จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ 104,335 คน คิดเป็นร้อยละ 36.81 ของจำนวนนักเรียนในจังหวัด รองลงมาคือ ปัตตานี มีจำนวนนักเรียน 100,416 คน คิดเป็นร้อยละ 35.43 และยะลา มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ 78,626 คน คิดเป็นร้อยละ 27.74

2. จำนวนครูและอาจารย์

จำนวนครูและอาจารย์ทั้ง 3 จังหวัด พบว่า จังหวัดปัตตานี มีจำนวนครูและอาจารย์มากที่สุด คือ 5,943 คน คิดเป็นร้อยละ 37.94 ของจำนวนครูและอาจารย์ในจังหวัด รองลงมาคือ นราธิวาส มีจำนวนครูและอาจารย์ 5,194 คน คิดเป็นร้อยละ 33.15 และยะลา มีจำนวนครูและอาจารย์น้อยที่สุด คือ 4,527 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 ของจำนวนครูและอาจารย์ในจังหวัด

พ.ศ.2538

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด

จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดใน 3 จังหวัด สามารถบอกได้ว่า จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ 721,057 คน คิดเป็นร้อยละ 80.20 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด รองลงมาคือ ปัตตานี มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 112,105 คน คิดเป็นร้อยละ 12.46 และยะลา มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ 65,873 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32 ของจำนวนนักเรียนในจังหวัด

2. จำนวนครูและอาจารย์

จากจำนวนครูและอาจารย์ทั้งหมดใน 3 จังหวัด พบว่า จังหวัดปัตตานี มีจำนวนครูและอาจารย์มากที่สุด คือ 5,563 คน คิดเป็นร้อยละ 42.53 ของจำนวนครูและอาจารย์ในจังหวัด รองลงมาคือ นราธิวาส มีจำนวน 4,420 คน คิดเป็นร้อยละ 33.79 และยะลา มีจำนวนครูและอาจารย์น้อยที่สุด คือ 3,097 คน คิดเป็นร้อยละ 23.67 ของจำนวนครูและอาจารย์ในจังหวัด

จากการเปรียบเทียบข้อมูลใน 3 จังหวัด พบว่า ไม่มีความแตกต่างเกิดขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 จนถึงปี พ.ศ.2538 จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด คือ นราธิวาส น้อยที่สุดคือ ยะลา และจังหวัดที่มีจำนวนครูและอาจารย์มากที่สุดคือ ปัตตานี และน้อยที่สุดคือ ยะลา

สรุปผลที่เกิดขึ้น

จากการเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 3 จังหวัด เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในแต่ละจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 ถึงปี พ.ศ.2538 ผลที่เกิดขึ้นพอจะสรุปได้ดังนี้

จังหวัดนราธิวาส

-จำนวนนักเรียนทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากเดิม 104,335 คน เป็น 721,057 คน

-จำนวนสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นจากเดิม 431 แห่ง เป็น 473 แห่ง

-จำนวนครูและอาจารย์ ลดลงจากเดิม 5,194 คน เป็น 4,420 คน

จังหวัดปัตตานี

-จำนวนนักเรียนทั้งหมด เพิ่มมากขึ้นจากเดิม 100,416 คน เป็น 112,105 คน

-โอกาสทางการศึกษาต่อ เพิ่มมากขึ้นจากเดิม 8,966 คน เป็น 13,400 คน

-จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอน ลดลงจากเดิม 519 แห่ง เป็น 406 แห่ง

-จำนวนครูและอาจารย์ ลดลงจากเดิม 5,943 คน เป็น 5,563 คน

จังหวัดยะลา

-จำนวนนักเรียนทั้งหมด ลดลงจากเดิม 78,626 คน เป็น 65,873 คน

-จำนวนครูและอาจารย์ ลดลงจากเดิม 4,527 คน เป็น 3,097 คน

ผลจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

จากการนำเอาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 มาใช้ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยดูจากตัวชี้วัดความเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไป 2 ลักษณะ คือ เพิ่มขึ้นและลดลง จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพอจะสรุปสาเหตุได้ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงในด้านของจำนวนนักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีทั้งจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นและลดลง เหตุที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการกระจายโอกาสทางการศึกษาต่อและการเร่งพัฒนาทางด้านการศึกษา โดยรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้พูดและใช้ภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ การให้การศึกษาจึงดำเนินอยู่ในทุกระดับ โดยมีเป้าหมายให้เด็กเข้ารับการศึกษาในระดับสูงกว่าเกณฑ์ภาคบังคับ

สาเหตุที่ลดลง เกิดจากการไม่เห็นความสำคัญทางการศึกษาต่อประชาชน ประชาชนมีฐานะยากจน สถานการณ์คมนาคมไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางมาเรียน การย้ายถิ่นเพื่อประกอบอาชีพของผู้ปกครอง นอกจากนี้ นักเรียนไม่นิยมเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออุดมศึกษา มุ่งออกมาประกอบอาชีพแทนการศึกษาต่อ เป็นต้น

2. โอกาสทางการศึกษาต่อ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากมีข้อมูลไม่ชัดเจน โดยกล่าวสรุปได้ว่า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาต่อของประชากรในวัยเรียน ในจังหวัดปัตตานี อัตราการศึกษาต่อจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังต่ำกว่าเป้าหมายอยู่ เนื่องจากผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อ หรือเพราะฐานะยากจน ต้องออกมาช่วยครอบครัว นอกจากนี้ แม้จะมีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อ เพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่เป็นผล

3. จำนวนครูและอาจารย์ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีอัตราลดลงในทั้ง 3 จังหวัด สาเหตุเนื่องมาจากขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและอาจารย์ยังไม่ดีพอ เพราะถูกคุกคามชีวิตและทรัพย์สินจากผู้ก่อการร้าย ในเรื่องของภาระจับตัวเรียกค่าไถ่ และเรียกค่าคุ้มครอง ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน เป็นเหตุให้ครูและอาจารย์ไม่มั่นใจในความปลอดภัยของตนเอง จึงลาออกกันมาก แม้รัฐบาลจะเข้ามาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในบางครั้ง แต่ก็เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น มิใช่การแก้ปัญหาที่ถาวรอันเป็นผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. จำนวนสถานศึกษา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากการใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 พบว่า มีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง เหตุที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม หลังจากใช้แผนพัฒนาฯ เนื่องมาจากการตอบสนองตอบ จึงเกิดการเร่งรัดเปิดสถานศึกษาต่างๆ ขึ้นมา เพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่จะเพิ่มมากขึ้น ตามเป้าหมายที่แผนกำหนดเอาไว้ และเหตุที่ลดลง ก็เพราะผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อหลังจากจบการศึกษาขั้นต้นแล้ว ทำให้เด็กไม่อาจจะเรียนรู้ภาษาไทยเอาไว้ได้ตลอด ทำให้เด็กไม่อาจจะใช้ภาษาไทยได้ จึงเป็นอุปสรรคในการศึกษาต่อในระดับสูงและการประกอบอาชีพ เพราะขาดทักษะในการใช้ภาษาไทย หรืออาจจะเนื่องมาจากผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง เพราะเชื่อว่ามาตรฐานดีกว่า ถ้าให้โรงเรียนในชนบทไม่มีคนส่งบุตรหลานไปเรียนนานเข้าก็ต้องปิดตัวเอง หรือแม้แต่ความปลอดภัยของครู อาจารย์ และนักเรียนเอง เพราะหากอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย มีการถูกคุกคามตลอดเวลา ก็จะทำให้ทั้งครู อาจารย์ และนักเรียนไม่อาจจะมาเรียนได้ตามปกติ เป็นเหตุให้โรงเรียนนั้นต้องปิดตัวเองลงเหมือนกัน

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หลังจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ดูจากตัวชี้วัดความเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่าผลที่เกิดขึ้นยังห่างไกลจากเป้าหมายที่วางเอาไว้ สาเหตุก็เนื่องมาจากสภาพภูมิประเทศ สถานทางสังคม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ทักษะคน และค่านิยมของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพอจะแยกออกได้ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนยังไม่นิยมพูด เขียน และใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน มักใช้เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น ทำให้ขาดทักษะในการใช้ภาษาไทย และเป็นอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อ และจากการที่ประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ขาดทักษะในการใช้ภาษาไทย เพราะสภาพทางสังคมซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามทำให้อ่าน พูด และเขียนภาษาไทยได้น้อย การติดต่อสื่อสารจะใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมด ประกอบกับการยึดมั่นในศาสนาอย่างเคร่งครัด และถือว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนในการเรียนรู้เผยแพรศาสนาและสืบทอดวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมาไปยังผู้อื่นหรือชนรุ่นหลัง หากผู้ใดละเว้นจะถือว่าเป็นบาป นอกจากนี้ชาวไทยมุสลิมบางคนยังมีความเชื่อและทัศนคติบางอย่างไม่ถูกต้องตามหลักศาสนา จึงไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่ต่างไปจากวิถีชีวิตเดิม ๆ เพราะเกรงว่าจะเป็นอันตรายต่อค่านิยมวัฒนธรรม และความเชื่อของศาสนาอิสลามที่ตนเชื่ออยู่ จึงไม่นิยมส่งบุตรหลานของตนเองเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล แต่จะนิยมให้เข้าเรียนเฉพาะทางด้านศาสนาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามหรือที่เรียกว่า ปอเนาะ

จากสภาพทางสังคมเหล่านี้ เป็นประเด็นปัญหาที่น่าจะศึกษาในรายละเอียดและความสลับซับซ้อนโดยเฉพาะในด้านการศึกษาเพราะในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประชาชนไม่ว่าจะเป็นชาวเมืองหรือชาวชนบท มีความเคร่งครัดต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของตนเองตามหลักศาสนา การศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้วย

2. อัตราการมาเรียนของนักเรียนยังไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดการตกซ้ำชั้นสูง ทั้งนี้เพราะขาดการสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมทันสมัย เนื่องจากขาดงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และหลักสูตรที่สอนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้นักเรียนยังต้องประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กับการเรียน ทำให้ไม่อาจจะมาเรียนได้เต็มที่ หรือเกิดความเบื่อหน่ายระหว่างเรียนได้

3. ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญและไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนสายอาชีพ มุ่งแต่ให้เรียนสายสามัญเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา แต่ก็ประสบกับปัญหาขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และไม่ทันสมัยทำให้ขาดทักษะความรู้ ความเข้าใจเมื่อจบการศึกษา จึงไม่อาจจะประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ผู้ปกครองที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ต้องประสบปัญหา อีกทั้งสถานศึกษาเหล่านั้นยังไม่มีคุณภาพดีพอ เพราะมุ่งเน้นการสอนศาสนาเพียงอย่างเดียว ประกอบกับครูผู้สอนมีน้อยและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอและการเรียนการสอนที่ไม่เป็นระบบ

4. สภาพภูมิประเทศ ที่เป็นเขตชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะใน 3 จังหวัดที่มีความคล้ายคลึงทั้งในด้านของสภาพทางสังคม ชนบทรรมนิยมประเพณี ศาสนา และความหลากหลายทางด้านอุดมการณ์ แนวความคิด ทำให้เป็นอุปสรรคในการสร้างการศึกษาในจังหวัดดังกล่าว โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวในรูปแบบของขบวนการต่าง ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของครู-อาจารย์ และนักเรียนในพื้นที่ ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก่อให้เกิดการขาดแคลนครู-อาจารย์ในบางพื้นที่ เป็นเหตุให้การจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะความแตกต่างในด้านของอุดมการณ์ และแนวความคิดที่หลากหลายของคนในพื้นที่เป็นสำคัญ

จากสภาพดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาพทางการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ ยังไม่มีคุณภาพ แม้จะมีบรรจุเอาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้วก็ตาม แต่ปัญหาพื้นฐานทางการศึกษาก็ได้หมดไป จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สภาพทางการศึกษาของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้มาก สาเหตุเนื่องมาจากสภาพทางสังคมของทั้ง 3 จังหวัดที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยนับถือศาสนาอิสลาม และมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่ต่างไปจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของตน เพราะความกลัวว่าจะเป็นอันตรายต่อวัฒนธรรมและความเชื่อในศาสนาอิสลามที่ตนเชื่ออยู่ ในจุดนี้ แม้รัฐจะมีความมุ่งหวังให้ประชาชนมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น แต่ก็ไม้อาจจะดำเนินการให้เป็นไปตามที่ตั้งเอาไว้ได้ เพราะขาดความร่วมมือจากประชาชนนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นการนิยมนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามหรือปอเนาะ แทนการเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร โดยเฉพาะอาคาร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ มีน้อย และที่สำคัญคือ นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสอนศาสนา เรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา จึงทำให้เวลาเรียนวิชาสามัญน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ

การเรียนในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป ทำให้คุณภาพทางการศึกษาดำ นอกจากนั้น ยังมีปัญหาต่าง ๆ อีกมากมาย ที่เป็นผลพวงของปัญหาคุณภาพทางการศึกษาของประชาชน เช่น ปัญหาด้านการใช้ภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลามและส่วนใหญ่ใช้ภาษามลายู (ภาษาถิ่น) เป็นภาษาในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาไทยในการศึกษาเล่าเรียน จึงเป็นปัญหาตั้งแต่เริ่มแรกที่เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและส่งผลให้ด้วยคุณภาพในการเรียนระดับสูง

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนทำให้ความพร้อมในด้านการศึกษาลดลง เช่น ในด้านของสุขภาพอนามัย อุปกรณ์การเรียนและเวลาที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน หลายครั้งที่เหตุให้การมาเรียนของนักเรียนไม่สม่ำเสมอ สาเหตุก็เนื่องมาจากภาระที่จะต้องประกอบอาชีพไปพร้อม ๆ กับการเรียน ถ้าให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน หรือการลาออกกลางคัน เป็นต้น

ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เนื่องจากความยากจน และขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของสุขภาพอนามัย การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายยังไม่ดีพอ ทำให้ส่งผลถึงความไม่สมบูรณ์ทางด้านสมองไปด้วย ทำให้สมาธิในการเล่าเรียนของนักเรียนต่ำ เด็กเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ทำให้เพิ่มอัตราการตกซ้ำชั้นให้มากขึ้น

ปัญหาด้านผู้ปกครองนักเรียน ปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในระบบการศึกษา ขาดการให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาได้ บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่วางเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นการไม่เห็นความสำคัญของการเรียนหรือความจำเป็นในการเรียน ซึ่งดูได้จากจำนวนเด็กนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา และในระดับอื่น ๆ เป็นต้น

ปัญหาการขาดแคลนครู-อาจารย์ ในรายวิชา แต่เกินเกณฑ์รวม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ซึ่งหลายโรงเรียนต้องประสบกับปัญหาครูไม่เพียงพอกับหลักเกณฑ์ ขาดงบประมาณในการจัดสรรครูเพิ่ม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของเด็กให้อยู่ในเกณฑ์ต่ำและไม่ดีเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาเหล่านี้ ที่เป็นเหตุให้คุณภาพทางการศึกษาของประชาชนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้หยั่งรากลึกอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มานาน การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นั้น แม้จะวางเอาไว้อย่างสวยงาม แต่หากขาดการวิเคราะห์ในปัญหาเหล่านี้ที่สั่งสมมาจากอดีตถึงปัจจุบัน

อย่างละเอียดครอบคลุมเพียงพอ จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใดในภูมิภาค 3 จังหวัดนี้เลย เพราะแม่แผนพัฒนาฯ จะรู้สึกเพียงใด แต่หากไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และสภาพทางสังคมแล้ว ไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนได้และไม่ก่อให้เกิดการดำเนินงานให้บรรลุไปตามเป้าหมายที่วางเอาไว้

การจัดการศึกษาในรูปแบบใด ที่สามารถตอบสนองความต้องการของชาวไทย ผู้นับถือศาสนาอิสลามได้นั้น หากมองลึกในโครงสร้างการจัดการศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการปรับให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส เพราะในพื้นที่เหล่านี้จะมีการจัดการศึกษาที่แตกต่างออกไปจัดรูปแบบหนึ่ง คือ มีการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแม้ว่าสถานศึกษานี้จะดำเนินการโดยเอกชน แต่รัฐก็ยื่นมือเข้าช่วยเหลือจนปัจจุบัน กลายเป็นดำเนินงานโดยรัฐบาลเอง จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาเป็นหัวใจสำคัญในภูมิภาคนี้และได้รับความนิยมนจากผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลามมาโดยตลอด

ดังนั้น ในการจัดการศึกษาในภูมิภาคนี้ จึงมีความยากลำบากอยู่มาก เพราะขัดกับความเชื่อของคนและความเกรงกลัวต่อบาป โดยเฉพาะการไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น หากขัดกับวัฒนธรรมและความเชื่อในศาสนาของตน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่การจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดนี้ ยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ และไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

จึงเป็นหน้าที่ ของรัฐที่จะต้องทำ การศึกษาและวิเคราะห์ตัวสภาพทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม รวมทั้งทัศนคติ และค่านิยมของประชาชนในภูมิภาคนี้อย่างละเอียดรอบครอบ โดยไม่เอาแต่ยึดยึดในสิ่งที่รัฐบาลต้องการ โดยไม่มองความเป็นจริงในภูมิภาคนี้ อย่างดีพอ รัฐจะต้องกำหนดเป้าหมายอย่างตรงไปตรงมาโดยยึดเอาสภาพทางสังคมในภูมิภาคนี้เป็นเกณฑ์ เพื่อตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่

ให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและทรงประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นั่นคือ รัฐจะต้องมีความจริงใจในการแก้ไขอย่างแท้จริง จะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมตลอดจนพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในส่วนโรงเรียน รัฐบาลและโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามให้มีการสอนวิชาสามัญควบคู่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการนำเอาความรู้มาใช้ประกอบอาชีพ ถึงเวลาที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้นกว่าเดิม

นอกจากนี้ ปัญหาความยากจนของประชาชน รัฐจะต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ โดยการแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ ที่สำคัญคือ รัฐบาลจะต้องหาหนทางสร้างโรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพสำหรับนักเรียนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนของโรงเรียนรัฐบาล หรือโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งมีรูปแบบและหลักสูตรเฉพาะตัว เพื่อการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพและลดปัญหาการว่างงานหลังจากจบการศึกษาแล้ว รัฐบาลควรส่งเสริมการรู้หนังสืออยู่ตลอดเวลา และสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนในภูมิภาคนี้ เพื่อความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งฝ่ายรัฐเองและประชาชนเอง นอกจากนี้ รัฐควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาทางการศึกษาอย่างเพียงพอ และดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนด้วยบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจอันดีในภูมิภาค 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

ภูมิภาค 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ไม่ต้องการแผนพัฒนาที่สวยหรู แต่ต้องการแผนพัฒนาที่ใช้งานได้จริง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน และตอบสนองความต้องการของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง เพื่อคุณภาพทางการศึกษาของประชาชนที่ดีขึ้นนั่นเอง

3. ภาวะการมีงานทำ

แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย คือ

3.1 การทำงานของประชาชน

3.2 พัฒนาการอุตสาหกรรมและการจ้างงาน

ภาวะแรงงาน

จากข้อมูลเบื้องต้นของภาวะแรงงาน ซึ่งแยกออกเป็นจำนวนผู้มีงานทำและจำนวนผู้ว่างงาน จะพบว่า ในปี พ.ศ.2529 จังหวัดปัตตานี มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 191,621 หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 504,267 คน และมีจำนวนผู้ว่างงาน จำนวน 9,076 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 1.9% ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ส่วนใน ปี พ.ศ.2534 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีจำนวนผู้ทำงานทั้งหมด 276,312 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.6 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 532,877 คน และมีจำนวนผู้ว่างงานทั้งหมด 14,307 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.68 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2529 และปี 2534 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีจำนวนผู้มีงานทำเพิ่มมากขึ้นเป็น 83,691 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มมากขึ้นจำนวน 5,231 คิดเป็นร้อยละ 1.03

ภาวะด้านแรงงานของประชากรในจังหวัดยะลาในปี 2529 นั้น พบว่ามีจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 131,155 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.7 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ส่วนในปี 2534 นั้น ไม่มีข้อมูลตัวเลขที่แน่นอน จึงไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบได้ว่า มีจำนวนผู้มีงานทำและจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยอย่างไร

ภาวะการมีงานทำ

สำหรับภาวะการมีงานทำในจังหวัดปัตตานี ในปี 2529 พบว่า มีจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรม 140,690 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และมีจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตร 50,930 คิดเป็นร้อยละ 26.6 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด

ส่วนในปี 2534 พบว่า มีจำนวนผู้มีงานทำในภาคเกษตร 172,648 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 และมีจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตร 82,401 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2529 กับปี 2534 จะพบว่าจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรลดลงจากร้อยละ 73.4 เหลือ 62.7 และจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26.6 เป็น 29.93 ซึ่งสาเหตุของการลดลงและการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรนั้น อาจจะเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น และประชากรส่วนใหญ่เริ่มที่จะเข้ามาทำงาน นอกภาคเกษตรมากยิ่งขึ้น เช่น ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีรายได้ที่แน่นอนกว่าการทำงานในภาคเกษตรกรรม และการทำงานในภาคเกษตรบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะทำได้ตลอดฤดูกาล จึงจำเป็นที่จะต้องทำงานนอกภาคเกษตร เช่น ทำงานในภาคอุตสาหกรรม หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน หรืออาชีพเสริมอื่นๆ ที่ทำรายได้ให้กับครอบครัว

สำหรับภาวะการมีงานทำในจังหวัดยะลา ในปี 2529 นั้นพบว่ามีผู้ทำงานในภาคเกษตร จำนวน 93,120 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด และมีจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตร 38,053 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ซึ่งเราจะเห็นว่ามีจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตร มีจำนวนมากกว่าจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตร

ส่วนภาวะการมีงานทำของจังหวัดยะลาในปี 2534 นั้น ไม่มีจำนวนตัวเลขที่แน่นอน จึงไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบตัวเลขที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ แต่จากการสำรวจข้อมูลโดยทั่วไป ก็พบว่า จำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรยังคงมีจำนวนมากกว่าผู้ทำงานนอกภาคเกษตรเหมือนกับทุก ๆ จังหวัดในภาคใต้

จากข้อมูลเบื้องต้น ทางด้านภาวะแรงงานของจังหวัดนราธิวาส ในปี 2533 มีจำนวนผู้มีงานทำ 275,500 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.1 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 560,263 คน และมีจำนวนผู้ว่างงาน 5,164 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.84 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ส่วนในปี 2535 มีจำนวนผู้มีงานทำ 321,992 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ของจำนวนประชากรทั้งหมด 584,862 คน และมีจำนวนผู้ว่างงาน 14,187 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2533 และปี 2535 เราจะเห็นว่า มีจำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้น จำนวน 46,492 คิดเป็นร้อยละ 8.2 และมีจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มมากขึ้น จำนวน 9,041 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ซึ่งในส่วนของจังหวัดนราธิวาสนั้น จำนวนผู้ว่างงานนับว่าสูงพอสมควร

ภาวะการมีงานทำซึ่งแยกออกเป็น การมีงานทำในภาคเกษตรกรรมและการมีงานทำนอกภาคเกษตรกรรมนั้น ข้อมูลของจังหวัดนราธิวาสยังไม่มีตัวเลขที่แน่นอนของผู้ทำงานในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร แต่จากการตรวจสอบข้อมูลโดยทั่วไปพบว่า มีจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรมากกว่าผู้ทำงานนอกภาคเกษตร

สรุป ภาวะแรงงานและภาวะการมีงานทำ

จากข้อมูลเบื้องต้นของภาวะแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 จังหวัด จะพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนคนว่างงานมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากธุรกิจภายในจังหวัดนราธิวาสมีขนาดเล็ก และจะเป็นการดำเนินงานในระดับครอบครัวจึงไม่รองรับผู้ว่างงานได้จำนวนมาก รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี ส่วนจังหวัดยะลาไม่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ เพราะไม่ทราบตัวเลขที่แน่นอนของปี 2534

แต่อย่างไรก็ตามจากการเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างผู้มีงานทำและจำนวนผู้ว่างงานในจังหวัดปัตตานี ในปี 2529 พบว่า สัดส่วนระหว่างผู้มีงานทำกับผู้ว่างงาน 38 : 1.9 กล่าวคือในจำนวนประชากร 100 คน มีผู้ทำงานประมาณ 38 คน และมีผู้ว่างงานประมาณ 1.9 คน ซึ่งถือว่ามีจำนวนผู้ว่างงานในอัตราที่ไม่สูงมากนัก และในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งถือว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ว่างงานมากที่สุด พบว่า สัดส่วนการเพิ่มขึ้นระหว่างผู้มีงานทำและผู้ว่างงาน มีจำนวนเท่ากับ 8.2 : 1.6 ซึ่งก็จัดว่ายังอยู่ในอัตราที่ไม่สูงมากนักเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การที่ประชากรใน 3 จังหวัด ยังคงมีการว่างงานกันอยู่ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของประชากรได้ กล่าวคือ การที่ประชากรว่างงานก็จะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ภาวะรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เกิดปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม และอื่น ๆ ตามมาได้ และจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย ซึ่งสาเหตุของการว่างงานโดยทั่วไปก็มาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

และในส่วนของภาวะการมีงานทำ จากข้อมูลเบื้องต้นนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบทั้ง 3 จังหวัด แล้วไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบตัวเลขที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของแต่ละจังหวัดได้ แต่จากการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จะพบว่าทั้ง 3 จังหวัด มีจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรมากกว่าจำนวนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม ซึ่งตรงส่วนนี้ ทำให้มองว่าการที่ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาก ก็จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของประชากรได้ เพราะการที่ประชากรในแต่ละจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าอุตสาหกรรม จะทำให้เกิดปัญหาการว่างงานตามฤดูกาล กล่าวคือ การทำงานในภาคเกษตรไม่สามารถจะทำได้ตลอดปี ทำให้ประชากรว่างงานและจะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ดังกล่าวข้างต้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

เปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส) ระหว่างปี พ.ศ.2529 และ 2534

กำลังแรงงาน	¹ 2529	² 2534
จ.ปัตตานี ประชากรทั้งหมด	504,267	532,877 พ.ศ.2533
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด	201,203(39.9%)	289,619(54.35%)
-ผู้มีงานทำ	191,622(38%)	275,312(51.66%)
-ผู้ว่างงาน	9,581(1.9%)	14,307(2.68%)

¹(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2529 : 3)

²(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี, 2534 : 10)

กำลังแรงงาน	³ 2529	⁴ 2534
จ.ยะลา ประชากรทั้งหมด	321,701	349,350
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด	146,052(45.4%)	184,390(52.78%)
-ผู้มีงานทำ	131,155(40.77%)	181,070(51.83%)
-ผู้ว่างงาน	14,897(4.63%)	3,320(0.95%)

³(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา, 2529 : 2-3)

⁴(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา, 2534 : 4)

กำลังแรงงาน	⁵ 2529	⁶ 2534
จ.นราธิวาส ประชากรทั้งหมด	511,686	560,263 (พ.ศ.2533)
ผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด		280,664(50.09%)
-ผู้มีงานทำ		275,500(49.17%)
-ผู้ว่างงาน		5,164(0.92%)

⁵(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2533 : 101-102)

⁶(สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2534 : 104)

กำลังคน	¹ 2529	² 2534
จ.ปัตตานี		
-ภาคเกษตรกรรม	140,690(27.9%)	172,648(32.39%)
-นอกภาคเกษตรกรรม	50,931(10.1%)	102,664(19.21%)
-ภาครัฐบาล	11,093(2.2%)	50,737(9.52%)
-ภาคเอกชน	39,838(7.8%)	51,927(9.69%)

¹(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2529 : 3)

²(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี, 2534 : 10)

กำลังคน	³ 2529	⁴ 2534
จ.ยะลา		
-ภาคเกษตรกรรม	93,120(28.94%)	126,880(36.32%)
-นอกภาคเกษตรกรรม	38,035(11.82%)	34,190(9.78%)
-ภาครัฐบาล	14,073(4.38%)	17,900(5.12%)
-ภาคเอกชน	23,962(7.44%)	16,290(4.66%)

³(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา, 2529 : 3)

⁴(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา, 2534 : 4)

จังหวัดนราธิวาส

⁵จังหวัดนราธิวาสเศรษฐกิจโดยส่วนมาก จะขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะมีผู้ทำงานในภาคเกษตร เป็นสัดส่วนที่มากกว่าผู้ทำงานภาครัฐบาลและเอกชน

⁵(สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, 2534 : 109)

ภาวะการจ้างงาน	¹ 2529	² 2534
จังหวัดปัตตานี	แรงงานที่ได้รับการว่าจ้างโดยส่วนใหญ่ว่าจะอยู่ในภาคเกษตรส่วนผู้ที่ว่างงานโดยมากจากสาเหตุการขาดงานรองรับและการว่างงานตามฤดูกาลสัดส่วนของผู้ทำงานกับผู้ว่างงานนั้น ผู้มีงานทำจะมีจำนวนที่มากกว่า	การทำงานในภาคเกษตร ยังคงมีจำนวนมากกว่าภาคอื่น ๆ การบรรจุงานของรัฐ ยังไม่สามารถรับคนเข้าทำงานได้เต็มอัตรา (พ.ศ.2533)

¹(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2529 : 3-4)

²(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี, 2534 : 10-11)

ภาวะการจ้างงาน	³ 2529	⁴ 2534
จังหวัดยะลา	มีการทำงานในภาคเกษตรมากกว่าภาคอื่น ๆ และมีผู้ประกอบการกิจเอกชนมากกว่ารับราชการ	การจ้างงานโดยส่วนมากจ้างเพื่อให้เข้ามาทดแทนคนงานเก่ามากกว่าจ้างเพื่อขยายงานเพิ่ม

¹(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา, 2529 : 2-3)

²(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา, 2534 : 14-15)

จังหวัดนราธิวาส

รัฐชลอกการเพิ่มของจำนวนข้าราชการ ทำให้ยังคงมีผู้ว่างงานส่วนหนึ่งอยู่ ส่วนการว่างงานตามฤดูกาลนั้นได้มีการทำอาชีพเสริมขึ้น (สำนักงานจังหวัดนราธิวาส : 2534, 109)

สรุปภาวะการมีงานทำของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส) ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2534

กำลังแรงงาน

จังหวัดปัตตานี

ในปี พ.ศ.2529 มีจำนวนผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน 201,203 คน หรือร้อยละ 39.90 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดปัตตานี โดยมีสัดส่วนของผู้มีงานทำ และผู้ว่างงาน เป็น 20 : 1 คือ มีจำนวนของผู้ที่มีงานทำ 20 คน ต่อผู้ที่ว่างงาน 1 คน ซึ่งจากกรณีดังกล่าว ภาวะของกำลังแรงงานในปี 2529 ของจังหวัดปัตตานีนั้นยังไม่มี ความรุนแรงมากนัก

ในปี พ.ศ.2534 โดยอ้างอิงข้อมูลของปี 2533 จังหวัดปัตตานีมีจำนวนของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด 289,619 คน หรือ 54.35% ของจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดปัตตานี โดยมีสัดส่วนของผู้มีงานทำ และผู้ว่างงาน เป็น 19 : 1 หรือมีผู้มีงานทำ 19 คน ต่อผู้ว่างงาน 1 คน

จากปี 2529 และ 2533 ที่นำมาเสนอข้างต้น สังเกตเห็นว่า มีจำนวนของกำลังแรงงานเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็น 88,416 คน หรือร้อยละ 44 ของการเปลี่ยนแปลงของกำลังแรงงานจากการเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงาน ทำให้มีผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นจากเดิมด้วยคือ 83,690 คน หรือร้อยละ 44 ของการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้มีงานทำและผู้ว่างงานก็เพิ่มขึ้นเช่นกันคือ 4,726 คน หรือร้อยละ 49 ของการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของผู้ว่างงาน

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น	28,610 คน (6%)
จำนวนของกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น	88,416 คน (44%)
จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้น	83,690 คน (44%)
จำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น	4,726 คน (49%)

จังหวัดยะลา

ในปี พ.ศ.2529 มีจำนวนผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน 146,052 คน หรือร้อยละ 45.40

ของจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดยะลา โดยมีจำนวนผู้ที่มีงานทำและผู้ว่างงานมีสัดส่วนเป็น 9 : 1 คน คือ มีผู้ที่มีงานทำ 9 คน ต่อผู้ว่างงาน 1 คน

ในปี พ.ศ.2534 จังหวัดยะลา มีจำนวนผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด 184,390 หรือ 52.78% ของจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดยะลา

โดยมีสัดส่วนของผู้มีงานทำและผู้ว่างงานเป็น 54 : 1 คน คือ มีจำนวนของผู้มีงานทำ 54 คน ต่อผู้ว่างงาน 1 คน

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการมีงานทำของประชากรดังกล่าวเป็นไปในทางที่ดี

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

จำนวนของประชากรเพิ่มขึ้น	27,649 คน (8.59%)
จำนวนของกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น	38,338 คน (26.24%)
จำนวนของผู้มีงานทำเพิ่มขึ้น	49,915 คน (38.05%)
จำนวนของผู้ว่างงานลดลง	-11,577 คน (77.71%)

จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลทางสถิติของปี 2529 นั้นไม่มีข้อมูลทางสถิติ

ในปี 2533 จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน 280,664 คน หรือร้อยละ 50.09 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของจังหวัดนราธิวาส

โดยมีสัดส่วนของผู้ที่มีงานทำและผู้ว่างงาน เป็น 53 : 1 คือ มีจำนวนผู้ที่มีงานทำ 53 คน ต่อผู้ว่างงาน 1 คน

จากสัดส่วนของผู้มีงานทำและผู้ว่างงานดังกล่าวของจังหวัดนราธิวาสในปี 2533 มีความใกล้เคียงกับสัดส่วนของผู้มีงานทำและผู้ว่างงานของจังหวัดยะลา ในปี พ.ศ.2534

จากข้อมูลของ 3 จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การมีงานทำของทั้ง 3 จังหวัด มีจำนวนเพิ่มขึ้น และมีจำนวนของผู้ว่างงานในจังหวัดปัตตานี เพิ่มขึ้น และจังหวัดยะลา และนราธิวาส มีจำนวนลดลง

ปริมาณของผู้มีงานทำเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้

- ปัตตานี
- นราธิวาส
- ยะลา

ปริมาณของผู้ว่างงานเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้

- ปัตตานี
- ยะลา
- นราธิวาส

กำลังคน

จังหวัดปัตตานี

ปี 2529 จำนวนผู้ทำงานภาคเกษตรกรรมมากกว่าผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม โดยผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมนั้น มีผู้ทำงานในภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐบาลในจำนวนที่แตกต่างกันถึง 28,745 คน

ปี 2534 อ้างข้อมูลของปี 2533 จำนวนของผู้ที่ทำงานภาคเกษตรกรรมยังคงมีมากกว่าผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม แต่เป็นที่น่าสังเกตคือ ผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมนั้นมีจำนวนของผู้ทำงานในภาครัฐบาล และภาคเอกชนใกล้เคียงกันมากขึ้น ซึ่งแตกต่างกันเพียง 1,190 คน โดยเอกชนมากกว่าภาครัฐบาล

จังหวัดยะลา

ปี 2529 จำนวนของผู้ทำงานภาคเกษตรกรรมมากกว่าผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม โดยในจำนวนของผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม มีผู้ทำงานภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐบาลถึง 9,889 คน

ปี 2534 จำนวนของผู้ทำงานภาคเกษตรกรรมยังคงมีมากกว่านอกภาคเกษตรกรรมอยู่ โดยมีจำนวนผู้ทำงานภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้นอีกด้วยและจำนวนของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวนลดลง โดยมีผู้ทำงานในภาครัฐบาลมากกว่าภาคเอกชนอีกด้วยถึง 1,610 คน

จังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีข้อมูลทางสถิติ แต่จังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ประชาชนประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เนื่องจากเศรษฐกิจโดยส่วนมาก จะขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

จากข้อมูลทั้ง 3 จังหวัดข้างต้น พบว่า ทั้ง 3 จังหวัดยังเป็นจังหวัดที่ต้องพึ่งพาผลผลิตทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยสังเกตได้จากมีผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรมากกว่านอกภาคเกษตรกรรม

และเป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า ประชากรทั้ง 3 จังหวัดเริ่มเข้าทำงานในภาครัฐบาลเพิ่มมากขึ้น

ภาวะการจ้างงาน

ภาวะการจ้างงานของทั้ง 3 จังหวัดโดยส่วนมาก แรงงานที่ได้รับการว่าจ้างโดยมากจะอยู่ในภาคเกษตรกรรม ส่วนการว่างงานโดยมากนั้น เกิดจากการขาดงานรองรับและว่างงานตามฤดูกาล เมื่อสิ้นสุดสวนของผู้มีงานทำ และผู้ว่างงานแล้ว พบว่า ผู้มีงานทำจะมีจำนวนที่มากกว่า

สาเหตุของการว่างงาน

1. ภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนไม่ได้สัดส่วนกับการเพิ่มของกำลังแรงงาน ทำให้การจ้างงานมีน้อยลง และในขณะเดียวกันคนต้องการทำงานมีจำนวนมาก
2. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในจังหวัดภาคใต้ การวางแผนครอบครัวไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามมีความเห็นว่าการคุมกำเนิดผิดหลักศาสนา
3. ผู้ที่ต้องการทำงานเลือกงาน เนื่องจากตัวเองอาศัยอยู่กับครอบครัว ซึ่งเป็นคนที่อยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้ว เมื่อไม่พอใจลักษณะงานหรือค่าจ้างที่จะได้รับ จึงไม่ทำงานและหางานใหม่ต่อไป
4. คนงานส่วนใหญ่ขาดทักษะการทำงาน แต่ตลาดแรงงานในปัจจุบัน ต้องการผู้ที่มีทักษะในการทำงาน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปัตตานี, 2534 : 4)
5. ผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรไม่ได้ทำงานตลอดปี จึงทำให้ต้องว่างงานบางฤดูกาล (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี, 2534 : 14)
6. สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้บรรยากาศการลงทุนลดน้อยลง ทำให้มีการจ้างงานน้อยลง (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา, 2534 : 14)

7. ธุรกิจภายในจังหวัดมีขนาดเล็ก มักจะดำเนินงานในระบบครอบครัว จึงไม่อาจรองรับผู้ว่างงานได้ (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2534 : 109)

8. ขาดการลงทุนของภาครัฐและเอกชน ทำให้ไม่เกิดการจ้างงานขึ้น (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2534 : 109)

การแก้ปัญหาการว่างงาน

1. ฝึกอบรมอาชีพเสริมให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะงานอุตสาหกรรมในครัวเรือน เพื่อลดปัญหาการว่างงานตามฤดูกาล

2. จัดทำโครงการประเภทสร้างงานสร้างอาชีพ

3. ประสานงานกับจังหวัดใกล้เคียงที่มีตำแหน่งงานมากกว่าและจัดส่งผู้ว่างงานไปสมัครงาน (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2534 : 110)

4. รัฐบาลส่งเสริมให้มีการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานขึ้น (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2534 : 109)

การอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี

จากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมในจังหวัดปัตตานี พบว่า โรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก และขนาดกลาง ซึ่งอุตสาหกรรมที่สำคัญในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง และผลิตภัณฑ์อาหารทะเล อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าว อุตสาหกรรมปลาป่น ซึ่งส่วนใหญ่อุตสาหกรรมเหล่านี้มีวัตถุดิบในท้องถิ่นที่สามารถดำเนินการได้เกือบตลอดปี

จากข้อมูลในปี 2529 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 770 แห่ง มีเงินทุนในการผลิตจำนวน 434,024, 904.79 บาท และมีจำนวนคนงาน 4,091 คน ส่วนในปี 2534 พบว่า จังหวัดปัตตานีมีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 782 แห่ง มีเงินทุนในการดำเนินงาน 462,347,550.75 บาท และมีจำนวนคนงาน 4,140 คน

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี 2529 และปี 2534 พบว่า จำนวนโรงงานในจังหวัดปัตตานีมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 770 แห่ง ในปี 2529 เพิ่มขึ้นเป็น 782 แห่ง ในปี 2534 รวมเพิ่มขึ้นจำนวน 12 แห่ง หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.5 ซึ่งจัดว่ายังอยู่ในอัตราการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากปัญหาทางด้านความไม่สงบต่าง ๆ จึงทำให้ไม่มีผู้กล้าเข้ามาลงทุน แต่อย่างไรก็ตาม ในขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองการปกครองในจังหวัดทยอยแดนภาคใต้ ได้คลี่คลายลง จึงคาดว่าในอนาคตจะมีผู้เข้ามาลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้

ผู้ว่างงานมีงานทำมากขึ้น และช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชากรด้วยและจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรในจังหวัดด้วยกล่าวคือ จะทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วขึ้น

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและแนวทางแก้ไข

1. เนื่องจากผลผลิตของจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ ได้จากการประมงและเกษตรกรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับฤดูกาลและสภาพภูมิอากาศในบางฤดูกาล ที่มีสภาพของภูมิอากาศไม่เหมาะสมจะทำให้ได้ผลผลิตต่ำ ดังนั้น ทำให้วัตถุดิบที่จะป้อนให้แก่โรงงานขาดแคลนลงได้

2. ในปัจจุบันผลผลิตทางทะเลได้รับความกระทบกระเทือนมาก เนื่องจากบริเวณที่มีสัตว์น้ำชุมชมมักจะอยู่ห่างจากชายฝั่งมาก ทำให้เรือประมงต้องเดินทางไปไกล ๆ และมักจะพลัดหลงเข้าไปในเขตแดนของต่างประเทศจะถูกจับพร้อมทั้งยึดเรือประมง

3. ปัญหาทางการเมือง เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีชาวมุสลิมอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น มีปัญหาเกี่ยวใจเรียกค่าคุ้มครองและใจแบ่งแยกดินแดนทำให้นักลงทุนไม่ค่อยให้ความสนใจในการมาลงทุนในจังหวัดปัตตานี

4. ทางราชการไม่ค่อยให้ความสะดวกแก่นักลงทุนเท่าที่ควร มักจะมีความล่าช้าในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตและมีขั้นตอนมาก

5. ปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่ง เนื่องจากสินค้าต่าง ๆ ที่จะถูกส่งไปยังต่างประเทศโดยทางเรือ จะต้องส่งไปยังท่าเรือที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูงมาก

แนวทางการแก้ไข

1. ทางด้านการประมง ควรมีการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทย และประเทศใกล้เคียงเพื่อกำหนดอาณาเขตทางทะเล ที่แน่นอนและเด่นชัด และชี้แจงทำความเข้าใจให้เรือประมงทราบถึงข้อกำหนดต่าง ๆ ระหว่างประเทศอย่างชัดเจน

2. ปัญหาทางการเมือง จำต้องมีการปราบปรามขบวนการใจแบ่งแยกดินแดนและใจเรียกค่าคุ้มครองอย่างเด็ดขาด พร้อมกับพัฒนาให้พลเมืองมีการกินดีอยู่ดี

3. ควรมีการส่งเสริมการลงทุนและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล และภาคเอกชนเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนให้เกิดการลงทุน ซึ่งปัจจุบันนี้ รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการ ก.ร.อ.เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4. ควรเร่งรัดให้มีการสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึก เพื่อขนส่งสินค้าไปต่างประเทศในบริเวณภาคใต้ตอนล่าง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้ามายังท่าเรือที่กรุงเทพฯ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลได้สั่งดำเนินการก่อสร้างท่าเรือที่สงขลาอยู่แล้ว

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมของประเทศไทยยังคงล่าช้า และมีเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการผลิตต่ำและล้าสมัย ซึ่งบุคลากรของประเทศไทยที่มีความรู้ความสามารถมีเพียงพอแต่ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาล ทำให้การใช้บุคลากรยังไม่เหมาะสม ขณะนี้รัฐบาลพึงให้ความสำคัญกับการสร้างเศรษฐกิจด้วยอุตสาหกรรมแทนการกสิกรรม
2. การพัฒนาทางการเมือง ยังมีความไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอยู่เสมอ ทำให้นโยบายด้านอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลง ดังนั้น นักลงทุนต่างชาติจึงยังไม่ให้ความสนใจในการลงทุนในประเทศไทยเท่าที่ควร
3. เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเภทกสิกรรม ดังนั้น รัฐบาลควรนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาทางการกสิกรรมให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สามารถนำไปทำเป็นอุตสาหกรรมได้
4. ควรมีการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเพิ่มรายได้ประชากรในทุก ๆ ภาค และลดปัญหาความแออัดของประชากรในส่วนภาคกลาง คือ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการลดปัญหาทางสังคม (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี, 2530 : 29-31)

การอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา

จากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมในจังหวัดยะลา จะพบว่า โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัดยะลา จัดเป็นโรงงานขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ทำการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรขั้นปฐม เช่น อุตสาหกรรมโรงรมยาง โรงงานเลื่อยไม้ โรงไม้หิน และเหมืองแร่ ซึ่งแร่ที่สำคัญของจังหวัดยะลา ได้แก่ แร่ดีบุก แร่หินปูน และแร่หินอ่อน

ในปี 2529 จะเห็นว่า จังหวัดยะลามีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 201 โรง และในปี 2534 เพิ่มขึ้นเป็น 279 โรง เพิ่มขึ้นจากปี 2529 จำนวน 78 โรง หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 38.8 ซึ่งจัดว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดยะลาอยู่ในอัตราที่สูง และคาดว่าจะสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

ส่วนจำนวนเงินทุนและจำนวนคนงานไม่สามารถที่จะเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้เพราะไม่ทราบข้อมูลตัวเลขที่แน่นอน

ปัญหาการพัฒนาอุตสาหกรรมและแนวทางแก้ไข

ปัญหาสุขภาพ

1. คุณภาพไม่ดี การผลิตยางแผ่นส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำ ไม่ได้มาตรฐาน
2. สวนยางมีขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีขนาด 3-5 ไร่ ไม่เพียงพอต่อการครองชีพ

3. การตลาด ราคาขายขึ้นดีและไม่ดี แตกต่างกันเล็กน้อย พ่อค้ามักจะรับซื้ออย่างแผ่วรวม โดยไม่คัดเกรดหรือคัดชั้น ปัญหาสำคัญไม่มีศูนย์กลางรวบรวมผลผลิตและศูนย์กลางตลาดยาง ทำให้ราคาจำหน่ายเป็นไปตามราคาต่างประเทศเป็นผู้กำหนด

4. การเปลี่ยนพันธุ์ยางพันธุ์ดียังไม่เพียงพอ จังหวัดยะลามีรายได้จากยางพาราเป็นหลัก ราษฎรอาชีพทำสวนยางพารา 80% นับแต่ปี 2504-2529 สามารถเปลี่ยนพันธุ์ยางพื้นเมืองเป็นยางพันธุ์ดีได้ซ้ำเพียง 36%

โครงการสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะถนน สะพาน เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าเขา ราษฎรตั้งบ้านเมืองอยู่อย่างกระจัดกระจายห่างไกล ประกอบกับมีฝนตกชุก เส้นทางการคมนาคมที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขำรด การขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไม่สะดวก

แนวทางแก้ไขปัญหา

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. ดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ห้ามาตราการกำจัดการทุจริตทุกชนิด รวมถึงมาตรการการควบคุมอาหารและเวชภัณฑ์

2. อบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ อย่าใช้อำนาจหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่โดยแสวงหาผลประโยชน์

3. ในการอบรมพลังมวลชนทุกรูปแบบชี้ให้เห็นถึงความเลวร้ายของโจรว่า ปัจจุบันขาดอุดมคติทางการเมือง มุ่งหาเงินแต่อย่างเดียว

4. เร่งรัดให้บริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ถนน สะพาน โครงการระบบชลประทาน ฯลฯ โดยเฉพาะการเร่งรัดสร้างทางเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดนและบริเวณพื้นที่ที่มีปัญหาการช่องสุมกำลังของโจรก่อการร้าย (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา, 2530 : 48)

สรุปและเสนอแนะ

สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา ยังมีฐานการผลิตที่แคบ โดยยังพึ่งทางการเกษตรเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางเศรษฐกิจการอุตสาหกรรมกำลังขยายตัวขึ้นเพราะรัฐบาลกำลังสร้างสิ่งบริการเพื่อสนับสนุนให้มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคตามนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกที่จังหวัดสงขลา และการก่อสร้างท่าเทียบเรือชายฝั่งที่จังหวัดปัตตานี มีผลทำให้เกิดการกระจายภาคอุตสาหกรรมเข้ามาในเขตจังหวัดยะลามากยิ่งขึ้น ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา รายได้ที่มาเป็น

อันดับหนึ่ง คือ รายได้จากการทำสวนยางพารา อาชีพทางด้านอุตสาหกรรมยังอยู่ในระดับต่ำ โดยส่วนใหญ่เป็นโรงงานรมควันยาง แต่ในภาวะปัจจุบันการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมประเภทไม้ยางพารามีการขยายตัวเร็วมาก เพราะมีตลาดรองรับได้แก่ การส่งไม้ยางพาราท่อนไปทำเฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูป เพราะไม้ยางพารามีลายไม้งดงามและเนื้อไม้มีสีขาว ประกอบกับราคาไม้แพงนัก จึงเริ่มเป็นที่นิยม โดยเฉพาะในต่างประเทศคือ ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรปตะวันตก นอกจากนี้ตลาดส่งออกที่น่าสนใจเหมาะที่จะพัฒนาต่อไปคือ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ส่วนตลาดในประเทศมีความต้องการไม่มากนัก แต่หากมีการส่งเสริมการขายจะทำให้มีผู้นิยมใช้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมให้มีการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมประเภทยางขึ้นในจังหวัดยะลา โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพราะจังหวัดยะลามีวัตถุดิบเป็นจำนวนมาก และเป็น การสร้างงานให้จำนวนประชากร และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชากรในท้องถิ่นด้วย

2. เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมยาง โดยให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ช่วยกันพัฒนาอุตสาหกรรม เร่งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมที่มีอยู่ และสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีใหม่ นำเข้ามาใช้ในจังหวัดยะลาให้มากขึ้น เพื่อเป็นกำลังสร้างงานให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น

3. ให้การสนับสนุนสถานประกอบการขนาดเล็ก หรืออุตสาหกรรมในครอบครัว ได้มีโอกาสยกฐานะขึ้นเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป

4. ให้มีการวิเคราะห์นำเศษวัสดุเหลือใช้ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางมาทำให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพอุตสาหกรรมและพัฒนาวัสดุที่ใช้ประโยชน์แล้วให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา, 2530 : 51-52.

การอุตสาหกรรมจังหวัดนราธิวาส

จากข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมในจังหวัดนราธิวาส พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัดนราธิวาสเป็นโรงงานขนาดเล็กที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร เช่น โรงงานยาง โรงงานหีบน้ำมันพืช โรงสีข้าว อู่ซ่อมรถยนต์ และโรงกลึง เป็นต้น

ในปี 2534 พบว่า ในจังหวัดนราธิวาส มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 685 แห่ง และมีเงินทุนในการประกอบการจำนวน 492,283 ล้านบาท ส่วนในปี 2536 พบว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน รวมทั้งสิ้น 622 แห่ง และมีเงินทุนในการประกอบกิจการรวมทั้งสิ้น 480,060 ล้านบาท ใช้จำนวนแรงงานรวมทั้งสิ้น 3,628 คน

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี 2534 และปี 2536 พบว่า จำนวนโรงงานในจังหวัดนราธิวาส มีจำนวนลดลงจาก 685 แห่ง ในปี 2534 ลดลงเหลือ 622 แห่ง ในปี 2536 รวมลดลงจำนวน 63 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 9.2 ซึ่งจัดว่า อัตราลดลงของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง ทั้งนี้สาเหตุของการลดลงอาจจะเนื่องมาจากข้อมูลที่จัดเก็บในปี 2534 นั้นอาจจะจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งที่มีการจดทะเบียนและไม่มีการจดทะเบียนหรือเก็บข้อมูลทั้งหมดของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตและไม่ได้รับใบอนุญาต ส่วนในปี 2536 นั้น อาจจะจัดเก็บข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมเฉพาะที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานเท่านั้น จึงทำให้จำนวนโรงงานในปี 2536 ลดลงจากปี 2534

สำหรับจำนวนคนงานและจำนวนเงินทุน เห็นได้ว่า มีจำนวนลดลงตามจำนวนของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งถ้าหากภาวะการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมลดน้อยลง ก็จะมีผลกระทบต่อประชากร กล่าวคือ จะทำให้ประชากรมีงานทำน้อยลง และจะกระทบต่อโครงสร้างการพัฒนาทรัพยากรภายในจังหวัดด้วย กล่าวคือ จะทำให้เศรษฐกิจ รายได้ของประชากรรายได้รวมของจังหวัดลดลงด้วยและทำให้การพัฒนาในด้านอื่น ๆ เป็นไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ปัญหาการพัฒนาอุตสาหกรรมและข้อเสนอแนะ

การอุตสาหกรรม

1. ประเด็นปัญหา

ในปัจจุบันการอุตสาหกรรมของจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกษตร และเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กเกือบทั้งสิ้น ซึ่งได้แก่ โรงสีข้าว โรงงานแปรรูปไม้ โรงงานทำผลิตภัณฑ์ประมง โรงงานรมควันยางพารา ตู้ซ่อมรถ และโรงกลึง เป็นต้น โดยที่โรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ และหากพิจารณาถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสาขาอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดไม่มากนัก เพราะยังมีปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

1.1 ปัญหาจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือนักลงทุนในจังหวัดนราธิวาส

ได้แก่

- ขาดเงินทุน การขอกู้เงินจากสถาบันการเงินจะต้องมีหลักทรัพย์ประกัน
- หลักทรัพย์ค้ำประกันมีไม่เพียงพอ
- ขาดความรู้ในด้านเทคโนโลยีการผลิต
- ขาดความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม
- ขาดความรู้ในโอกาสของการลงทุนประกอบกิจการ

1.2 ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่

-บริการด้านสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ยังไม่สามารถขยายบริการได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของท้องถิ่น

-อัตราค่ากระแสไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ค่อนข้างสูง

-ทำเรื่อน้ำลึกที่จังหวัดสงขลาและภูเก็ตยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

เต็มที่

1.3 ปัญหาจากภาวะเบียด ข้อบังคับของรัฐ ได้แก่

-ปัญหาภาวะเบียดที่ล้ำสมัย จึงขาดความคล่องตัวในการหนุนช่วยด้านธุรกิจ

-ขั้นตอนการขออนุญาตตั้งโรงงานล่าช้า และเสียเวลา ถึงแม้ว่ารัฐบาลพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังยุ่งยากเหมือนเดิม ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในทางอ้อมเพิ่มขึ้น

1.4 ปัญหาขาดข้อมูลข่าวสาร ได้แก่

-ขาดข้อมูลทางธุรกิจ การผลิต และการตลาดที่จำเป็นต่อการประกอบการ

1.5 ปัญหาด้านแรงงาน ได้แก่

-การเข้าออกของแรงงานบ่อย ๆ ทำให้แรงงานขาดความชำนาญ

1.6 ปัญหาด้านการตลาด ได้แก่

-ราคาของสินค้าหลักของจังหวัดนราธิวาสผูกพันกับราคาตลาดต่างประเทศ ซึ่งไม่ค่อยจะมีเสถียรภาพทางด้านราคา ทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องเสี่ยงกับภาวะการขาดทุน ทำให้เสียโอกาสของการขยายกิจการและลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทอื่น

-มีการแข่งขันกันสูงในตลาดส่งออก ทั้งผู้ผลิตในประเทศด้วยกันและผู้ผลิตในต่างประเทศ

1.7 ปัญหาอื่น ๆ

-ปัญหาการขนส่งของจังหวัดนราธิวาส มีถนนระยะทางยาวไกลในการเชื่อมต่อแต่ละจังหวัด และส่วนกลาง

-ปัญหาพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของคนท้องถิ่นไม่ยอมผู้อื่น

-เนื่องจากภาคใต้มีอาชีพให้เลือกได้หลายอาชีพ เช่น อาชีพผ่อนเร่จับปลา รับจ้าง กรีดยาง ซึ่งมีรายได้ดี จึงทำให้คนงานในท้องถิ่นไม่นิยมทำงานโรงงานอุตสาหกรรม

-ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกทางสังคม ได้แก่ สถานศึกษาสำหรับ
ลูกหลาน สถานพยาบาล สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงไม่เป็นที่สนใจให้ผู้บริหารหรือนักธุรกิจ
ในส่วนกลางหันมาลงทุนในจังหวัดนราธิวาส นอกจากจังหวัดที่เป็นเมืองหลักหรือศูนย์กลางของ
ภาค เช่น สงขลา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต

-ขาดความมั่นใจในสถานการณ์บางอย่าง เช่น ความปลอดภัยในชีวิต
และทรัพย์สิน

-เนื่องจากจังหวัดนราธิวาสเป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรม ศาสนา
ตลอดจนอุดมการณ์ทางการเมืองหลายรูปแบบ จึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม จิตวิทยาและ
ความมั่นคง โดยเฉพาะเป็นจังหวัดหนึ่งในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการลง
ทุนของภาคเอกชน

2. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดนราธิวาส เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป
อีกทั้งเป็นการสนองนโยบายของรัฐ ในการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค เป็นการสร้างงาน
สร้างมูลค่าเพิ่มให้วัตถุในท้องถิ่น รัฐควรมีมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เพื่อสนองนโยบายกระจายอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาค รัฐควรเพิ่ม
สิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจ ให้เป็นพิเศษแก่โรงงานอุตสาหกรรม เป้าหมายที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคในแต่ละ
เขตให้มากกว่าโรงงานที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง เพื่อลดความเสียเปรียบของต้นทุนการผลิต ทำให้
สามารถแข่งขันกับโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

-สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานรัฐมนตรี

2.2 การขยายงานจดทะเบียนเครื่องจักรให้กว้างขวาง และสะดวกรวดเร็ว
ขึ้นเพื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในจังหวัดนราธิวาส สามารถที่จะนำมาใช้เป็นหลักประกันกับ
สถาบันการเงิน เพื่อนำมาเป็นทุนหมุนเวียน

-กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

2.3 ควรกำหนดอัตราดอกเบี้ย เงินกู้ดอกเบี้ยที่ต่ำ ให้แก่ผู้ประกอบการ
เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันไปลงทุนในภูมิภาคให้มากขึ้น

-กระทรวงการคลัง

-ธนาคารแห่งประเทศไทย

-บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

-กองทุนประกันสินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

-สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ

เกี่ยวกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ควรส่งเสริมเอื้ออำนวยความสะดวก และให้คำชี้แจงกับนักลงทุนมากกว่าการควบคุม โดยลดขั้นตอนการตรวจสอบ และกำหนดวันทำการออกมาให้ชัดเจน ในขั้นตอนการปฏิบัติ เช่น

-กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงสาธารณสุข

2.5 เร่งรัดการลงทุนอุตสาหกรรมในจังหวัด โดยเน้นการใช้ประโยชน์จาก

ทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุประสงค์ที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากยางพารา ไม้ยางพารา แร่ ผัก-ผลไม้ และสัตว์น้ำ

-กระทรวงอุตสาหกรรม

-สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี

-ภาคเอกชน

2.6 ควรพัฒนาข้อมูลข่าวสาร ด้านการผลิต การตลาด วัตถุดิบและ

เทคโนโลยี การวิจัย พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในจังหวัด เพื่อนักธุรกิจในภูมิภาคได้ทราบข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน

-กระทรวงอุตสาหกรรม

-กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

-กระทรวงพาณิชย์

-กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

-กระทรวงมหาดไทย

2.7 รัฐควรสร้างหลักประกันและความมั่นใจให้กับนักธุรกิจ ในเรื่องของการ

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.8 คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาล และภาคเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหา

เศรษฐกิจของจังหวัด (กรอ.จังหวัด) ควรร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการลงทุนอุตสาหกรรมภายในจังหวัด

2.9 ควรกำหนดเขตอุตสาหกรรมในจังหวัด (โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดย่อมและรัฐบาลระดมการสนับสนุนจากทุกหน่วยงานให้กับผู้ประกอบการที่จะลงทุนในเขตนี้ (การขออนุญาตเงินกู้ ความช่วยเหลือด้านเทคนิค การตลาด การฝึกอบรม ฯลฯ) ซึ่งจะเกิดการรวมกลุ่มกิจการอุตสาหกรรม ทำให้การส่งเสริมและการพัฒนา ตลอดจนควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษสามารถที่จะกระทำได้ง่ายและมีประสิทธิภาพดี (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนราธิวาส ข้อมูลการตลาดจังหวัดนราธิวาส, 2534 : 95-98)

สรุปการอุตสาหกรรมใน 3 จังหวัด

จากข้อมูลเบื้องต้นของการอุตสาหกรรมเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 จังหวัด จะพบว่าจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดคือ จังหวัดยะลา กล่าวคือมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 38.8 และรองลงมาจังหวัดปัตตานี มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 1.5 ในขณะที่จังหวัดนราธิวาส อัตราจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมกลับลดลงประมาณร้อยละ 9.2

แต่ถ้ามองดูจากตัวเลขของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจะเห็นว่า จังหวัดยะลา มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส จะเห็นว่าข้อมูลที่นำมาให้เป็นข้อมูลในปี 2534 และปี 2536 ซึ่งตรงจุดนี้อาจจะทำให้ข้อมูลเกิดความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดยะลาและปัตตานี

สำหรับจังหวัดยะลา ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาวะการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา เป็นไปค่อนข้างดี แต่อย่างไรก็ตาม สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดยะลา ยังมีฐานการผลิตที่แคบ โดยยังพึ่งการเกษตรเป็นหลัก อย่างไรก็ตามจะเห็นว่ารัฐบาลก็พยายามสนับสนุนให้จังหวัดยะลา มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคตามนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรม และได้พยายามหาแนวทางป้องกันและแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วย

สำหรับจังหวัดปัตตานี จะเห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมนั้นอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาวะการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดปัตตานีนั้นเป็นไปไม่ได้เท่าที่ควร ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากพื้นฐานของอุตสาหกรรมในจังหวัดปัตตานีนั้นยังขึ้นอยู่กับการเกษตร ปัญหาทางด้านการเมือง กล่าวคือ เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีชาวมุสลิมอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับโจรเรียกค่าคุ้มครอง และโจรแบ่งแยกดินแดน ทำให้นักลงทุนไม่ค่อยให้ความสนใจในการเข้ามาลงทุนใน

จังหวัดปัตตานี และมีปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดปัตตานี แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้พยายามหาทางแก้ไข และสนับสนุนให้จังหวัดปัตตานีมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งเราจะเห็นว่าตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 กำหนดให้จังหวัดปัตตานีเป็นชุมชนศูนย์กลางความเจริญของภาคใต้ รองจากจังหวัดสงขลา-หาดใหญ่

สำหรับจังหวัดนราธิวาส จะเห็นว่า จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมีอัตราลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาวะทางด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไม่ได้ขยายเพิ่มขึ้นเลย แต่กลับลดลงอีกด้วย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในจังหวัดนราธิวาสนั้น อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก จะเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรแทบทั้งสิ้น จึงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไม่เจริญเท่าที่ควร ประกอบกับผู้ประกอบในจังหวัดนราธิวาวยังขาดเงินทุน ขาดความรู้ความชำนาญในการประกอบการ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็ได้พยายามหาแนวทางแก้ไขและสนับสนุนให้จังหวัดนราธิวาสได้มีโอกาสขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐในการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค

องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ

จากข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดปัตตานีทางด้านภาวะเศรษฐกิจ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพหลักคือ การทำนา การทำสวนยาง การทำสวนมะพร้าว และการทำประมง พื้นที่ทำการเกษตรภายในจังหวัด เป็นพื้นที่สำหรับทำนามากที่สุด รองลงมาคือ พื้นที่การทำสวนยางพารา ตามด้วยสวนมะพร้าวและสวนผลไม้ พืชไร่ พืชผัก และอื่น ๆ ตามลำดับ

รายได้ส่วนใหญ่ก็มาจากการเกษตร ซึ่งได้จากการทำสวนยางพาราเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือการทำนา ตามด้วยการทำสวนมะพร้าว และการทำสวนผลไม้ และไม่ยืนต้นตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี 2529 และปี 2534 จะเห็นว่าข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแยกเป็นอาชีพและรายได้ของประชากร ส่วนใหญ่ในจังหวัดปัตตานี จะพบว่าไม่ค่อยจะมีการเปลี่ยนแปลง คือ ประชากรก็ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรายได้ส่วนใหญ่ของประชากร ก็ยังคงมาจากภาคเกษตรเป็นสำคัญ

ส่วนในจังหวัดยะลา จะพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดยะลา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ การพาณิชย์กรรม การบริหาร การคมนาคมขนส่ง และการก่อสร้าง ตามลำดับ พื้นที่ ที่ทำการเกษตรภายในจังหวัดเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล และไม้ยืนต้น และอื่น ๆ ตามลำดับ

รายได้ส่วนใหญ่ ได้จากการเกษตรเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การทำธุรกิจ และการพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีอาชีพทางด้านการบริการและการท่องเที่ยว สำหรับรายได้จากการเกษตรได้จากการทำสวนยางพารา เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือการปลูกไม้ผล และไม้ยืนต้น และอันดับ 3 คือ การปลูกข้าว และการเลี้ยงสัตว์ ส่วนทางด้านการประมง มีไม่มากนักเพราะจังหวัดยะลา ไม่มีอาณาเขตติดกับทะเล

เช่นเดียวกับปี 2534 ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร ได้แก่ การทำสวนยาง สวนผลไม้ พืชไร่ ปศุสัตว์ รองลงมาคือ การทำธุรกิจ การค้า ลูกจ้าง กรรมกร และข้าราชการ รายได้ส่วนใหญ่จะได้จากภาคเกษตรเป็นอันดับ 1 และรองลงมาเป็นภาคบริการ ธุรกิจการค้า การพาณิชย์ และการก่อสร้าง ตามลำดับ

สำหรับการทำนาในจังหวัดยะลานั้น เนื่องจากว่า จังหวัดยะลาที่มีที่ราบลุ่มน้อย ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ในจังหวัดจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในจังหวัด

ในส่วนของจังหวัดนราธิวาส จากข้อมูลในปี 2535 และปี 2534 นั้น จะพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนราธิวาส ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่อาชีพหลักคือการทำสวนยางพารา การทำสวนมะพร้าว และผลไม้ต่าง ๆ การทำนา การประมง และการเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ พื้นที่ที่ทำการเกษตรภายในจังหวัดเป็นพื้นที่สำหรับการทำสวนยางพารามากที่สุด และรองลงมาได้แก่ พื้นที่ปลูกข้าว ไม้ผล มะพร้าว พืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ตามลำดับ

จากข้อมูลทั้ง 3 จังหวัด จะเห็นว่ารายได้ส่วนใหญ่ของแต่ละจังหวัดล้วนแต่มาจากการเกษตรกรรม จะเห็นว่าทั้ง 3 จังหวัดจะมีรายได้หลักมาจากการทำสวนยางพารา รองลงมาก็จะเป็นการปลูกข้าว การทำสวนผลไม้ การทำประมง การทำธุรกิจการค้าและอื่น

สำหรับจังหวัดปัตตานี จะเห็นว่าพื้นที่ที่ทำการเกษตรนั้น มีพื้นที่การทำนามากที่สุด แต่รายได้หลักกลายเป็นรายได้ที่มาจากการทำสวนยางพารา ส่วนจังหวัดยะลานั้นเป็นจังหวัดเดียวที่ไม่มีอาณาเขตติดกับทะเล จึงทำให้การประมงในจังหวัดยะลามีน้อย และจังหวัดยะลา ยังมีที่ราบลุ่มน้อย จึงทำให้การปลูกข้าวมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคในจังหวัด

ซึ่งจะเห็นได้ว่า แต่ละจังหวัดล้วนแต่มีปัญหาในการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการทางด้านอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า รัฐบาลก็ได้พยายามหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายในการที่จะ พัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ที่วางไว้

4. การพัฒนาในเขตชนบท

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ คนไทย

แผนพัฒนาชนบท

การพัฒนาชนบทเป็นนโยบายหลักที่สำคัญยิ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 โดยถือเป็นกระบวนการพัฒนาที่จักต้องกระทำต่อเนื่องอย่างไม่ขาดตอน สืบต่อจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 ซึ่งสิ้นสุดลง ในขณะที่แผนพัฒนาชนบทกำลัง ขยายขอบเขตการดำเนินการที่ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ การ พัฒนาชนบทได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้สูงยิ่งจากรัฐบาลในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 และจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นไปอีกในช่วงของการดำเนินงานต่อเนื่องในแผน พัฒนาฉบับที่ 6 โดยปรับปรุง กลยุทธ์ เป้าหมาย ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น อันเป็นผลมาจากการดำเนินการที่ผ่านมา และใน ขณะเดียวกันก็จะนำบทเรียนและอุปสรรคที่ได้รับเป็นบางส่วนมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้การพัฒนา ชนบทในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายและสามารถแก้ไข ปัญหาความยากจนในชนบท ตลอดจนยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทได้อย่างจริงจัง สามารถกระจายความเจริญให้เกิดความสมดุลย์และทั่วถึงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์และเป้าหมายดังกล่าว แผนพัฒนาชนบทในช่วงแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จึงได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการใหม่ โดยให้พิจารณานำเอาปัญหาที่ แท้จริงของคนในชนบท ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคและแต่ละพื้นที่เป็นตัวกำหนดพื้นที่ ปฏิบัติการและจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เร่งรัดการพัฒนาในทุกภาคทั่วประเทศ โดยแบ่งเขต ชนบทเป็น

-เขตชนบทล้าหลัง

-เขตชนบทปานกลาง

-เขตชนบทก้าวหน้า

รัฐจะทุ่มเทพทรัพยากรในเขตพื้นที่ล้าหลัง และปานกลางเป็นหลัก และจะสนับสนุนภาคเอกชนมาลงทุนในเขตก้าวหน้าให้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายส่วนรวมของการพัฒนาที่จะลดบทบาทของรัฐลง ในส่วนที่เอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินการเองได้

ทิศทางของแผนพัฒนาชนบทในช่วงแผนฯ 6 มีลักษณะที่เด่นสำคัญอยู่ 2 ประการ

1. มุ่งเน้นให้มีการขยายขอบเขตของการพัฒนาชนบทให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยนำเอาปัญหาของคนในชนบทที่เผชิญอยู่จริงมากำหนดพื้นที่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาขั้นพื้นฐาน ด้านความยากจน ความเจ็บไข้ได้ป่วย ความไม่รู้และปัญหาทางด้านการผลิต การตลาด ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้และการสร้างงานเป็นอย่างมาก

2. มุ่งเน้นให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชนมากขึ้น เพื่อลดบทบาทของภาครัฐในส่วนที่ประชาชนสามารถทำได้

การปรับปรุงกลยุทธการพัฒนาที่จะให้ประชาชนและภาคเอกชนได้มีในการแก้ไขปัญหาของตนและชุมชนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น สามารถกระทำได้โดย

-การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบล เพื่อให้มีความสามารถในด้านการวางแผนและการจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้มากขึ้น

-การสนับสนุนการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาในรูปของกองทุนต่าง ๆ

-การส่งเสริมให้ประชาชนแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชนในส่วนที่สามารถทำเองได้ โดยใช้เกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นเครื่องมือ

-การสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมกับรัฐในการพัฒนาชนบทให้มากขึ้น โดยรัฐจะลดบทบาทลงมาเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น

ภายใต้วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาชนบทข้างต้น แนวทางการพัฒนาจะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาทางด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของชาวชนบท

ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างโอกาสในการเพิ่มผลผลิต ซึ่งก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงาน โดยเน้นแนวทางที่สำคัญ 4 ประการ

1. การพัฒนาปัจจัยขั้นพื้นฐานทางด้านการผลิตและการตลาดในชนบท
2. การเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐในการแก้ไขปัญหาของชาวชนบท
3. การปรับปรุงกลไกการบริหารงานพัฒนาชนบทให้มีการฉีกกำลังทุก ๆ ฝ่ายอย่างเป็นระบบครบวงจร
4. การเพิ่มการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและภาคเอกชนในการพัฒนาชนบท

ในการแปลงแนวทางการพัฒนาชนบททั้ง 4 ประการ มาสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องจัดทำแผนงานรองรับซึ่งแยกออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มแผนงานที่ดำเนินโดยหน่วยงานของรัฐภายใต้ความร่วมมือของประชาชน ได้แก่ แผนงานของหน่วยงาน 6 กระทรวง คือ

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงสาธารณสุข
- กระทรวงอุตสาหกรรม
- กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงพาณิชย์

(2) กลุ่มแผนงานที่ดำเนินการโดยประชาชนหรือภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ และรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน ได้แก่

- แผนงานสร้างงานในชนบท
- แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตชนบทตามเกณฑ์

ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

- แผนงานกองทุนพัฒนาชนบท
- แผนงานของภาคเอกชน

(3) แผนงานสนับสนุนทางด้านการบริหารงานพัฒนาชนบท ทั้งทางด้านการฝึกอบรมและนิเทศงาน ให้แก่ผู้ปฏิบัติในเรื่องของการจัดทำแผนและติดตามประเมินผลการพัฒนาชนบท ได้มีการกำหนดวงเงินงบประมาณของทั้ง 3 แผนงาน สำหรับการดำเนินงานในปี 2530 เป็น

วงเงินทั้งสิ้นประมาณ 15,000 ล้านบาท ส่วนการจัดสรรงบประมาณ 2531-2534 ให้มีการประมาณเป็นรายปี โดยยึดส่วนงบประมาณปี 2530 เป็นเกณฑ์

แผนพัฒนาชนบทนับเป็นแผนงานสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ซึ่งปรากฏผลว่า การทุ่มเทเอาใจใส่อย่างจริงจังของรัฐบาลและองค์กรเอกชน ทำให้ปัญหาความยากจนในชนบทคลี่คลายลงไปมาก แต่ก็ยังไม่หมดสิ้นเสียทีเดียว ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการพัฒนาชนบทอย่างเข้มแข็งต่อไปอีก เพื่อให้ประชาชนในชนบทมีรายได้สูงขึ้น ได้รับบริการสังคม และการปรับปรุงคุณภาพชีวิตอย่างกว้างขวาง ดังนั้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จึงได้กำหนดแนวนโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาชนบทที่สำคัญ ๆ ดังนี้ คือ

-ดำเนินการพัฒนาโดยยึดปัญหาในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก โดยมุ่งแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและความต้องการของประชาชน โดยกระจายอำนาจให้จังหวัดกำหนดพื้นที่เป้าหมายของตนเอง

-มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่ คือ พื้นที่ล้าหลังในการพัฒนา (5,787 หมู่บ้าน) พื้นที่พัฒนาในระดับปานกลาง 35,514 หมู่บ้าน) และพื้นที่ที่มีความก้าวหน้าในการพัฒนา (11,621 หมู่บ้าน) ให้ขยับขึ้นสู่ระดับดีขึ้น โดยรัฐจะทุ่มเททรัพยากรในเขตพื้นที่ล้าหลัง และปานกลางเป็นหลัก จะสนับสนุนภาคเอกชนมาลงทุนในเขตก้าวหน้าให้มากขึ้น

-เน้นการผนึกกำลังระหว่างหน่วยงานของรัฐเองและระหว่างรัฐกับเอกชนและประชาชน เพื่อร่วมกันมุ่งแก้ปัญหาขั้นพื้นฐานของชุมชนในชนบทควบคู่ไปกับการสนับสนุนทางด้านการผลิต การเพิ่มรายได้และการมีงานทำ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

-สนับสนุนบทบาทขององค์กรประชาชนและประชาชน ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองและชุมชน เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

-ทางด้านเป้าหมายของการพัฒนาชนบทนั้น ได้แยกออกเป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทต่อเนื่องจากที่ดำเนินการไว้แล้วในแผนฯ 5 โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านเกษตรในเขตล้าหลังให้เพียงพอต่อการบริโภค มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งให้การว่างงานตามฤดูกาลในชนบทลดน้อยลง

-สำหรับเป้าหมายทางด้านสังคม จะให้ประชาชนในชนบทเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด และมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และ

กำหนดวิถีชีวิตของตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของประชาชนในชาติ

- ส่วนเป้าหมายทางด้านความมั่นคงนั้น แผนพัฒนาชนบทจะมุ่งจัดเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความมั่นคงในพื้นที่ชนบท โดยการนำเอาระบบและกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเข้าผสมผสานและสนับสนุนต่อนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ.2530-2534 : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 นี้ มีจุดหลักจะยกระดับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปในอนาคต ควบคุมไปกับการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะสะสมมาในอดีต ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีรายได้ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และสภาพจิตที่ดีขึ้น

ดังนั้น ประเด็นหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มุ่งการยกระดับการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวสูงกว่าในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ที่ผ่านมา โดยคำนึงถึงอัตราและลักษณะการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่จะก่อให้เกิดการบั่นทอนความมั่นคงและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง ซึ่งจะต้องแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าและฐานะทางการคลังของประเทศ ทั้งให้มีการเพิ่มการจ้างงานมากขึ้น นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ทั่วถึงอีกด้วย (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ : 2533, 1-2)

แนวความคิดในการใช้ความจำเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย

คุณภาพชีวิตที่ดีของคนนั้น ควรจะประกอบไปด้วยปัจจัย 4 เป็นอย่างน้อย คือ การมีอาหารกิน มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีการศึกษา มีอาชีพและรายได้อยู่ในสังคมที่มีความปลอดภัย ตลอดจนมีการพัฒนาด้านจิตใจ เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

เพื่อให้การกำหนดคุณภาพชีวิตของคนไทยมีความชัดเจนและสามารถวัดได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงได้มีการพัฒนาและหารูปแบบเครื่องมือที่จะใช้วัดว่าขณะนี้คุณภาพชีวิตของคนไทยในแต่ละเรื่องเป็นอย่างไรบ้าง โดยมีการกำหนดการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยจะต้องบรรลุ

ความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ และมีตัววัด 32 ตัว เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานจึงเป็นทั้ง เป้าหมายประการหนึ่งของการพัฒนาและในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือ ที่จะให้บรรลุเป้าหมาย คือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (คณะกรรมการแผนพัฒนา ระดับภูมิภาคและท้องถิ่น, 2534) หน้า 1

ประโยชน์ของข้อมูลคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ระดับหมู่บ้าน

1. วัดระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนใน

หมู่บ้าน

2. กำหนดปัญหาความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน

3. ทำกรอบปัญหาของหมู่บ้านทั้งหมด ทั้งปัญหาความต้องการที่แท้จริง และ

ความต้องการที่มาจากความรู้สึก

4. ติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนา

ระดับตำบล สภาตำบล สามารถใช้ข้อมูล จปฐ. ในการ

1. ประกอบการพิจารณาจัดสรรโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ กสช.

2. ทำกรอบแผนตำบลทั้งแผน 5 ปี และแผนประจำปี

3. ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนา

ระดับอำเภอ จังหวัด

1. ทำกรอบนโยบาย แผนงาน/โครงการ

2. ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ 4-6 กระทรวง

3. ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนา

ระดับกระทรวงและส่วนกลาง

1. กำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

2. จัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

3. ประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือภายในหน่วยงานเดียวกัน เพื่อลดความ

ซ้ำซ้อน

4. ติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการพัฒนา (ศูนย์ประสานการ

พัฒนาชนบทแห่งชาติ. ข้อมูลคุณภาพชีวิตคนไทยตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี

จุดมุ่งหมายของการใช้เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน

1. มุ่งกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การรับรู้เรื่องคุณภาพชีวิตโดยใช้เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานเป็นตัวบ่งชี้ ส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรประชาชนในการจัดเก็บข้อมูล กำหนดปัญหาของหมู่บ้าน หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหารวมทั้งวางแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านได้อย่างถูกต้อง

2. ใช้เป็นเครื่องกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา โดยประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะยึดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนา ซึ่งได้แก่ เครื่องชี้วัดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อจะค้นหาแนวทางแก้ไข จัดทำเป็นโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ในการที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ หรือสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายได้ในระยะเวลาที่กำหนด

3. ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการพัฒนา โดยสามารถวัดผลการดำเนินงานพัฒนาชนบทในแต่ละปีว่า สามารถยกมาตรฐานคุณภาพชีวิตได้มากน้อยเพียงใดในเรื่องอะไรบ้างและยังจะต้องเน้นในเรื่องอะไรต่อไปอีก โดยใช้เครื่องชี้วัด จปฐ.เป็นตัววัด (ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทกระทรวงมหาดไทย, 2534 : 3)

ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน กชช.2 ค.

ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านทั่วประเทศ สำหรับใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย และเป็นข้อมูลประเมินผลการพัฒนาโดยส่วนรวมตลอดจนใช้เป็นแหล่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทได้ใช้ประโยชน์ในการวางแผน การติดตามและประเมินผลการพัฒนาชนบท อีกทั้งในระดับภูมิภาคจะใช้ผลการจัดระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาของแต่ละจังหวัด และใช้ในการวางแผนพัฒนาตำบล 5 ปี และประจำปี แผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ และแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูล กชช.2 ค. ซึ่งประกอบด้วย 34 ตัวชี้วัดย่อยใน 5 ตัวชี้วัดใหญ่คือ

1. โครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย 10 ตัว คือ เอกสารสิทธิ์ การมีไฟฟ้า การคมนาคม การมีโรงสีหรือร้านค้า สภาพความคงทนของบ้าน แหล่งไม้ใช้สอยและเชื้อเพลิง การประกอบอาชีพและการมีงานทำ สัตว์ใช้งาน อัตราค่าจ้าง สิทธิในที่ดิน

2. การประกอบอาชีพผลผลิตและรายได้ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย 7 ตัวคือ ผลผลิตจากการทำนา ผลผลิตจากการทำไร่ การประกอบอาชีพอื่น ๆ การอพยพหางานทำ การรวมตัวของเกษตรกร แหล่งสินเชื่อทางการเกษตร การทำการเกษตรฤดูแล้ง

3. การสาธารณสุขและการอนามัย ประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย 9 ตัว คือ บริการสาธารณสุขในหมู่บ้าน บริการสาธารณสุขในตำบล สุขลักษณะในบ้าน สุขภาพและอนามัย การรักษาพยาบาล น้ำหนักเด็กแรกเกิด เด็กแรกเกิดถึง 6 ปี การฉีดวัคซีน การวางแผนครอบครัว

4. แหล่งน้ำ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย 2 ตัว คือ น้ำกินและน้ำใช้ น้ำเพื่อการเกษตร

5. ความรู้ การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ตัวชี้วัดย่อย 6 ตัว คือ ระดับการศึกษาของประชาชน การให้ความรู้ของรัฐ การให้ความรู้ด้านคุณภาพชีวิต สถานที่ให้ความรู้ในหมู่บ้าน สถานที่ให้บริการด้านข่าวสารข้อมูล กิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม กีฬา (กรมการพัฒนารัฐมชน, 2534 : 5)

ตารางที่ 13 สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

แผนฯ ฉบับที่	สาระสำคัญของการพัฒนา	ผลการพัฒนาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ฉบับที่ 5 (2525-2529)	<p>เป็นแผนที่มีการปรับแนวยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศแนวใหม่ ซึ่งมีลักษณะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาจะยึดพื้นที่เป็นหลักในการวางแผนและกำหนดโครงการ 2. เน้นประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าขยายพื้นที่ ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม เร่งระดมเงินออม สร้างวินัยทางเศรษฐกิจการเงิน 3. เน้นการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค ให้ความสำคัญแก่ประชาชนที่ยังไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา 4. เน้นการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทล้าหลัง โดยกำหนดพื้นที่ชนบทยากจน 286 อำเภอและกิ่งอำเภอ 	<p>-อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลงเหลือร้อยละ 4.4 ต่อปี ทั้งนี้เพราะเศรษฐกิจของโลกมีการผันผวนตลอดเวลาและ</p> <p>-เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ไทยอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่า</p> <p>-ประชาชนในชนบทเริ่มมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และได้รับการบริการขั้นพื้นฐานมากขึ้น</p> <p>-อัตราการเพิ่มประชากรลดลง (จากเดิม 2.1 หรือ 1.7)</p> <p>-คนว่างงานเพิ่มขึ้นประมาณ 1 ล้านคน</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนฯ ฉบับที่	สาระสำคัญของการพัฒนา	ผลการพัฒนาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
	<p>5. ปฏิรูปการบริหารการพัฒนาของรัฐ บางส่วนให้ปฏิบัติงานให้ได้ผล สอดคล้อง</p> <p>6. เน้นบทบาทและระดมความร่วมมือ จากเอกชนเข้ามาแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ของประเทศ</p>	

ที่มา : ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, 2534 : 88

ตารางที่ 14 สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

แผนฯ ฉบับที่	สาระสำคัญของการพัฒนา	ผลการพัฒนาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ฉบับที่ 6 (2530-2534)	<p>แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เป็นแผนพัฒนาที่ นำเอาปัญหาที่แท้จริงของคนในชนบทซึ่ง แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคเป็นตัว กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ ทิศทางของการ พัฒนามีลักษณะเด่น 2 ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขยายขอบเขตการพัฒนาชนบทให้ ครอบคลุมทั่วประเทศโดยนำปัญหาของ คนที่เผชิญอยู่มากำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ 2. มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามาบทบาท และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของตน เองและชุมชนให้มากขึ้น 	<p>-ผลการพัฒนาเมื่อสิ้นปี 2531 (ระยะ 2 ปีแรกของแผนฯ 6) ปรากฏว่า เศรษฐกิจขยายตัว 8.4% (2530) และ ปี 2531 ขยายตัว 11% ในขณะที่ แผนฯ 6 ตั้งเป้าให้ขยายเพียงประมาณ 5%</p> <p>-การขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงเกินเป้า</p> <p>-ผลงานการพัฒนาชนบทเป็นที่ น่าสนใจกล่าวคือ ทำให้จำนวน หมู่บ้านยากจนล้าหลังลดลงจาก 4,925 หมู่บ้าน ในปี 2527 เหลือ 379 หมู่บ้าน ในปี 2529 เหลือ 253 หมู่บ้าน</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนฯ ฉบับที่	สาระสำคัญของการพัฒนา	ผลการพัฒนาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
	<p>แนวทางในการพัฒนามี 4 ประการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยึดปัญหาในแต่ละพื้นที่เป็นหลักโดยมุ่งแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน 2. ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่ โดยรัฐจะทุ่มเททรัพยากรในเขตล้าหลังและปานกลาง ส่วนเขตก้าวหน้าจะสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินการ 3. เน้นฉันทกกำลังระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน 4. สนับสนุนบทบาทขององค์กรประชาชนในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองมากขึ้น 	<p>-ในปี 2531 หมู่บ้านในชนบทมีเส้นทางการคมนาคมดีขึ้น มีไฟฟ้าใช้ร้อยละ 88 เด็กขาดสารอาหารร้ายแรงลดลงเหลือร้อยละ 0.1 ในทุกภาคของประเทศ</p> <p>-สถานบริการสาธารณสุขครอบคลุมประชาชนชนบท 25 ล้านคน</p> <p>-เด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับถึงร้อยละ 97</p>

ที่มา : ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ, 2534 : 88-89

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา

สภาพทั่วไปของจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัด

ยะลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา รวม 5 จังหวัดประกอบด้วย หน่วยการปกครอง 38 อำเภอ 10 ถึงอำเภอ 384 ตำบล 2,430 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 5 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 10 เทศบาล และ 38 สุขาภิบาล มีประชากรทั้งสิ้น 2,374,134 คน แยกเป็นชาย 1,196,086 คน หญิง 1,178,048 คน 407,198 หลังคาเรือน มีพื้นที่ทั้งหมด 21,731.90 ตารางกิโลเมตร หรือ 13,582,456 ไร่ ร้อยละ 34 เป็นภูเขาและป่าทึบ ร้อยละ 20 เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด นอกนั้นเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ที่เหลืออีกร้อยละ 46 เป็นที่ราบ พรุ และป่าชายเลน ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำ

การเกษตรอื่น ๆ ความยาวชายฝั่งทะเลของจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรวม 474.80 กิโลเมตร แยกเป็นด้านอ่าวไทย 330 กิโลเมตร มีชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลา 154.60 กิโลเมตร จังหวัดปัตตานี 116.40 กิโลเมตร จังหวัดนราธิวาส 59.00 กิโลเมตร ด้านมหาสมุทรอินเดียมีชายฝั่งทะเลจังหวัดสตูล 114.80 กิโลเมตร อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีและปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีของจังหวัดต่าง ๆ มีดังนี้

ปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในช่วงระยะเวลาปัจจุบัน ปัญหาสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ควรจะทำให้ความสนใจเป็นพิเศษ มีดังนี้คือ

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ดังได้กล่าวแล้วว่าประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และด้วยปัญหาด้อยเทคโนโลยีการผลิต ที่ดินไม่มีคุณภาพ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำไปด้วย กอปรกับมีปัญหาด้านการตลาดและราคา ตลอดจนไม่มีบรรยากาศการลงทุน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงยากจนและแร้นแค้นเช่นเดียวกับชาวชนบทใน ส่วนอื่นของประเทศ ในส่วนของการประกอบอาชีพหลัก ๆ ที่เป็นอยู่คือ อาชีพการทำสวนยาง อาชีพการทำนา และอาชีพการประมง มีปัญหาต่าง ๆ ดังนี้คือ

ยางพารา ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด และทำรายได้ให้แก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากที่สุด ทั้งนี้ มีพื้นที่เพาะปลูกในปี 2527 รวม 3,743,700 ไร่ มีปริมาณยางส่งออกในปี 2526 ของจังหวัดชายแดนภาคใต้รวม 299,576 เมตริกตัน มูลค่า 6,311.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.26 ของการส่งออกทั้งประเทศ ผลผลิตในปี 2527 มีรวม 263,900 เมตริกตัน (ประมาณการ) สำหรับการส่งออกยางพาราในปี 2527 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปริมาณ 301,355 เมตริกตัน มูลค่า 6,204.1 ล้านบาท

ปัญหาด้านยางพารา มีดังนี้คือ

(1) ด้านการถือครอง

ชาวสวนยางขนาดเล็กมีพื้นที่ถือครองน้อย ทำให้มีรายได้จากการผลิตไม่เพียงพอต่อการครองชีพ

(2) ด้านการผลิต

การผลิตส่วนใหญ่ยังมีคุณภาพต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด

(3) ด้านการตลาด

ประสบปัญหาสำคัญคือ ไม่มีศูนย์กลางรวบรวมผลผลิต ไม่มีศูนย์กลางการตลาดภายในประเทศ ทำให้ราคาจำหน่ายเป็นไปตามราคาที่ต่างประเทศเป็นผู้กำหนดไม่มี

องค์กรคอยทำหน้าที่ในการรักษาระดับราคา ประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อลูกค้าต่ำ และขาดความเสมอภาคทางการค้า

แนวทางแก้ไขปัญหาความยากจนของชาวสวนยางพารา ควรเป็นไปดังนี้คือ

1. พัฒนาคุณภาพยางแผ่นเป็นยางแผ่นชั้นดี
2. จัดตั้งศูนย์รวมยาง (ตลาดกลางยาง) ระดับอำเภอขึ้น
3. จัดตั้งตลาดกลางยางพาราระดับประเทศ
4. สร้างระบบการผลิตยางพาราของชาวสวนให้สมบูรณ์
5. พยายามขายยางแผ่นคุณภาพดี
6. สร้างองค์กรของชาวสวนยางพารา

การทำนา ชาวนาสวนใหญ่มีพื้นที่ถือครองน้อย ประมาณครอบครัวละ 12 ไร่ ผลผลิตต่ำ มีสภาพการผลิตในฤดูการผลิตข้าวในปี 2526/2527 ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้คือ

ผลการผลิตข้าวในฤดูการผลิต 2526/2527 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตข้าวเปลือก (เมตริกตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย กิโลกรัม/ไร่	พื้นที่เสียหาย (ไร่)
สงขลา	615,115	177,165	30	25,677
นราธิวาส	221,387	169,346.62	30	25,783
ปัตตานี	324,376	96,848.83	35.4	1,071
สตูล	183,013	79,741	44	1,780
ยะลา	77,325	27,209	37	3,761
รวม	1,421,216	550,310.45	35.28	58,072

ที่มา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. บรรยายสรุปการดำเนินงานของศูนย์
อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2528.

ปัญหาสำคัญในส่วนของการทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็คือ ชาวนาส่วนใหญ่ยังไม่ได้เปลี่ยนพันธุ์ข้าวจากพันธุ์พื้นเมืองเป็นพันธุ์ส่งเสริม ในฤดูการผลิตปี 2526/2527 มีพื้นที่ทำนาที่เปลี่ยนพันธุ์ข้าวจากพันธุ์พื้นเมืองเป็นพันธุ์ส่งเสริม รวมทั้งสิ้น 555,352 ไร่ คิดเป็นเพียงร้อยละ 39.08 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งสิ้น 1,421,216 ไร่

การประมง ชาวประมงยากจนมีปัญหาคือปริมาณสัตว์น้ำมีน้อย ในขณะที่ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ทำให้รายได้ไม่พอกับการชำระหนี้ สำหรับชาวประมงขนาดใหญ่ต้องประสบกับปัญหาน้ำมันแพง ปัญหาโจรสลัด และจับสัตว์น้ำได้น้อย และมีปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่นำขึ้นที่ท่าเทียบเรือประมงของทางราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังนี้

ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่นำขึ้นที่ท่าเทียบเรือประมงของทางราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ท่าเทียบเรือประมง	ปริมาณ(เมตริกตัน)		มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปี 2526	ปี 2527	ปี 2526	ปี 2527
สงขลา	169,253	165,887	720.8	670.4
สตูล	25,698	13,325	168.5	111.9
ปัตตานี	95,388	94,836	414.1	689.2
รวม	290,339	274,048	1,303.4	1,471.5

โดยคิดเป็นร้อยละ 75.89 และ 77.11 ของปริมาณสัตว์น้ำที่ขึ้นท่าเทียบเรือประมงทางราชการในภาคใต้ทั้งหมด จำนวน 382,584 ตัน และ 355,404 ตัน มูลค่า 2,105.6 ล้านบาท และ 2,180.6 ล้านบาท ในปี 2526 และ 2527 ตามลำดับ ทั้งนี้ปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าเทียบเรือของทางราชการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 40 ของสัตว์น้ำที่นำขึ้นทั้งหมด

ในส่วนของ การประมงน้ำจืดมีจำนวนฟาร์มที่มีผลผลิตในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเภทบ่อ 708 ฟาร์ม ประเภทร่องสวน 1 ฟาร์ม รวม 709 ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 35.01 จากจำนวน 2,025 ฟาร์ม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 2.08 จากจำนวน 34,154 ฟาร์ม ของทั้งประเทศ

ปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี สตูล และยะลา นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 78.48, 77.53, 65.99 และ 62.79 ของประชากรรวมในแต่ละจังหวัด ตามลำดับ และยังมีผู้ใช้ภาษามลายูประจำถิ่นในชีวิตประจำวัน ทำให้พูดภาษาไทยไม่ได้ ประกอบกับการพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างเชื่องช้า และมีสัมฤทธิ์ผลต่ำ ขาดสิ่งจูงใจที่ทำให้อยากรู้และพูดภาษาไทย ไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ตอบแทนจากการใช้ภาษาไทย และประชาชนบางส่วนมีความละอายเพราะพูดไม่สันทัด และยังมีการยุยงว่าการพูดภาษาไทยจะทำให้ถูกกลืนวัฒนธรรมอีกด้วย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้การเผยแพร่ข่าวสารของรัฐไปสู่ประชาชนเป็นไปได้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร และปรากฏจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการสำรวจเมื่อปี 2527 ดังนี้

จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ประมาณการ)

จำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ (คน)	
นราธิวาส	48,542
ปัตตานี	38,951
สงขลา	33,755
ยะลา	30,449
สตูล	14,104
รวม	165,801

โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ เริ่มดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2527 โดยเริ่มที่จังหวัดสตูลก่อน มีผู้เข้าเรียนตามโครงการฯ 2,264 คน เรียนจบตามโครงการฯ แล้ว 116 คน สำหรับจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จะดำเนินการในปี 2528

ปัญหาการก่อการร้าย ขบวนการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการปฏิบัติการต่อเนื่องกันมาหลายสิบปี ประกอบด้วยขบวนการโจรก่อการร้าย โจรคอมมิวนิสต์มลายา และผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ การเคลื่อนไหวในปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง การปฏิบัติการส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์มากกว่าการต่อสู้อย่างมีอุดมการณ์ อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มก่อการร้ายในปัจจุบันมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับกลุ่มมิจฉาชีพ และมีผู้ก่อการร้ายที่ละทิ้งการเคลื่อนไหวด้วยอาวุธเข้าร่วมพัฒนาชาติไทยจนถึงเดือนพฤษภาคม 2528 เป็นจำนวนดังนี้

(1) ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)	479 คน
(2) โจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.)	64 คน
(3) ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.)	27 คน
รวมทั้งสิ้น	560 คน

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2529 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี									
ไม่ขาดสารอาหาร	574	269	305	296	180	116	433	217	216
ก.ขาดสารอาหาร ระดับ 1									
ข.ขาดสารอาหาร ระดับ 2									
ค.ขาดสารอาหาร ระดับ 3									
2. เด็กอายุ 5-14 ปี									
น้ำหนักตาม มาตรฐาน	574	282	292	296	136	160	433	238	195
3. เด็กแรกเกิดน้ำหนัก เกิน 3000 กรัม	574	145	429	296	56	240	433	87	346
4. บ้านคงทนถาวร อย่างน้อย 5 ปี	574	103	471	296	100	196	433	162	271
5. บ้านถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบ	574	407	167	296	189	107	433	307	126
6. ครุฑเรือนมีส้วม	574	521	53	296	286	10	433	399	34
7. ครุฑเรือนมีน้ำสะอาด ดื่ม	574	447	127	296	204	92	433	305	128
8. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีน	574	385	189	296	193	103	433	271	162
9. เด็กวัยประถมได้รับการศึกษาภาคบังคับ	574	366	208	296	204	921	433	295	138
10. เด็กในโรงเรียนได้รับ วัคซีน	574	117	457	296	242	54	433	104	329

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
11.ประชาชน 14-50 ปี อ่านเขียนได้	574	465	109	296	236	60	433	385	48
12.ครัวเรือนได้รับ ข่าวสาร	574	464	110	296	234	62	433	324	109
13.หญิงมีครรภ์ในการ ดูแลก่อนคลอด	574	351	223	296	163	133	433	208	229
14.หญิงมีครรภ์รับ บริการทำคลอดและ ดูแลหลังคลอด	574	337	237	296	155	141	433	224	209
15.ประชาชนมีความ ปลอดภัย	574	16	558	296	9	287	433	94	419
16.ครัวเรือนปลูกพืช หมุนเวียน	574	223	351	296	127	169	433	193	240
17.ครัวเรือนมีการใช้ ปุ๋ยบำรุงดิน	574	254	320	296	180	116	433	234	199
18.ครัวเรือนป้องกัน จำกัดศัตรูพืชก่อน และหลังปลูก	574	482	92	296	258	38	433	363	70
19.ครัวเรือนป้องกัน โรคระบาดสัตว์	574	461	113	296	248	48	433	324	109
20.ครัวเรือนใช้พันธุ์พืช/ สัตว์ส่งเสริม	574	496	78	296	229	67	433	372	61
21.คู่สมรสที่ภรรยา 15- 44 ปี ใช้บริการ คุมกำเนิดและมีลูก ไม่เกิน 2 คน	574	543	31	296	293	3	433	421	12

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
22.ครัวเรือนเป็น สมาชิกกลุ่ม	574	479	95	296	241	55	433	364	69
23.หมู่บ้านมีส่วนร่วม การพัฒนา	574	372	202	296	179	117	433	272	161
24.หมู่บ้านรักษา สาธารณสมบัติ	574	15	559	296	5	291	433	20	413
25.หมู่บ้านรักษามรดก ทางวัฒนธรรม	574	10	564	296	0	296	433	1	432
26.หมู่บ้านอนุรักษ์ ทรัพยากร	574	56	518	296	20	276	433	38	395
27.ประชาชนไปใช้สิทธิ์ เลือกตั้ง	574	41	533	296	16	280	433	13	420
28.กม.มีประสิทธิภาพ	574	470	104	296	232	64	433	383	50
29.หมู่บ้านสามัคคี เอื้อเฟื้อกัน	574	32	542	296	7	289	433	26	407
30.ครัวเรือนการปฏิบัติ ศาสนกิจ	574	195	379	296	116	180	433	149	284
31.ครัวเรือนการเล่น การพนัน	574	84	490	296	61	235	433	90	343
32.ครัวเรือนไม่ใช้จ่าย ฟุ่มเฟือย	574	89	485	296	51	245	433	81	351

ที่มา : ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ, 2530 : 43-44.

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2534 ของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี									
ไม่ขาดสารอาหาร	579	76	500	304	125	179	476	222	254
ก.ขาดสารอาหาร ระดับ 1	579	41		304	83		476	141	
ข.ขาดสารอาหาร ระดับ 2	579	34		304	42		476	76	
ค.ขาดสารอาหาร ระดับ 3	579	1		304	0		476	5	
2. เด็กอายุ 5-14 ปี น้ำหนักตาม มาตรฐาน	579	250	329	304	134	170	476	213	263
3. เด็กแรกเกิดน้ำหนัก เกิน 3000 กรัม	579	51	528	304	40	264	476	31	445
4. บ้านคงทนถาวร อย่างน้อย 5 ปี	579	67	512	304	59	245	476	105	371
5. บ้านถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบ	579	360	219	304	152	152	476	227	249
6. ครั้วเรือนมีส้วม	579	470	109	304	221	83	476	279	197
7. ครั้วเรือนมีน้ำสะอาด ดื่ม	579	456	123	304	233	71	476	318	158
8. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีน	579	238	341	304	145	159	476	152	324
9. เด็กวัยประถมได้รับ การศึกษาภาคบังคับ	579	316	263	304	165	139	476	263	213
10. เด็กในโรงเรียนได้รับ วัคซีน	579	72	507	304	40	264	476	44	432

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
11.ประชาชน 14-50 ปี อ่านเขียนได้	579	470	109	304	235	69	476	408	68
12.ครัวเรือนได้รับ ข่าวสาร	579	430	149	304	177	127	476	263	213
13.หญิงมีครรภ์ในการ ดูแลก่อนคลอด	579	150	429	304	95	209	476	88	388
14.หญิงมีครรภ์รับ บริการทำคลอดและ ดูแลหลังคลอด	579	143	436	304	83	221	476	96	380
15.ประชาชนมีความ ปลอดภัย	579	4	575	304	9	295	476	154	322
16.ครัวเรือนปลูกพืช หมุนเวียน	579	218	361	304	106	198	476	101	375
17.ครัวเรือนมีการใช้ ปุ๋ยบำรุงดิน	579	257	322	304	132	172	476	127	349
18.ครัวเรือนป้องกัน จำกัดศัตรูพืชก่อน และหลังปลูก	579	426	153	304	225	79	476	235	241
19.ครัวเรือนป้องกัน โรคระบาดสัตว์	579	420	159	304	245	58	476	212	264
20.ครัวเรือนใช้พันธุ์พืช/ สัตว์ส่งเสริม	579	452	127	304	185	119	476	272	204
21.คู่สมรสที่ภรรยา 15- 44 ปี ใช้บริการ คุมกำเนิดและมีลูก ไม่เกิน 2 คน	579	543	36	304	296	8	476	444	32

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัตตานี			ยะลา			นราธิวาส		
	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์	จำนวน หมู่บ้าน	ไม่เข้า เกณฑ์	เข้า เกณฑ์
22.ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม	579	487	92	304	215	89	476	356	120
23.หมู่บ้านมีส่วนร่วมการพัฒนา	579	331	248	304	123	181	476	268	208
24.หมู่บ้านรักษาสถาบรรณสมบัติ	579	15	564	304	4	300	476	149	327
25.หมู่บ้านรักษามรดกทางวัฒนธรรม	579	7	572	304	2	302	476	146	330
26.หมู่บ้านอนุรักษ์ทรัพยากร	579	20	559	304	9	295	476	151	325
27.ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	579	58	521	304	11	293	476	181	458
28.กม.มีประสิทธิภาพ	579	502	77	304	203	74	476	415	61
29.หมู่บ้านสามัคคีเอื้อเฟื้อกัน	579	18	561	304	3	301	476	152	324
30.ครัวเรือนการปฏิบัติศาสนกิจ	579	123	451	304	91	213	476	76	400
31.ครัวเรือนการเล่นการพนัน	579	56	523	304	33	271	476	36	440
32.ครัวเรือนไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	579	54	525	304	231	73	476	40	436

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทกระทรวงมหาดไทย, 2534 : 90-93.

วิเคราะห์จำนวนหมู่บ้านที่เข้าเกณฑ์ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานเพิ่มขึ้น ระหว่าง พ.ศ. 2529 - 2534 จากตารางที่ 9 และตารางที่ 10

หมวดอาหารดี

ผลจากการพัฒนาตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2534 สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้ระบุให้จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดยากจน ดังนั้นจังหวัดยะลาและนราธิวาส จึงไม่ค่อยได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังจากหน่วยงานของรัฐบาลเปรียบเทียบกับปี 2529 สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 กับปี พ.ศ.2534 สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 พบว่า มีการพัฒนาในปี 2534 ดีกว่า ปี 2529 โดยเฉพาะการดูแลเรื่องการผลิตอาหารในเด็ก 1-5 ปี ซึ่งมีการเพิ่มขึ้น โดยจังหวัดปัตตานีเพิ่มมากที่สุด อาจเป็นเพราะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เป็นจังหวัดยากจน จึงทำให้มีโครงการเข้ามาให้เห็นอย่างจริงจัง เช่น โครงการบัตรสุขภาพ โครงการเก็บถนอมอาหาร เป็นต้น โดยภาพรวม ทั้ง 3 จังหวัด ได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2529 เห็นได้ว่าตัวชี้วัดเด็กแรกเกิดน้ำหนักเกิน 3,000 กรัม เพิ่มขึ้นน้นหมายถึงหญิงตั้งครรภ์ได้บริโภคอาหารอย่างถูกต้องเพียงพอ และอยู่ในเกณฑ์เป้าหมายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ปี 2534 ร้อยละ 60 ซึ่งในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 สามารถทำให้หมู่บ้านในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีความเป็นอยู่และมีอาหารดีขึ้น

หมวดที่อยู่อาศัย

ปรากฏว่า มีการพัฒนาในระดับที่เพิ่มขึ้น คือ ทั้ง 3 จังหวัดมีการพัฒนาในที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด และเป็นที่น่าสังเกตว่าจังหวัดนราธิวาส มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยตัวชี้วัดบ้านคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี เพิ่มขึ้น มากที่สุดจังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี จำนวน 100, 49, 41 หมู่บ้าน ตามลำดับ จากปี พ.ศ.2529 จนกระทั่งปี พ.ศ.2534 เป็นเวลา 5 ปี จำนวนที่เพิ่มขึ้นจัดอยู่ในมาตรฐานแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 และได้มีการพัฒนาในตัวชี้วัดบ้านถูกสุขลักษณะเป็นระเบียบเพิ่มขึ้นจากปี 2529 ในจังหวัดนราธิวาสพัฒนาถึง 123 หมู่บ้าน ปัตตานี 52 หมู่บ้าน และยะลา 45 หมู่บ้าน รวมไปถึงตัวชี้วัดครัวเรือนมีสุขถูกสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด แต่ตัวชี้วัดครัวเรือนมีน้ำสะอาดดื่มกลับลดลงในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา ส่วนจังหวัดนราธิวาสเพิ่มในจำนวนไม่มาก

หมวดการศึกษาและอนามัย

ทางด้านการศึกษา รัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญ จึงพบว่า มีการพัฒนาการศึกษาให้อยู่ในภาคบังคับ ซึ่งทั้ง 3 จังหวัด มีการศึกษาในระดับภาคบังคับเพิ่มขึ้น โดยจังหวัดนราธิวาสเพิ่มมากที่สุด รองลงมาจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ถึงเป้าหมายตามแผน

พัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 99 ซึ่งสูงมากและแต่ละจังหวัดการเพิ่มขึ้นจากปี 2529 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จะมีโครงการการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือกระจายในหมู่บ้านทั้ง 3 จังหวัด อนามัย เห็นได้ว่าตัวชี้วัดของหญิงมีครรภ์ในการดูแลก่อนและหลังคลอด ได้มีการดูแลเพิ่มมากขึ้นทุกจังหวัด โดยมีปัตตานีเพิ่มมากที่สุด

หมวดประชาชนมีความปลอดภัย

เห็นได้ว่า ประชาชนมีความปลอดภัยมากขึ้นในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา แต่ในจังหวัดนราธิวาส มีความปลอดภัยลดน้อยลงในปี พ.ศ.2534 ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นยังความปลอดภัยในจังหวัดนราธิวาส อาจเป็นเพราะขบวนการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในจังหวัดนราธิวาส

หมวดผลผลิตดี

ผลผลิตในทั้ง 3 จังหวัด ส่วนใหญ่มากจากการปลูกพืชสำหรับหมู่บ้าน ที่อยู่ริมชายฝั่งทะเลก็จะประกอบอาชีพการประมงเป็นรายได้หลัก ดังนั้นจึงมีการพัฒนามากทางด้านผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งจะสนับสนุนให้ครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียน เลี้ยงสัตว์ และรู้จักการป้องกันกำจัดศัตรูพืช จากปี 2529 ทั้ง 3 จังหวัด มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นในปี 2534 โดยจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้นมากเห็นได้ชัด โดยครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียน 135 หมู่บ้าน ร้อยละ 78 เนื่องจากภาคใต้มีลักษณะเฉพาะของภาค ซึ่งถูกกำหนดโดยลักษณะภูมิศาสตร์ คุณภาพของดิน จึงมีการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเป็นการบำรุงดิน และสนับสนุนให้รู้จักการใช้ปุ๋ย ในจังหวัดนราธิวาสเป็นสวนผลไม้ และสวนยางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลผลิตไม่ได้ตลอดปี จึงมีการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อให้ผลผลิตตลอดปี และจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่มีอาชีพประมงผลผลิตทางการเกษตรจึงมีน้อย จึงทำให้การสนับสนุนให้ครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียนนั้นเพิ่มน้อย

และทั้ง 3 จังหวัดไม่สามารถพัฒนาได้ถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 แต่อย่างไรก็ตามผลผลิตเพิ่มขึ้นในทุกปี แต่ไม่มากนัก

หมวดมีบุตรไม่มาก

จากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 จะเห็นว่า ตัวชี้วัดการมีบุตรไม่มากคือ คู่สมรสที่ภรรยา 15-44 ปี ใช้บริการคุมกำเนิดและมีลูกไม่เกิน 2 คน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ.2529 เพียงไม่เท่าไร ถึงแม้จะมีโครงการวางแผนครอบครัวเข้าไปในหมู่บ้าน แต่ก็ยังมีจำนวนการมีบุตรมากกว่า 2 คน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ซึ่งในเป้าหมายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ร้อยละ 75 ซึ่งเห็นว่าทั้ง 3 จังหวัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเป้าหมายมาก

หมวดการมีส่วนร่วม

ความเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี 2529 จนกระทั่งปี 2534 ตัวชี้วัดที่แสดงการมีส่วนร่วมทั้ง

3 จังหวัด มีตัวชี้วัดด้านการร่วมมือพัฒนา รักษาสาธารณสมบัติ มีเพิ่มมากขึ้น แต่การมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา ลดลงในปี 2534 ส่วนจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย อาจเนื่องจากความเบื่อหน่ายกับความผันผวนของการเมืองในระยะนั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในจังหวัดนราธิวาส การมีส่วนร่วมไม่เพิ่มขึ้นจากปี 2529 และลดลงในปี 2534 เช่น ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรม ลดลงถึง 102 หมู่บ้าน

ตารางที่ 17 สรุปข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2529

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ปี 2529 (ร้อยละ)	จำนวนตามตัวชี้วัด เป็นหน่วยวิเคราะห์								
		จังหวัดปัตตานี			จังหวัดยะลา			จังหวัดนราธิวาส		
		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี										
ไม่ขาดสารอาหาร		22855	15961	76.1	16057	11705	72.9	25981	20680	79.6
ก.ขาดสารอาหาร ระดับ 1		20975	4257	20.3	16057	3917	24.4	25981	4520	17.4
ข.ขาดสารอาหาร ระดับ 2		20975	503	2.4	16057	337	2.1	25981	675	2.6
ค.ขาดสารอาหาร ระดับ 3		20975	209	1.0	16057	64	0.4	25981	51	0.2
2. เด็กอายุ 5-14 ปี น้ำหนัก มาตรฐาน		74802	62085	83.0	45967	40772	88.7	79986	63828	79.8
3. เด็กแรกเกิดน้ำหนัก เกิน 3000 กรัม		29621	6705	69.7	5.57	4214	84.5	9995	7096	71.0
4. บ้านคงทนถาวร อย่างน้อย 5 ปี		54083	48458	89.6	34233	28618	83.6	58323	49399	84.7
5. บ้านถูกสุขลักษณะเป็น ระเบียบ		54083	22390	41.4	34233	16603	48.5	58323	24728	42.4
6.ครัวเรือนมีส้วม		54083	14277	42.33	34233	7907	23.1	58323	17146	29.4
7.ครัวเรือนมีน้ำสะอาดดื่ม		54083	31746	58.7	34233	23518	68.7	58323	36626	62.8
8.เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับ วัคซีน		9621	5512	57.3	5657	3507	62.0	9995	6766	67.7
9.เด็กวัยประถมได้รับ การศึกษาภาคบังคับ		45053	38745	86.0	29171	25291	86.7	48445	41808	86.3
10.เด็กในโรงเรียนได้รับ วัคซีน		12934	12054	93.2	8141	7693	94.5	13215	11682	88.4
11.ประชาชน 14-50 ปี อ่านเขียนได้		15653	105193	67.2	94976	67622	71.2	164396	105049	63.9
12.ครัวเรือนได้รับข่าวสาร		54083	25689	47.5	34233	17629	51.5	58323	31144	53.4
13.หญิงมีครรภ์ในการดูแล ก่อนคลอด		8613	4125	47.9	5153	2901	56.3	9084	5641	62.1
14.หญิงมีครรภ์รับบริการทำ คลอดและดูแลหลังคลอด		8613	4177	48.5	5153	2973	57.7	9084	5432	59.8
15.ประชาชนมีความ ปลอดภัย		574	528	92.9	296	286	96.9	433	408	94.4
16.ครัวเรือนปลูกพืช หมุนเวียน		37367	15258	40.9	27474	10934	39.8	37771	14277	37.8
17.ครัวเรือนมีการใช้ ปุ๋ยบำรุงดิน		37907	20280	55.5	27474	11868	43.2	37771	18394	48.7
18.ครัวเรือนป้องกันกำจัด ศัตรูพืชก่อนและหลัง ปลูก		37907	7695	20.3	27474	6538	23.8	37771	10009	26.5
19.ครัวเรือนป้องกัน โรคระบาดสัตว์		38828	5513	14.2	22495	3464	15.4	40016	8723	21.8

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ปี 2529 (ร้อยละ)	ใช้หน่วยตามตัวชี้วัด เป็นหน่วยวิเคราะห์								
		จังหวัดปทุมธานี			จังหวัดยะลา			จังหวัดนราธิวาส		
		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
10.ครัวเรือนใช้พื้นที่พืช/ สัตว์ส่งเสริม		44924	8535	19.0	29952	10093	33.7	28510	1115	23.3
11.ผู้สมรสที่ภรรยา 15- 44 ปี ใช้บริการคุมกำเนิด และมีลูกไม่เกิน 2 คน		41110	7482	18.2	25847	4988	19.3	40869	8255	20.0
12.ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม		54083	10383	19.2	34233	8626	25.2	58323	10148	22.3
13.หมู่บ้านมีส่วนร่วม การพัฒนา		574	160	28.0	296	113	38.5	433	114	33.4
14.หมู่บ้านรักษา สาธารณสุขสมบัติ		574	522	91.1	296	290	98.3	433	401	92.8
15.หมู่บ้านรักษามรดก ทางวัฒนธรรม		574	479	83.6	296	275	93.2	433	383	88.6
16.หมู่บ้านอนุรักษ์ ทรัพยากร		574	479	83.6	296	275	93.2	433	383	88.6
17.ประชาชนไปใช้สิทธิ์ เลือกตั้ง		157592	129225	82.0	90599	71210	78.6	144611	123642	85.5
18.กม.มีประสิทธิภาพ										
19.หมู่บ้านสามัคคีเชื้อเพื่อ กัน		574	497	86.7	296	287	97.2	433	387	89.6
20.ครัวเรือนการปฏิบัติ ศาสนกิจ		54083	47052	87.0	34233	28584	83.5	58323	49866	85.5
21.ครัวเรือนการเล่น การพนัน		54083	48242	89.2	34233	30227	88.3	58323	50624	86.8
22.ครัวเรือนไม่ใช้จ่าย ฟุ่มเฟือย		28904	27054	93.6	17083	16040	93.9	29162	26974	92.5

ที่มา : ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ, 2530 : 44-45.

ตารางที่ 18 สรุปข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2534

ที่	ตัวชี้วัด	เกณฑ์ปี 2529 (ร้อยละ)	ใช้หน่วยตามตัวชี้วัด เป็นหน่วยวิเคราะห์								
			จังหวัดปัตตานี			จังหวัดยะลา			จังหวัดนราธิวาส		
			จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์	
				จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
1.เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี	เข้าเกณฑ์ทั้ง										
ไม่ขาดสารอาหาร	3 ระดับ	30910	27905	9028	20810	17294	83.10	26772	22085	8249	
ก.ขาดสารอาหาร ระดับ 1	ไม่เกิน 25	30910			20810			26772			
ข.ขาดสารอาหาร ระดับ 2	ไม่เกิน 2	30910			20810			26772			
ค.ขาดสารอาหาร ระดับ 3	ไม่มี	30910			20810			26772			
2.เด็กอายุ 5-14 ปี น้ำหนัก											
มาตรฐาน	มากกว่า 92	78387	70000	89.30	49034	44223	90.19	64691	58014	89.68	
3.เด็กแรกเกิดน้ำหนักเกิน	เกิน										
3000 กรัม	มากกว่า 50	8328	6775	81.35	4963	3947	79.53	7158	5801	81.04	
4.บ้านคงหนดาวร อย่างน้อย											
5 ปี	มากกว่า 84	63499	58974	92.87	41041	36721	89.47	50230	45005	89.60	
5.บ้านถูกสุขลักษณะเป็น											
ระเบียบ	มากกว่า 60	63499	31226	49.18	41799	24555	58.75	50527	28838	57.07	
6.ครัวเรือนมีตัวม	มากกว่า 75	63499	29482	46.43	41005	23316	56.86	50293	26189	52.07	
7.ครัวเรือนมีน้ำสะอาดดื่ม	มากกว่า 95	63499	40403	63.63	41010	28154	68.65	50255	36968	73.56	
8.เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับ											
วัคซีน	มากกว่า 90	8365	7061	84.41	5026	4160	82.77	7155	6183	86.42	
9.เด็กวัยประถมได้รับ											
การศึกษาภาคบังคับ	มากกว่า 99	51138	47452	92.79	32317	30157	93.32	41177	37778	91.75	
10.เด็กในโรงเรียนได้รับ											
วัคซีน	มากกว่า 90	13889	13475	97.02	8255	7819	94.72	10971	10548	70.50	
11.ประชาชน 14-50 ปี											
อ่านเขียนได้	มากกว่า 95	179252	136266	76.02	113148	90810	80.26	143348	101093	70.52	
12.ครัวเรือนได้รับข่าวสาร	มากกว่า 85	63698	37919	59.53	42001	29779	70.90	50596	38933	76.95	
13.หญิงมีครรภ์ในการดูแล											
ก่อนคลอด	มากกว่า 70	8259	6348	76.86	4897	3768	76.95	7050	5774	81.90	
14.หญิงมีครรภ์รับบริการทำ											
คลอดและดูแลหลังคลอด	มากกว่า 70	8264	6319	76.46	4908	3930	80.07	7030	5577	79.33	
15.ประชาชนมีความ											
ปลอดภัย	ครบ 100	579	575	99.31	304	295	97.04	476	322	67.65	
16.ครัวเรือนปลูกพืช											
หมุนเวียน	มากกว่า 30	46386	19212	41.42	32956	14984	45.47	36013	19959	55.42	
17.ครัวเรือนมีการใช้											
ปุ๋ยบำรุงดิน	มากกว่า 50	46356	25697	55.43	32815	18659	56.86	36067	22353	61.98	
18.ครัวเรือนป้องกันกำจัด											
ศัตรูพืชก่อนและหลัง											
ปลูก	มากกว่า 60	46295	19115	41.29	32941	14585	44.28	35413	21404	60.44	
19.ครัวเรือนป้องกัน											
โรคระบาดสัตว์	มากกว่า 40	43853	11643	26.55	26011	5453	20.96	29784	12161	40.83	

างที่ 18 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ปี 2529 (ร้อยละ)	ใช้หน่วยตามตัวชี้วัด เป็นหน่วยวิเคราะห์								
		จังหวัดปทุมธานี			จังหวัดยะลา			จังหวัดนราธิวาส		
		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์		จำนวนที่ สำรวจ ทั้งหมด	เข้าเกณฑ์	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
ครัวเรือนใช้พันธุ์พืช/ ตัวส่งเสริม	มากกว่า 60	48614	17752	36.52	32421	15771	48.64	38.302	19586	51.14
สมรสที่ภรรยา 15- 4 ปี ใช้บริการคุมกำเนิด ละมีลูกไม่เกิน 2 คน	มากกว่า 75	44454	14651	32.96	30946	7821	25.27	38465	9725	25.28
ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม	มากกว่า 50	63392	14561	22.97	40905	12819	31.34	49218	14890	30.25
หมู่บ้านมีส่วนร่วม การพัฒนา	ครบ 100	579	248	42.83	304	181	59.54	476	208	43.70
หมู่บ้านรักษา สาธารณสุขสมบัติ	ครบ 100	579	564	97.41	304	300	98.68	476	327	68.70
หมู่บ้านรักษามรดก ทางวัฒนธรรม	ครบ 100	579	572	98.79	304	302	99.34	476	330	69.33
หมู่บ้านอนุรักษ์ ทรัพยากร	ครบ 100	579	559	96.55	304	295	97.04	476	325	68.28
ประชาชนไปใช้สิทธิ์ เลือกตั้ง	มากกว่า 50	176236	137453	77.99	101096	83420	82.52	132493	107923	81.46
ภ.ม. มีประสิทธิภาพ	ครบ 100	579	77	13.30	304	174	24.34	476	61	12.82
หมู่บ้านสามัคคีเชื้อเพื่อ กัน	ครบ 100	579	561	96.89	304	301	99.01	476	324	68.07
ครัวเรือนการปฏิบัติ ศาสนกิจ	มากกว่า 90	63571	59016	92.83	40909	36559	89.37	50264	47931	95.36
ครัวเรือนการเล่น การพนัน	มากกว่า 85	63571	60141	94.60	40063	37375	93.29	50070	48182	96.23
ครัวเรือนไม่ใช้จ่าย ฟุ่มเฟือย	มากกว่า 90	35986	34689	96.40	4910	4671	95.13	19848	19244	96.96
		ไม่เข้าเกณฑ์ 21 เครื่องชี้วัด			ไม่เข้าเกณฑ์ 21 เครื่องชี้วัด			ไม่เข้าเกณฑ์ 19 เครื่องชี้วัด		

ที่มา : คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น, 2534 : 90, 92-93.

สรุปเปรียบเทียบ จปฐ. ตั้งแต่ 2529 - 2534

การนำข้อมูล จปฐ. มาเปรียบเทียบ จะต้องหาจำนวนที่มีการเพิ่มขึ้นโดยใช้เกณฑ์ข้อมูล จปฐ. ปี 2534 เป็นตัวตั้ง และใช้เกณฑ์ข้อมูล จปฐ. ปี 2529 ก็ทำให้ทราบข้อมูลที่เพิ่มขึ้นจำนวน

ข้อมูล จปฐ. ปี 2534 - ข้อมูล จปฐ. ปี 2529 = ข้อมูลที่เพิ่มขึ้น

หมวดอาหารดี

ประกอบด้วย 3 เครื่องชี้วัด 1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ไม่ขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 2. เด็กอายุ 5-14 ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วน 3. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 3,000 กรัม ในภาพรวมพบว่า ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 1 เครื่องชี้วัด แต่เมื่อเทียบกับปี 2529 แล้ว พบว่า มีการพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิม

1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ไม่ขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป้าหมาย = เข้าเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับ คือ ขาดสารอาหารระดับ 1 ไม่เกิน 25% ระดับ 2 ไม่เกิน 2% และไม่มีเด็กขาดสารอาหารระดับ 3 ของจังหวัดปัตตานี จากเด็กที่สำรวจ 20,975 คน มีเพียง 15,961 คน ที่เข้าเกณฑ์ของปี 2529 และในปี 2534 จังหวัดปัตตานีมีการพัฒนาในเรื่องนี้มากที่สุด คือ มีจำนวนเด็กที่เข้าเกณฑ์เป็น 27,905 คน คิดเป็น 90.28% ของจำนวนเด็กที่สำรวจทั้งหมด

2. เด็กอายุ 5-14 ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วน (เป้าหมาย = ไม่น้อยกว่า 92) พบว่า ทั้ง 3 จังหวัดยังไม่บรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบกับปี 2529 แล้วพบว่า มีการพัฒนาในเรื่องนี้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีจังหวัดยะลาที่มีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นที่สุดใกล้เคียงกับเป้าหมายที่สุดเท่ากับ 90.19% ของจำนวนเด็กที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดปัตตานีมีการพัฒนาเรื่องนี้น้อยที่สุด มีเพียง 89.30% ของจำนวนเด็กที่สำรวจทั้งหมด

3. หญิงตั้งครรภ์ ได้รับโภชนาการอย่างถูกต้องเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 3,000 กรัม (เป้าหมาย = ไม่น้อยกว่า 60) พบว่า ทุกจังหวัดบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อเทียบตั้งแต่ปี 2529 พบว่า ทุกจังหวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2534 คือ จังหวัดปัตตานี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 81.35 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดมากที่สุดและนราธิวาส ยะลา ตามลำดับ

หมวดมีบ้านอาศัย ประกอบด้วย 4 เครื่องชี้วัด คือ 1) บ้านเรือนมีสภาพคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี 2) บ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ 3) ครอบครัวมีส่วนร่วมถูกหลักสุขภาพีบาล 4) ครอบครัวมีน้ำสะอาดดื่มตลอดปี

ในภาพรวมทั้ง 3 จังหวัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จปฐ.จำนวน 1 เครื่องชี้วัดคือ บ้านเรือนมีสภาพคงทนถาวร

1. บ้านเรือนมีสภาพคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี (เป้าหมาย = 84%) พบว่า ทุกจังหวัด บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเห็นได้ว่าบรรลุเป้าหมายทั้งปี 2529 และปี 2534 และในปี 2534 ก็ยังพัฒนาในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น เห็นได้ว่า จังหวัดปัตตานีจำนวนเข้าเกณฑ์ร้อยละ 92.87 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมดมากกว่าที่สุดและจังหวัดนราธิวาส จำนวนเข้าเกณฑ์ร้อยละ 89.47 ของจำนวนบ้านทั้งหมด

2. บ้านและบริเวณบ้านเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ (เป้าหมาย = 60%) พบว่า จังหวัดปัตตานีมีปัญหามากที่สุด มากเป็นระดับภาคก็ว่าได้ แต่เมื่อเทียบกับปี 2529 ก็พบว่ามีการพัฒนาดีขึ้นทั้ง 3 จังหวัด แต่อย่างไรก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยจังหวัดยะลามีการพัฒนามากที่สุดคือ มีจำนวนบ้านที่เข้าเกณฑ์ร้อยละ 58.75 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดปัตตานีมีการพัฒนาน้อยที่สุดคือ มีจำนวนบ้านที่เข้าเกณฑ์ร้อยละ 49.18 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด

3. ครอบครัวมีส่วนร่วมถูกหลักสุขภาพ (เป้าหมาย = 75%) พบว่า จังหวัดปัตตานี มีปัญหามากที่สุด และทั้ง 3 จังหวัดไม่บรรลุเป้าหมายแต่ในปี 2534 ได้มีพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปี 2529 โดยจังหวัดยะลาเพิ่มขึ้นจากปี 2529 มากที่สุดคือ ร้อยละ 56.86 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดปัตตานีน้อยที่สุด คือร้อยละ 46.43 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด

4. ครอบครัวมีน้ำสะอาดดื่มตลอดปี (เป้าหมาย = 95%) พบว่าทั้ง 3 จังหวัด ประสบปัญหาในเรื่องน้ำดื่มอยู่ และถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ยังแก้ยากลำบาก เห็นได้ว่าเป้าหมายคือ เท่ากับหรือมากกว่า 95 ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงมาก แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 3 จังหวัดก็ได้พัฒนาเพิ่มขึ้นในปี 2534 โดยมีจังหวัดนราธิวาสมีการพัฒนาสูงที่สุด จำนวนร้อยละ 73.56 ของจำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ถึง 10.0% ของจำนวนบ้านทั้งหมด

หมวดศึกษานามัยถ้วนทั่ว ประกอบ 7 เครื่องชี้วัด ประกอบด้วยด้านการศึกษา

- 1) เด็กวัยประถมศึกษาได้เข้าเรียนภาคบังคับ
- 2) คนอายุ 14-50 ปี อ่านออกเขียนได้
- 3) ครอบครัวได้รับข่าวสารต่าง ๆ ครบ ด้านอนามัย
- 1) เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนครบ 2 ปี เด็กวัยประถมศึกษาได้รับวัคซีนครบ
- 3) หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด
- 4) หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการทำคลอดและการดูแลหลังคลอด

ด้านการศึกษา

1) เด็กวัยประถมศึกษาได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ (เป้าหมาย = 99%) ในปี 2529 พบว่า ไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมาย และปี 2534 ก็เช่นกัน คือ มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ในจังหวัดยะลาได้มีการพัฒนาในเรื่องนี้มากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 93.22 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนร้อยละ 7% ของจำนวนเป็นนักเรียนทั้งหมด

2) คนอายุ 14-50 ปี อ่านออกเขียนได้ (เป้าหมาย = 95%) พบว่า เมื่อเทียบกับปี 2529 แล้วพบว่า มีการพัฒนาดีขึ้นในปี 2534 ทั้ง 3 จังหวัด มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2529 ที่ใกล้เคียงกันคือ 11% ของจำนวนคนทั้งหมด โดยมีจังหวัดยะลา มีจำนวนที่เข้าเกณฑ์มากที่สุด จำนวน 80.26% ของจำนวนคนทั้งหมด

3) ครอบครัวได้รับข่าวสารต่าง ๆ ครบ (เป้าหมาย = ไม่น้อยกว่า 85%) ไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมาย แต่มีนราธิวาสมีจำนวนเข้าเกณฑ์ถึงร้อยละ 76.95 ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด ซึ่งเพิ่มจากปี 2529 จำนวน 23% ของจำนวนครอบครัวทั้งหมดและจังหวัดปัตตานีมีการพัฒนาน้อยที่สุดคือเพิ่มจากปี 2529 เพียงจำนวน 12% ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด ซึ่งในปี 2534 เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.53% ของจำนวนครอบครัวทั้งหมด

ด้านอนามัย

1. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ได้รับวัคซีนครบ (เป้าหมาย = 90%) พบว่า ทั้ง 3 จังหวัด ไม่สามารถพัฒนาจังหวัดให้บรรลุเป้าหมายได้แต่ในปี 2534 มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยจังหวัดนราธิวาสได้พัฒนาเข้าเกณฑ์ร้อยละ 86.42 ของจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ทั้งหมด และเพิ่มขึ้นจากปี 2529 เท่ากับ 13% ของจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ทั้งหมด

2. เด็กวัยประถมศึกษาได้รับวัคซีนครบ (เป้าหมาย = 90%) ทั้ง 3 จังหวัด มีการพัฒนาดีและสามารถพัฒนาบรรลุเป้าหมายได้ และจังหวัดที่พัฒนาได้ดีที่สุดคือ จังหวัดปัตตานี เข้าเกณฑ์จำนวนร้อยละ 97.02 ของจำนวนเด็กวัยประถมทั้งหมด และจังหวัดนราธิวาส สู้ท้ายจังหวัดยะลา พัฒนาตามลำดับ

3. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด (เป้าหมาย = ไม่น้อยกว่า 70%) พบว่าในปี 2529 ไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบในปี 2534 พบว่า ทุกจังหวัดมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น และสามารถบรรลุเป้าหมาย โดยมีจังหวัดนราธิวาสเพิ่มขึ้นจากปี 2529 จำนวน 21% เป็นจำนวนร้อยละ 81.90 ของจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาในเรื่องนี้สูงสุด

4. หนุ้งตั้งครรรรกีได้รับบริการทำคลอดและดูแลหลังคลอด (เป้าหมาย = ไม่น้อยกว่า 70%) ทั้ง 3 จังหวัด พัฒนابرรรูเป้าหมายทั้ง 3 จังหวัด โดยจังหวัดยะลามีจันนวนร้อยละ 80.07 รงลงมาจังหวัดนราธิวาส มีจันนวนร้อยละ 79.33 และสุดท้ายจังหวัดปัตตานีมีจันนวนร้อยละ 76.46 ของจันนวนหนุ้งตั้งครรรรกีได้รับบริการทั้งหมด

หมวดครอบครวัปลอดภัย ประกอบ 1 เครื่องชี้วัด คือ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรพยสิน (เป้าหมาย 100%) หมายถึง ประชาชนจะต้องมีความปลอดภัยในชีวิตและทรพยสิน ปรากฏว่าไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมายเลย และพบว่าจังหวัดนราธิวาสมีความปลอดภัยในชีวิตและทรพยสินน้อยที่สุด เพียงจันนวนร้อยละ 67.65 ของจันนวนครอบครวัทั้งหมด และในจังหวัดปัตตานีมีความปลอดภัยมากที่สุด คือ มีจันนวนร้อยละ 99.31 ของจันนวนครอบครวัทั้งหมด

หมวดได้ผลผลิตดี ประกอบด้วย 5 เครื่องชี้วัด คือ 1) ครอบครวัปลูกพืชหมุนเวียนหรือพืชบำรุงดิน 2) ครอบครวัมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน 3) ครอบครวัมีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 4) ครอบครวัมีการป้องกันการระบาดของโรคสัตว์ 5) ครอบครวัมีการใช้พันธุ์พืช-สัตว์ ที่ทางราชการส่งเสริม

1) ครอบครวัมีการปลูกพืชหมุนเวียนหรือพืชบำรุงดิน (เป้าหมาย = 30%) พบว่าทั้งสามจังหวัดมีการปลูกพืชหมุนเวียนบรรลุเป้าหมาย ถึงแม้ว่าบางจังหวัดจะมีอาชีพหลักอาชีพประมง ทำไร่มักไม่ได้ผลดี เพราะเป็นดินกรอยหรือดินเค็ม จึงไม่สามารถปลูกพืชได้ อย่างไรก็ตามพื้นที่ที่มีการปลูกพืชจะมีการปลูกพืชหมุนเวียนตามเป้าหมายที่วางไว้ และในปี 2534 พบว่าจังหวัดนราธิวาสมีการพัฒนาสูงสุด จันนวนร้อยละ 55.42 ของครอบครวัที่มีการปลูกพืชหมุนเวียนทั้งหมด

2) ครอบครวัมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดินเพื่อผลผลิต (เป้าหมาย = 50%) พบว่า บรรลุเป้าหมายทั้ง 3 จังหวัด โดยมีจันนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2529 และจังหวัดนราธิวาสมีจันนวนครอบครวัใช้ปุ๋ยดินสูงที่สุด จันนวนร้อยละ 61.98 ของจันนวนครอบครวัทั้งหมด

3) ครอบครวัมีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช (เป้าหมาย = 60%) พบว่า จังหวัดนราธิวาสบรรลุเป้าหมายเพียงจังหวัดเดียว ซึ่งเดิมในปี 2529 มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเพียงร้อยละ 26.5 ของจันนวนที่สำรวจทั้งหมด และในปี 2534 เท่ากับร้อยละ 60.44 ของจันนวนที่สำรวจทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นเท่ากับ 34%

4) ครอบครัวยังมีการป้องกันการระบาดของโรคสัตว์ (เป้าหมาย = 40%) พบว่า จังหวัดนราธิวาสบรรลุเป้าหมายเพียงจังหวัดเดียวคือ มีครอบครัวยังมีการป้องกันการระบาดของโรคสัตว์ จำนวนร้อยละ 40.83 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดยะลามีการพัฒนาในเรื่องนี้น้อยที่สุด คือ มีเพียงจำนวนร้อยละ 20.96 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

5) ครอบครัวยังมีการใช้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการส่งเสริม (เป้าหมาย = 60%) ทั้ง 3 จังหวัดไม่บรรลุเป้าหมาย และยังมีครอบครัวยังมีการใช้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการส่งเสริมในจำนวนน้อยกว่าเป้าหมายกำหนดน้อยมาก แต่ในจังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดที่จำนวนการใช้มากที่สุด จำนวนร้อยละ 51.14 ของจำนวนที่สำรวจและจังหวัดปัตตานี มีการใช้พันธุ์พืช น้อยที่สุดคือ จำนวนร้อยละ 36.52 ของจำนวนที่สำรวจ

หมวดมีลูกไม่มาก ประกอบด้วย 1 เครื่องชี้วัด คือ คู่สมรสมีบุตรไม่เกิน 2 คน และมีการคุมกำเนิด (เป้าหมาย = 75%) พบว่า จังหวัดยะลามีปัญหามากที่สุดคือ มีจำนวนผู้ใช้บริการคุมกำเนิดเท่ากับจำนวนร้อยละ 25.27 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดและจังหวัดปัตตานี มีจำนวนร้อยละมากที่สุดในเรื่องนี้ คือ จำนวนร้อยละ 32.96 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด และจากปี 2529 มีการเพิ่มขึ้น 24% ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

หมวดอยากร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 7 เครื่องชี้วัด คือ ครอบครัวยังเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2) ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย 3) หมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง 4) หมู่บ้านร่วมกันบำรุงสาธารณสมบัติ 5) หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม 6) หมู่บ้านร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 7) กรรมการหมู่บ้านมีความสามารถในการวางแผน

1) ครอบครัวยังเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (เป้าหมาย = 50%) พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2529 อย่างน้อยโดยทุกจังหวัดนี้พัฒนาสู่เป้าหมายได้ โดยมีจังหวัดยะลามีการพัฒนามากที่สุดในเรื่องนี้ มีจำนวนครอบครัวยังเป็นสมาชิกจำนวนร้อยละ 31.34 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปี 2529 จำนวน 6%

2) ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย พบว่า ประชาชนทั้ง 3 จังหวัด ให้ความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยทั้ง 3 จังหวัด บรรลุเป้าหมายมากกว่า 50% โดยจังหวัดยะลาประชาชนให้ความสนใจและร่วมมือมากที่สุด ในจำนวนร้อยละ 82.52 ของจำนวนสำรวจทั้งหมด รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จำนวนร้อยละ 81.46 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดปัตตานี จำนวนร้อยละ 77.99 ของจำนวนที่สำรวจตามลำดับ

3) หมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง (เป้าหมาย = 100%) พบว่า ไม่มีจังหวัดสามารถพัฒนาหมู่บ้านของตนให้บรรลุเป้าหมายได้ แต่จังหวัดยะลา มีจำนวนหมู่บ้านที่เข้าเกณฑ์ในเรื่องนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.54 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดและจังหวัดนราธิวาส รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 43.70 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

4) หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ (เป้าหมาย = 100%) พบว่า ไม่มีจังหวัดบรรลุเป้าหมายได้ และพบว่าในปี 2534 จังหวัดนราธิวาส มีปัญหามากที่สุด 68.70% ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าลดลงจากปี 2529 ซึ่งมีถึง 92.8% ส่วนจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา มีปริมาณเพิ่มในปี 2534

5) หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม (เป้าหมาย = 100%) พบว่า จังหวัดนราธิวาส จะมีปัญหามากที่สุด ซึ่งพบว่าในปี 2534 มีจำนวนลดลงจากปี 2529 เหลือจำนวนร้อยละ 69.33 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดจากเดิมมีจำนวนร้อยละ 96.5 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดยะลาก็มีจำนวนลดลงเล็กน้อยของปี 2529

6) หมู่บ้านร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (เป้าหมาย = 100%) พบว่า ไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมาย และในปี 2534 จังหวัดนราธิวาส มีปัญหามากที่สุดมีจำนวนร้อยละ 68.28 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าลดลงจากปี 2529 ซึ่งมีถึง 88.6 ส่วนจังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา มีปริมาณเพิ่มในปี 2534

7) กรรมการหมู่บ้านมีความสามารถในการวางแผน (เป้าหมาย = 100%) ปรากฏว่า ตั้งแต่ปี 2529 แล้วไม่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในปี 2534 และพบว่าจังหวัดนราธิวาสมีปัญหามากที่สุด จำนวนร้อยละ 12.82 และจังหวัดปัตตานี 13.30 และจังหวัดยะลา มีจำนวนร้อยละ 24.34 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

หมวดพาสู่คุณธรรม ประกอบด้วย 4 เครื่องชี้วัด คือ 1) หมู่บ้านมีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน 2) ครอบครัวมีการปฏิบัติศาสนกิจ 3) ครอบครัวไม่เล่นการพนันไม่ติดสุรา และสิ่งเสพติดอื่น ๆ 4) ครอบครัวไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

1) หมู่บ้านมีความสามัคคี (เป้าหมาย = 100%) ปรากฏว่า ไม่มีจังหวัดใดบรรลุเป้าหมายได้เลย แต่เมื่อเทียบกับปี 2529 พบว่า มีการพัฒนาที่ดีขึ้นในปี 2534 จังหวัดยะลา จำนวนร้อยละ 99.01 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

2) ครัวเรือนการปฏิบัติศาสนกิจ (เป้าหมาย = 90%) มีจังหวัดยะลา ที่ไม่บรรลุเป้าหมาย ส่วนจังหวัดนราธิวาสมีการปฏิบัติศาสนกิจมากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 95.36 และจังหวัดปัตตานี มีครัวเรือนปฏิบัติศาสนกิจ จำนวนร้อยละ 92.83 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

3) ครอบครัวไม่เล่นการพนัน และไม่ติดสุรายาเสพติด (เป้าหมาย = 85%) พบว่า บรรลุเป้าหมายทั้ง 3 จังหวัด โดยที่จังหวัดนราธิวาสมีครอบครัวไม่เล่นการพนันมากที่สุด จำนวนร้อยละ 96.23 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด รองลงมาจังหวัดปัตตานี จำนวนร้อยละ 94.60 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมดและจังหวัดยะลามีครอบครัวไม่เล่นการพนันน้อยที่สุด มีจำนวนร้อยละ 93.29 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด

4) ครอบครัวไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ (เป้าหมาย = 90%) ทั้ง 3 จังหวัดบรรลุเป้าหมาย มีครอบครัวไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ มากขึ้น จากปี 2529 จำนวนร้อยละ 4-5 ของจำนวนที่สำรวจทั้งหมด และจังหวัดนราธิวาส มีจำนวนร้อยละ สูงสุดคือ 96.96 และรองลงมาจังหวัดปัตตานี 96.40 และจังหวัดยะลา จำนวนร้อยละ 95.13 นั้น มีครอบครัวไม่ใช้ฟุ่มเฟือยน้อยที่สุด

สรุปภาพรวมทั้งชี้วัด จปฐ. 3 จังหวัด

1. จังหวัดปัตตานี ไม่เข้าเกณฑ์ ตัวชี้วัด จปฐ.21 เครื่องชี้วัด และเข้าเกณฑ์ตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัด เด็กแรกเกิดน้ำหนักเกิน 3000 กรัม บ้านคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี เด็กในโรงเรียนได้รับวัคซีน หญิงมีครรภ์รับการดูแลก่อนคลอด หญิงมีครรภ์รับบริการทำคลอดและดูแลหลังคลอด ครัวเรือนมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน ครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ครัวเรือนการปฏิบัติศาสนกิจ ครัวเรือนการเล่นการพนันและครัวเรือนไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

2. จังหวัดยะลา ไม่เข้าเกณฑ์ตัวชี้วัด จปฐ.21 เครื่องชี้วัด และเข้าเกณฑ์ตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัด เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ไม่ขาดสารอาหาร เด็กแรกเกิดน้ำหนักเกิน 3,000 กรัม บ้านคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี เด็กในโรงเรียนได้รับวัคซีนครบ หญิงมีครรภ์รับการดูแลก่อนคลอด หญิงมีครรภ์รับบริการทำคลอดและดูแลหลังคลอด ครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียน ครัวเรือนมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ครัวเรือนการเล่นการพนันและครัวเรือนไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

3. จังหวัดยะลา ไม่เข้าเกณฑ์ตัวชี้วัด จปฐ.19 เครื่องชี้วัด และเข้าเกณฑ์ตัวชี้วัด 13 เครื่องชี้วัด ได้แก่ เด็กแรกเกิดน้ำหนักเกิน 3,000 กรัม บ้านคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี เด็กในโรงเรียนได้รับวัคซีน หญิงมีครรภ์รับการดูแลก่อนคลอด หญิงมีครรภ์รับบริการทำคลอดและดูแลหญิงคลอด ครัวเรือนปลูกพืชหมุนเวียน ครอบครัวมีการใช้ปุ๋ยบำรุงดิน ครัวเรือนป้องกันกำจัดศัตรูพืชก่อนและหลังปลูก ครัวเรือนป้องกันโรคระบาดสัตว์ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ครัวเรือนการปฏิบัติศาสนกิจ ครัวเรือนการเล่นการพนันและครัวเรือนไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

วิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จังหวัดปัตตานี

จากตัวชี้วัด จำนวน 32 ตัว จังหวัดปัตตานีไม่เข้าเกณฑ์ถึง 21 เครื่องชี้วัด ในปี 2534 ซึ่งอย่างไรก็ตาม ก็เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ซึ่งในแต่ละหมวดของจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากปี 2529 โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้ระบุจังหวัดปัตตานีเป็นพื้นที่จังหวัดยากจน (สนธยา พลศรี, 2537 : 89) ดังนั้นจังหวัดปัตตานีจึงได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังจากหน่วยงานของรัฐบาลตลอดมา โดยเฉพาะหมวดอาหารดี มีตัวชี้วัด 4 ตัว การพัฒนาสามารถพัฒนาจังหวัดปัตตานีเข้าเกณฑ์ถึง 3,000 กรัม เพิ่มขึ้นเดิม 69.7% เพิ่มขึ้น 81.35% ของจำนวนที่สำรวจมากทั้งหมด ซึ่งไม่เฉพาะความสมบูรณ์ของเด็กเหล่านั้น แต่แสดงให้เห็นว่าหญิงตั้งครรภ์ได้บริโภคอาหารอย่างเพียงพอและอยู่ในเกณฑ์เป้าหมายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ส่วนหมวดอื่น ๆ นั้นได้มีการเพิ่มขึ้นแต่ไม่เป็นที่น่าสังเกตนักแต่การพัฒนาจังหวัดปัตตานียังคงมี เช่น โครงการชลประทานปัตตานี ซึ่งเป็นแผนงานเร่งการให้บริการขั้นพื้นฐานในแผนพัฒนาฉบับที่ 5 แต่ยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นของประชาชนปัตตานี เนื่องจากปัตตานีมีพื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลตะวันออกความยาว 116.40 กิโลเมตร (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2528 : 1) ซึ่งทำให้ประชาชนยังคงต้องการจำนวนเพิ่มขึ้น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้จังหวัดปัตตานีขาดคุณภาพชีวิตหลาย ๆ ประการส่วนหนึ่งมาจากตัวชี้วัด กรรมการหมู่บ้านมีความสามารถวางแผนดำเนินการตามแผนและจัดระบบการบำรุงรักษาผลงานด้วยตนเอง จังหวัดปัตตานีเข้าเกณฑ์เพียงร้อยละ 13 หรือเพียง 77 คนเท่านั้น จากจำนวน 579 คน มีเพียง 77 คน ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มีความสามารถก็จะเกิดปัญหาไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง สนธยา พลศรี (2537 : 190) ได้กล่าวว่า การขาดการบุคลากรองค์การพัฒนาไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง และการขาดประสบการณ์ด้านการพัฒนาที่สำคัญ ทำให้การปฏิบัติงานไม่เคลื่อนไปเท่าที่ควร และปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการศึกษา พบว่า จังหวัดปัตตานี เข้าเกณฑ์ตัวชี้วัดนี้ เป็นร้อยละ 92.79 ของตัวชี้วัดเด็กได้รับการศึกษาภาคบังคับ หรือคิดเป็นจำนวน 47,452 คน จาก 51,138 คน จำนวนคนทั้งหมดที่ทำการสำรวจ ดังจะเห็นว่ามี การนำโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ เริ่มดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2527 นั้น ในจังหวัดปัตตานี ถ้าดำเนินการแล้วตั้งแต่ปี 2528 (ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้, 2528 : 11)

วิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา มีคุณภาพชีวิตขั้นต่ำ เข้าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จำนวน 11 เครื่องชี้วัด เท่ากับจังหวัดปัตตานี แต่ตัวชี้วัดที่เข้าเกณฑ์นั้นต่างกัน โครงสร้างทางสังคมจังหวัดยะลา มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากภาคอื่น กล่าวคือ ยะลา มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามคือร้อยละ 62.79 ของประชากรทั้งหมด โดยประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามจะปฏิบัติตามศาสนาอย่างเคร่งครัด จากตารางสรุปข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2534 ตัวชี้วัดครัวเรือนปฏิบัติตามศาสนกิจเข้าเกณฑ์ถึง 89.37% และประชาชนจังหวัดยะลา ไม่เล่นการพนัน จากตาราง สรุปข้อมูลจปฐ. เนื่องจากในศาสนาอิสลามมีข้อบังคับห้ามเล่น และปัญหาที่เกิดขึ้นอีกอย่างคือ ปัญหาด้านสังคม ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ยังนิยมใช้ภาษามลายูประจำถิ่นในชีวิตประจำวัน ทำให้พูดภาษาไทยไม่ได้ ประกอบกับการพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างเชื่องช้า และมีสัมฤทธิ์ผลต่ำ ขาดสิ่งจูงใจทำให้อยากรู้และพูดภาษาไทย ไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ตอบแทนจากการใช้ภาษาไทย และประชาชนบางส่วนมีความละอายเพราะพูดไม่ล้นทืด และยังมีกรยุงว่าการพูดภาษาไทยจะทำให้ถูกกลั่นแกล้งอีกด้วย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้การเผยแพร่ข่าวสารของรัฐไปสู่ประชาชนเป็นไปได้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ซึ่งจากตัวชี้วัดประชาชน 14-50 ปี อ่านเขียนได้ ปรากฏว่า จังหวัดยะลา ยังไม่เข้าเกณฑ์เครื่องชี้วัดนี้ และตัวชี้วัดครัวเรือนที่ได้รับข่าวสารจะเห็นได้จังหวัดยะลาได้รับข่าวสารต่าง ๆ ไม่ถึงเกณฑ์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ซึ่งจะแสดงให้เห็นการพัฒนาคุณภาพคน ทั้งร่างกาย จิตใจ คุณธรรม ซึ่ง สนธยา พลศรี (2537 : 192) ได้เสนอการพัฒนาคุณภาพต้องเป็นกระบวนการที่ประกอบ การรับข่าวสารข้อมูลและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาส มีคุณภาพชีวิตเข้าเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 23 เครื่องชี้วัด ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดภายใน 3 จังหวัด ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้จัดโครงการที่สำคัญเพื่อแก้ปัญหาในจังหวัดนราธิวาสเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ประชาชนในจังหวัด โดยจัดดำเนินการเร่งรัดการศึกษา โดยส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์ให้มีมาตรฐานดีขึ้น จัดสร้างโรงเรียนที่ดีมีมาตรฐาน มีครูและอุปกรณ์การสอนที่ดีเป็นตัวอย่างในท้องถิ่น พร้อมกันนั้นให้ปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามที่ดีมีคุณภาพอยู่แล้วให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างของชุมชนมุสลิม เร่งรัดส่งเสริมการฝึกอาชีพในด้านอุตสาหกรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาให้นักเรียนสามารถนำมาประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง (ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้, 2528 : 18) ดังจะเห็นว่า ตัวชี้วัดที่เด็กวัยประถมได้รับ

การศึกษาภาคบังคับนั้น มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2534 คิดเป็นร้อยละ 91.75 และในตัวชี้วัดครัวเรือน มีน้ำสะอาดดื่มเป็นที่น่าสังเกตว่า จังหวัดนราธิวาสประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคบ้าง แต่ปรากฏว่าจังหวัดนราธิวาสกลับมีปัญหาน้ำท่วมตลอดปี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อด้านการเกษตร ซึ่งอาชีพของประชาชนนราธิวาสมีอาชีพส่วนใหญ่ ทำสวนผลไม้และสวนยางพารา ปัญหาในเรื่องในครอบครัว ปรากฏว่า จังหวัดนราธิวาสในเรื่องตัวชี้วัดคู่สมรสที่ภรรยา 15-44 ปี ใช้บริการคุมกำเนิด และมีลูกไม่ 2 คน พบว่าจังหวัดนราธิวาสประสบปัญหาในเรื่องนี้มาก (จากตารางสรุปข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ.ปี 2534) ในปี 2534 มีเพียง 9,725 คน เท่านั้นจาก 38,465 คน ที่สำรวจทั้งหมด ที่เข้าเกณฑ์ตัวชี้วัดนี้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งให้อยู่ในเกณฑ์ตัวชี้วัดนี้ได้

สรุปผลการศึกษา

คณะผู้วิจัยได้ประชุมระดมความคิดแล้ว ได้ข้อสรุปถึงผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 ทั้งในภาพรวมและเฉพาะด้านดังนี้

ในด้านภาพรวม ก็เป็นเช่นเดียวกับที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปถึงผลของการพัฒนาประเทศตามแผนฯ 6 ดังนี้ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2533 : 1-5)

1. เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราสูงเกินกว่าเป้าหมายที่แผนฯ 6 กำหนดไว้มาก การดำเนินการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ในช่วง 3 ปีแรกคือ ระหว่างปี 2530-2532 ได้ประสบผลสำเร็จเกินกว่าเป้าหมายที่คาดไว้มาก กล่าวคือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีอัตราสูงเฉลี่ยถึงร้อยละ 11.7 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ที่กำหนดไว้ในแผนฯ

ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราสูงเช่นนี้ ได้แก่ การขยายตัวของการส่งออก การลงทุน และการท่องเที่ยว ซึ่งขยายตัวดีกว่าที่ได้มีการประมาณการไว้ค่อนข้างมาก นอกจากนั้นภาวะเศรษฐกิจโลกได้เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยลดต่ำลง ในขณะที่ราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกและอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศอุตสาหกรรมได้ปรับตัวสูงขึ้น ตลอดทั้งความได้เปรียบของไทยในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ และอัตราค่าจ้างแรงงานที่ไม่สูงนักทำให้ฐานการแข่งขันของไทยในตลาดโลกอยู่ในฐานะได้เปรียบ จึงทำให้การลงทุนและการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนั้น การดำเนินนโยบายการเงินและการคลังอย่างระมัดระวัง ประกอบกับเสถียรภาพทางด้านการเมืองในช่วงปลายแผนฯ 5 และต้นแผนฯ 6 ก็มีผลสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นใจทางธุรกิจ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแรงผลักดันให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวในอัตราสูงเกินกว่าเป้าหมายของแผนฯ 6 ที่กำหนดไว้เป็นอันมาก

2. เสถียรภาพเศรษฐกิจ การเงินการคลังอยู่ในเกณฑ์ดี การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจไทยประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่เอื้ออำนวย และการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่รัดกุมมีส่วนเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่

6 ให้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ กล่าวคือ ภาระหนี้สินต่างประเทศของไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดเงิน อัตรารัฐเงินของการชำระหนี้สินทั้งในรูปเงินต้นและดอกเบี้ยต่อรายได้จากการส่งออกได้ลดลงเป็นลำดับ จากร้อยละ 31 ในปี 2529 มาเป็นร้อยละ 17 ในปี 2532

ทางด้านการบริหารการคลังของประเทศ ปรากฏว่า ดุลการคลังของรัฐบาลได้เริ่มเกินดุลเป็นครั้งแรก ในปี 2531 เป็นต้นมา ส่วนอัตราเงินเฟ้อแม้ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 2.5 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 5.4 ในปี 2532 แต่ก็นับว่ายังอยู่ในระดับไม่สูงเกินไปนัก จึงพอสรุปได้ว่าในระยะ 3 ปีแรกของแผนฯ 6 ไม่เพียงแต่เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในอัตราสูงเท่านั้น แต่เป็นการขยายตัวที่มีเสถียรภาพดีพอสมควร

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

3.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม การที่เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราสูงติดต่อกันมาและปรับตัวเป็นลักษณะที่เปิดกว้างเข้าสู่เศรษฐกิจนานาชาติมากขึ้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนเข้าสู่การผลิตที่มีภาคอุตสาหกรรมเป็นฐานหลักและมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25.6 ต่อผลผลิตรวมของประเทศในปี 2532 ขณะเดียวกันสัดส่วนการผลิตของภาคเกษตรได้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 15.1 ต่อผลผลิตรวมของประเทศในปี 2532

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปในทิศทางดังกล่าวทำให้สังคมไทยเริ่มเปลี่ยนจากเกษตรสังคมชนบทมาสู่ความเป็นสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้การปรับตัวของชุมชนบางส่วนต้องดำเนินวิถีชีวิตแบบสังคมเมืองที่มีผลทางด้านจิตใจ วัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่แบบไทยดั้งเดิมมาเป็นชีวิตสมัยใหม่ จึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมเมืองด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาการจราจรติดขัดในเมืองใหญ่มีแนวโน้มสูงขึ้น

3.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร นอกจากสังคมไทยจะเปลี่ยนไปสู่การเป็นสังคมเมืองมากขึ้นแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของสังคมอีกแห่งหนึ่งที่นับว่าสำคัญมาก คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในประเทศ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินนโยบายประชากรที่ให้ลดอัตราเพิ่มของประชากรไทย ตั้งแต่ที่ได้ประกาศใช้นโยบายดังกล่าวตั้งแต่ปี 2513 เป็นต้นมา ทำให้อัตราเพิ่มของประชากรมีแนวโน้มลดลงมาเป็นลำดับจนกระทั่งปี 2532 ประเทศไทยมีอัตราเพิ่มประชากรเพียงร้อยละ 1.56

การลดอัตราเพิ่มประชากรดังกล่าวนี้ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกลุ่มอายุของประชากรในลักษณะที่มีแนวโน้มว่าประชากร "วัยหนุ่มสาวและวัยกลางคน" จะเพิ่มขึ้นพร้อมทั้งประชากร "วัยสูงอายุ" มีแนวโน้มสูงขึ้นตามมาด้วย ส่วนประชากร "วัยเด็ก" มีแนวโน้มที่จะลดลงตามลำดับ ขณะเดียวกันโครงสร้างของครัวครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีลักษณะเป็น "ครอบครัวเดี่ยว" มากขึ้น

4. ความจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงแผนฯ 6 แม้ว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจในอัตราสูงในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยทั่วไปแต่ก็ได้ออกให้เกิดปัญหาที่กำลังจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป ดังนี้

4.1 ข้อจำกัดทางด้านปัจจัยการผลิตและบริการพื้นฐานไม่เพียงพอ ที่จะรองรับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะบริการด้านไฟฟ้า โทรศัพท์ ท่าเรือ น้ำ และถนน ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าจะเป็นคอขวดที่สำคัญต่อการพัฒนาในอนาคต นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดแคลนกำลังคนด้านวิศวกร และช่างเทคนิค ปัญหาสำคัญทั้งสองด้านนี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แม้ว่าได้มีการให้ปรับปรุงแผนการลงทุนทางด้านบริการพื้นฐานไปแล้วในการปรับปรุงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 แต่การปรับปรุงแผนการลงทุนดังกล่าวนั้น คาดว่าอาจยังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ภาครัฐมีข้อจำกัดทางด้านการระดมทุนและการดำเนินงานขยายโครงการบริการพื้นฐานหลายด้าน ในขณะที่การระดมภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการก็เป็นไปอย่างล่าช้า และมีปัญหาหลายด้าน

4.2 อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้น เพราะความต้องการรวมและกำลังซื้อของระบบเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงมากในขณะที่กำลังผลิตวัตถุดิบและอุตสาหกรรมหลาย ๆ ประเภทอยู่ในระดับเต็มกำลังการผลิต ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการผ่อนคลายให้มีการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปหลายด้าน มิฉะนั้นภาวะเงินเฟ้อจะสูงขึ้นในอนาคต

4.3 ปัญหาการกระจายรายได้และการกระจายความเจริญยังไม่ทั่วถึงประชาชนในชนบทเท่าที่ควร กล่าวคือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ อยู่ในพื้นที่บริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออกรอบ ๆ กรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น ในขณะที่ในภาคอื่น ๆ และเขตชนบทยังมีอัตราความเจริญเติบโตค่อนข้างต่ำ

จากผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาดังกล่าว คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2533 : 8-10) ได้กล่าวถึงข้อจำกัด 4 ประการ ที่จะมึผลต่อการพัฒนาในอนาคตคือ

1. ความได้เปรียบด้านปัจจัยการผลิตเริ่มลดลง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อได้เปรียบด้านปัจจัย ด้านที่ดิน แรงงาน ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตค่อนข้างต่ำ แต่ผลจากการขยายตัวสูงในปัจจุบันและการเก็งกำไรเรื่องที่ดิน ทำให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ขณะเดียวกันก็มีปัญหาขาดแคลนแรงงานควบคู่ไปด้วย ซึ่งจะทำให้อัตราค่าจ้างแรงงานในแผนฯ 7 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไปอีก โดยเฉพาะอัตราค่าจ้างแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมขึ้นไป ฉะนั้นการเพิ่มขึ้นของราคาที่ดินและค่าจ้างแรงงานจะทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสูงขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดต่างประเทศได้

2. การออมในประเทศจะเพิ่มขึ้นไม่พอที่จะสนองตอบการลงทุนในประเทศ การขยายตัวอย่างรวดเร็วของการลงทุนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้สัดส่วนของการลงทุนต่อผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24.0 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 31.0 ในปี 2532 ในขณะที่สัดส่วนการออมต่อผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย จากร้อยละ 23.2 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 27.7 ในปี 2532 ทำให้ช่องว่างระหว่างการลงทุนและการออมทรัพย์สินขยายกว้างขึ้นจากร้อยละ 0.8 ของผลผลิตรวมของประเทศในปี 2530 เป็นร้อยละ 3.3 ในปี 2532 สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ 1.2 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องระดมเงินลงทุนและการกู้ยืมจากต่างประเทศสูงขึ้นซึ่งจะยังผลเสียต่อการรักษาเสถียรภาพทางการเงินระหว่างประเทศในระยะต่อไป

3. การขาดแคลนบริการพื้นฐานในระยะ 3 ปี ข้างหน้าจะรุนแรงขึ้น เพราะการลงทุนตามโครงการต่าง ๆ ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร รวมทั้งการลงทุนในโครงการทางด้านบริการพื้นฐานหลายโครงการมีความล่าช้า ประกอบกับปัญหาทางด้านการบริหารและการจัดการโครงการพื้นฐานหลายด้าน โดยเฉพาะการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนขยายบริการพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เป็นไปอย่างล่าช้าและเผชิญปัญหาจากการต่อต้านของสหภาพแรงงานและผู้บริหาร รัฐวิสาหกิจบางแห่ง หากไม่รีบเร่งแก้ไขโดยเร็วจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไปอย่างแน่นอน

4. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและปัญหามลพิษ การพัฒนาที่ผ่านมาได้ระดมใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ประมง และแร่ ในอัตราสูงมากซึ่งยังผลให้เกิดการร่อยหรอและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว และเริ่มส่งผลกระทบต่อการทำมาหากินของประชาชนในชนบทที่พึ่งทรัพยากรเหล่านี้ในการประกอบอาชีพมากขึ้นไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทที่อาจจะยืดเยื้อต่อไปหากจะพึ่งการทำมาหากินจากทรัพยากรธรรมชาติแต่เพียงอย่างเดียว

นอกจากนั้นการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายด้านได้ก่อให้เกิดปัญหา มลพิษทางด้านน้ำ อากาศ เสียง กากของเสีย และสารเป็นพิษ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ของชุมชนและจะเป็นข้อจำกัดต่อลักษณะการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต

ในด้านเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และ สตูล) ในปี พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 ศูนย์ อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กล่าวถึงปัญหา โอกาส และข้อจำกัดในการพัฒนาไว้ ว่า (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2534 : 60-62)

พื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนสภาพทางการเมืองที่พิเศษแตกต่างจากภูมิภาคส่วนอื่นของ ประเทศ แม้ว่าจะมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากมีพื้นที่เปิดสู่ทั้งด้าน อ่าวไทยและทะเลอันดามัน ยาว 478 กิโลเมตร เหมาะต่อการทำการประมงและการท่องเที่ยว และ มีดินแดนติดต่อกับชายแดนประเทศมาเลเซีย ยาวประมาณ 500 กิโลเมตร แต่ก็เป็นอนุภาคที่มี ความยากจนที่สุดของภาคใต้ และมีแนวโน้มที่จะเป็นพื้นที่ที่ยากจนที่สุดของประเทศในอนาคต ถ้า หากไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง

1. ประเด็นปัญหาหลัก

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

(1) เนื้อที่ถือครองมีขนาดเล็กและโครงสร้างฐานการผลิตแคบ เศรษฐกิจขึ้น อยู่กับการเกษตรเป็นหลัก คือ ข้าว ยางพารา และประมง

(2) การผลิตส่วนใหญ่ เป็นแบบดั้งเดิม พึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะชลประทาน พันธุ์ปุย และความรู้ใน การจัดการวางแผนการผลิตและการตลาด

(3) มูลค่าการผลิตด้านอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลง และการขยายตัวต่ำ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศมา ผลิตเพื่อส่งออก

1.2 ด้านสังคม

(1) อัตราการเพิ่มของประชากรยังอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา

(2) จำนวนผู้ที่ไม่รู้หนังสือและเด็กที่เข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ แต่ไม่ได้รับการศึกษายังมีอยู่เป็นจำนวนมาก และอัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา มีอัตราค่อนข้างสูง อีกทั้งการเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นสูงสุดขึ้นไปยังอยู่ในอัตราต่ำ

(3) คุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ยังไม่ได้มาตรฐานทั้งในด้านการอนามัย การสุขภาพibal สิ่งแวดล้อม การวางแผนครอบครัว และโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

(4) ประชาชนชาวไทย ผู้นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่ไม่นิยมพูดและใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ทำให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนา และบางส่วนยังมีความหวาดระแวงไม่เข้าใจกัน ทำให้การติดต่อระหว่างประชาชนและองค์กรของรัฐไม่ราบรื่น เป็นช่องว่างให้กลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดีแอบอ้างเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ก่อให้เกิดความแตกแยกโดยใช้ความแตกต่างด้านวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือ

1.3 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(1) ขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ยังคงมีการเคลื่อนไหวและข่มขู่ประชาชน โดยเฉพาะตามแนวรอยต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย จังหวัดกับจังหวัด และระหว่างอำเภอกับอำเภอ นอกจากนี้ อาชญากรรมธรรมดาที่มีอยู่ทั่วไป และส่วนใหญ่ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษได้

(2) การบ่อนทำลายทางเศรษฐกิจยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในเรื่องยาเสพติด การค้าอาวุธ การลักลอบค้าสินค้าเถื่อน การเรียกค่าคุ้มครองอิทธิพลเถื่อนในท้องถิ่น ตามบริเวณอำเภอชายแดน

2. โอกาสในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การผลิตสาขาการเกษตรในบางสาขา ยังมีโอกาสขยายการพัฒนา โดยเฉพาะด้านปศุสัตว์ ได้แก่ แกะ แพะ โคเนื้อ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การปลูกพืชผักและไม้ผล เพื่อมุ่งเน้นตลาดต่างประเทศเป็นสำคัญ

2.2 ด้านอุตสาหกรรม ยังสามารถขยายฐานการผลิตให้เชื่อมโยงสินค้าเกษตรได้ อาทิ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพารา พืชผักและผลไม้ อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง กระป๋อง และอุตสาหกรรมการแปรรูปเนื้อสัตว์ เป็นต้น ทั้งนี้ มุ่งเน้นเพื่อการส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศ

2.3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหาดใหญ่-สงขลา เป็นเมืองหลักที่สำคัญในภูมิภาค ซึ่งเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม และการส่งออก โดยมีท่าเรือ

น้ำลึก สนามบินนานาชาติ และบริการพื้นฐานที่สำคัญ มีปัตตานีเป็นเมืองรองที่จะพัฒนาให้เป็นเมืองหลักต่อไป และมีอำเภอสะเดา อำเภอสุไหงโกลก และอำเภอเบตง เป็นเมืองชายแดนเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย จึงมีโอกาสในการทำการค้าและอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

3. ข้อจำกัดในการพัฒนา

3.1 ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเฉพาะคือ สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ มีความภักดีต่อความเชื่อของตนอย่างลึกซึ้ง โดยไม่ถือว่าคุณเจริญทางวัตถุจะยังความสุขแก่ตนได้ ส่วนใหญ่ขาดความรู้เพราะการศึกษาต่ำ และบางส่วนไม่นิยมพูดและใช้ภาษาไทย ทำให้ขาดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนั้นความรู้สึก ค่านิยม และขนบธรรมเนียมที่แตกต่างได้ถูกผู้ไม่หวังดีนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการสร้างความขัดแย้ง และความรุนแรงต่าง ๆ

3.2 แรงงานส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะในด้านการประกอบอาชีพน้อย โดยเฉพาะช่างฝีมือ การบริหาร การจัดการ เป็นต้น

3.3 โครงสร้างการบริการขั้นพื้นฐาน โทรศัพท์ ประปา ถนน การสื่อสาร ฯลฯ ยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอ อีกทั้งโครงข่ายการคมนาคมหลัก ยังเชื่อมโยงไม่ทั่วพื้นที่

3.4 อัตราการเพิ่มประชากรโดยส่วนรวม ยังอยู่ในเกณฑ์สูง การวางแผนครอบครัวยังมีอัตราต่ำ สภาพคุณภาพของชีวิตโดยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดี

3.5 ภาพพจน์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังไม่ดีพอ

จากภาพรวมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังสามารถแยกแยะเป็นประเด็นปัญหาในแต่ละด้านได้ 8 ด้าน คือ

1. ด้านการเกษตร
2. ด้านอุตสาหกรรม
3. ด้านบริการพื้นฐาน
4. ด้านการท่องเที่ยว
5. ด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
6. ด้านสาธารณสุข
7. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
8. ด้านการประชาสัมพันธ์

1. ด้านการเกษตร มีปัญหาที่สำคัญ 4 ประการคือ

1.1 ปัญหาพื้นที่ทำการเกษตร ที่ดินเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเกษตรที่ทำนาส่วนใหญ่ มีพื้นที่ถือครองน้อย มีที่ทำการเกษตรมีกระจุกกระจาย ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำให้เกิดการบุกรุกทำลายป่า ซึ่งมีผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัญหาขนาดและลักษณะการถือครอง มีผลทำให้ไม่สามารถเพิ่มการผลิต โดยเฉพาะการปลูกพืชเศรษฐกิจ และจัดระบบการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังมีผลต่อการพัฒนาระบบชลประทานในระดับไร่นา ซึ่งเกษตรกรจะไม่ยอมสละที่ดินเพื่อให้อ่างชลประทานส่งน้ำหรือระบายน้ำ เป็นผลทำให้การผลิตทางการเกษตรมีประสิทธิภาพต่ำ

1.2 โครงสร้างการผลิตมีฐานแคบ การผลิตที่สำคัญซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพหลักมีเพียงไม่กี่ชนิด คือ ยางพารา ข้าว และประมง ส่วนการผลิตสินค้าอื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสและศักยภาพสูงที่จะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้มากขึ้น คือ การเลี้ยงสัตว์ การทำสวนไม้ผล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำยังมีจำกัด

1.3 ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ การผลิตส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตแบบดั้งเดิม ทำให้ประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิต คือ ที่ดิน แรงงาน และทุนต่ำมาก กล่าวคือ ในการปลูกยางพารา เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ย ระบบและวิธีการกรีดยาง และการทำยางแผ่นหรือน้ำยางข้น การปลูกข้าวมีปัญหาเรื่องการใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม ขาดน้ำในช่วงเวลาที่จำเป็น การใส่ปุ๋ยและการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว และการเลี้ยงสัตว์มีปัญหาเรื่องการบำรุงพันธุ์และการป้องกันรักษาโรค เป็นต้น ปัญหาประสิทธิภาพการผลิตนี้รวมถึงปัญหาคุณภาพของผลผลิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาดด้วย

1.4 ขาดปัจจัยการผลิตและมีปัญหาการตลาด การผลิตทางการเกษตรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดแคลนปัจจัยการผลิตที่สำคัญ รวมทั้งขาดแคลนเงินทุน ซึ่งเป็นผลให้เกษตรกรสูญเสียโอกาสในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและผลิตสูง และในเรื่องการตลาดมีปัญหาเรื่องราคาสินค้า เนื่องจากระบบการตลาดที่เกษตรกรไม่มีทางเลือก และไม่สามารถต่อรองในการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรได้

2. ด้านอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านอุตสาหกรรมโรงงานและ

อุตสาหกรรมในครอบครัว

ด้านอุตสาหกรรมโรงงานมีปัญหาสำคัญ 8 ประการ คือ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนน) อัตราค่าสาธารณูปโภคบางชนิดค่อนข้างสูง (น้ำประปา) และทำเรื่อน้ำลึกลงขลาคที่มีอยู่ยังใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่

2. ขาดแคลนแรงงานฝีมือในบางสาขา แรงงานที่มีอยู่ยังขาดความชำนาญ เนื่องจากการเข้าออกของแรงงานมีบ่อย ขาดระเบียบ กฎเกณฑ์ และกติกากในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและคนท้องถิ่นไม่นิยมทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากขาดการสนับสนุนและชี้แนะ

3. วัตถุดิบบางชนิด ปริมาณผลผลิตไม่สม่ำเสมอ มีน้อย บางครั้งคุณภาพไม่ดีพอและราคาไม่แน่นอน

4. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ยังขาดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความชำนาญในด้านการจัดการ ด้านการตลาด และเทคโนโลยี ตลอดจนเงินทุนหมุนเวียน

5. ขั้นตอนการขออนุญาตล่าช้า เนื่องจากการกระจายอำนาจการบริหารมาสู่ภูมิภาคยังมีน้อย จึงทำให้ขาดความคล่องตัว

6. ขาดหลักประกันและความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

7. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชาสัมพันธ์และกวดขันเรื่องระบบมลภาวะอย่างจริงจัง

8. กลไกของรัฐยังไม่เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการลงทุนเท่าที่ควร

ด้านอุตสาหกรรมในครอบครัว มีปัญหา 5 ประการ คือ

1. มีหน่วยงานเข้าไปส่งเสริม ฝึกอบรมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวหลายหน่วยงาน แต่ขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และขาดการประสานงานกัน

2. ความสนใจของราษฎรต่อการฝึกอบรมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวยังมีน้อย

3. ขาดผู้นำในหมู่บ้านที่สนใจและเข้าใจด้านอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัว ทัศนคติและการตลาด

4. ขาดความรู้ด้านการตลาด การออกแบบ และการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์

5. ขาดเงินทุนหมุนเวียน

3. ด้านบริการพื้นฐาน

ระบบบริการพื้นฐาน อันได้แก่ การขนส่ง การสื่อสาร การพลังงาน และ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ นั้น รัฐได้ทุ่มเททรัพยากรและกำลังเงินลงไปถึงประมาณ 2 ใน 3 ของการลงทุนภาครัฐบาล โดยเฉพาะในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 รัฐมีนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยใช้การพัฒนาบริการพื้นฐานเป็นเครื่องมือสนับสนุน เช่น การเน้นการสร้างถนนสายย่อยสู่แหล่งผลิต การขยายบริการโทรศัพท์ และการบริการสาธารณูปโภค เป็นต้น แต่ปรากฏว่า ระบบบริการพื้นฐานในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ยังขาดแคลนและด้อยคุณภาพกว่าพื้นที่อื่น ๆ อีกมาก

ด้านการขนส่ง มีปัญหา 3 ประการคือ

1. โครงข่ายถนนสายหลักเชื่อมระหว่างเมือง ระหว่างชายฝั่งทะเลตะวันตกกับ ตะวันตกและระหว่างชายแดนยังไม่เพียงพอ ที่มีอยู่แล้วก็ยังไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งถนนสายย่อย จากแหล่งผลิตถึงแหล่งชุมชนก็ยังไม่ทั่วถึง

2. การใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ยังไม่คุ้มค่าทำให้เกิดการลงทุนสูญเปล่า เช่น ทำเรื่อน้ำลึกสงขลา และทำเรือชายฝั่งปัตตานี เป็นต้น มูลเหตุมีหลายประการ กรณีทำเรื่อน้ำลึก สงขลาโครงการเกี่ยวข้องที่จะสนับสนุนคือ นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (จะตั้งที่จังหวัดสงขลา) ซึ่งยังได้ ดำเนินการเป็นมูลเหตุประการหนึ่ง

3. บริการขนส่งขยายตัวไม่ทันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเพื่อ สนับสนุนการท่องเที่ยวและการส่งออก

ด้านการสื่อสาร มีปัญหา 2 ประการคือ

1. บริการสื่อสารไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้ โดยเฉพาะบริการสื่อสารสาธารณะ คือ บริการโทรศัพท์ นอกจากนี้ บริการที่มีอยู่แล้วก็ให้บริการที่ไม่มีคุณภาพพอ

2. บริการสื่อสารมวลชนยังขาดระบบประสานงานที่ดี ระหว่างรัฐเองและ ระหว่างรัฐกับเอกชนทำให้การใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่มีอยู่ยังไม่เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่และ ทั่วถึง

ปัญหาด้านสาธารณูปโภค คือ การบริการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ยังไม่สามารถ สนองความต้องการได้อย่างทั่วถึงในเขตเมืองและชนบท นอกจากนี้ระดับคุณภาพของบริการยังมี มาตรฐานค่อนข้างต่ำ

4. ด้านการท่องเที่ยว มีปัญหา 6 ประการที่สำคัญคือ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่อนักท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชน ยังไม่ได้มาตรฐานและปริมาณเพียงพอ ทั้งประเภทการขนส่ง สาธารณูปโภค สื่อสาร โทรคมนาคม และที่พักแรม
2. บุคลากรด้านการบริการท่องเที่ยว ยังขาดแคลนไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้าใจในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. การประสานงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ระหว่างรัฐกับเอกชนในด้านการโฆษณา การตลาด การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารยังไม่มีประสิทธิภาพ
4. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในลักษณะบันเทิงเริงรมย์ และซื้อสินค้าราคาถูกการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ยังได้รับความสนใจน้อย
5. ขาดการวางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระยะยาวอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
6. ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนในด้านธุรกิจ

5. ด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

มีปัญหาที่สำคัญ 6 ประการคือ

1. ประชาชนชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐ และไม่นิยมใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งขาดความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ
2. การศึกษาภาคบังคับยังไม่ทั่วถึง และมีอัตราการเรียนซ้ำชั้นสูง
3. การเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยม โดยเฉพาะเด็กไทยมุสลิมในเขตชนบทยังมีอัตราต่ำมาก
4. ขวัญและกำลังใจ สวัสดิการของครูและสถานศึกษาในชนบทต่ำ
5. สมาชิกในสังคมบางส่วนยังขาดระเบียบวินัย จริยธรรมและคุณธรรมละเลยการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน จารีตประเพณีที่ดีของสังคม
6. ประชาชนยังไม่เข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และการพักผ่อนหย่อนใจ อีกทั้งยังใช้เวลาว่างในทางที่ผิดและมีแนวโน้มไปในทางอบายมุข เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด มั่วสุมในแหล่งกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม

6. ด้านสาธารณสุข มีปัญหาสำคัญ 3 ประการคือ

1. อัตราการเพิ่มประชากรสูง

อัตราการเพิ่มของประชากรในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 2.1 ในขณะที่เดียวกันอัตราการคงใช้การวางแผนครอบครัวยังต่ำมาก คือเพียงร้อยละ 40.9

2. การสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมไม่ดี

การสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมในด้านการจัดหาน้ำสะอาด การกำจัดสิ่งปฏิกูล การมีสุขใช้และการกำจัดขยะมูลฝอยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยประชากรชนบทมีน้ำสะอาดดื่มเพียงพอ ร้อยละ 57.3 มีส่วนถูกหลักสุขาภิบาลครอบคลุมครัวเรือน ร้อยละ 51.8 และมีที่รองรับขยะประจำบ้าน ร้อยละ 39.3

3. โรคภัยไข้เจ็บที่ป้องกันได้ มีอัตราการป่วยและการตายสูง

อัตราการป่วยและการตายด้วยโรคกรรมดาสามัญที่ป้องกันได้ และโรคในวัยเด็กที่สามารถให้ภูมิคุ้มกันได้ยังอยู่ในอัตราสูง โดยเฉพาะโรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร โรคพยาธิ โรคของมารดาและทารกแรกเกิด โรคทубิโชนากการ โรคของช่องปากและฟัน และยังมีปัญหาการติดยาเสพติดให้โทษ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

7. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ปัญหาการก่อการร้าย การก่อวินาศกรรมของขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.)

โจรผู้ร้าย กลุ่มอิทธิพล และการก่ออาชญากรรมในพื้นที่

2. ปัญหาการกระทำผิดกฎหมายที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเรียกค่าคุ้มครอง อาวุธสงคราม ยาเสพติด และการค้าของเถื่อน

3. ปัญหาการบุกรุกและทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบุกรุกทำลายป่า ทำให้เกิดสาธารณภัยที่รุนแรง

8. ด้านการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ยังไม่สามารถใช้การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจและ

โดดเด่นผู้ให้ความรุนแรงได้กว้างขวางและทั่วถึง ทำให้บรรดานักธุรกิจและนักลงทุนขาดความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้ง ๆ ที่สถานการณ์ในปัจจุบัน ได้ลดความรุนแรงมาจนเกือบเป็นปกติแล้ว

2. เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ยังขาดขีดความสามารถครอบคลุม

ทั่วทุกตำบลและยังรับฟังและรับชมได้ไม่ชัดเจนพอ

3. รายการทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ยังขาดการพัฒนาให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
4. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่หัวใจเรื่องการรักษาสุขภาพสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรให้สอดคล้องตามสภาวะการด้านการตลาดที่มีอยู่ยังไม่สมบูรณ์
5. ขาดระบบประสานงานที่ดีระหว่างรัฐเองและระหว่างรัฐกับเอกชน ทำให้ไม่มีการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และ
6. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. 2534. หมู่บ้านชนบทไทย ปี 2533. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2525. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. 2530. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. 2533. สรุปทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของแผนฯ 7 (พ.ศ.2535-2539)

คณะอนุกรรมการแผนพัฒนาระดับภูมิภาคและท้องถิ่น. 2534. รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2534 จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรุงเทพฯ : ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย.

ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. 2534. การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

นราธิวาส, สำนักงานจังหวัด. 2534. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส. นราธิวาส : สำนักงานจังหวัดนราธิวาส.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. 2528. การจ้างงานกับแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาแรงงานแห่งชาติ.

ยะลา, สำนักงานจังหวัด. 2528. บรรยายสรุปจังหวัดยะลา. ยะลา : สำนักงานจังหวัดยะลา.

ยะลา, สำนักงานพาณิชย์จังหวัด. 2535. ข้อมูลการตลาดจังหวัดยะลา. ยะลา : สำนักงาน
พาณิชย์จังหวัดยะลา.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534. การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบลอก.

ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ. 2530. ข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนไทยตามเกณฑ์
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2530/2531. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2528. บรรยายสรุปการดำเนินงานของศูนย์
อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัด
ชายแดนภาคใต้.

_____. 2534. แผนพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน
ภาคใต้.

ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี, สำนักงาน. 2529. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี :
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี.

_____. 2536. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
ปัตตานี.

_____. 2538. ข้อมูลการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี :
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี.

ศึกษาธิการเขต, สำนักงาน. เขตการศึกษา 2. 2535. ข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และ
วัฒนธรรม. ยะลา : สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2.

ศึกษาธิการเขต, สำนักงาน. เขตการศึกษา 2. 2538. ข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และ
วัฒนธรรม. ยะลา : สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2.

Office of the National Education Commission. 1985. Education and Employment :
Research Report. Bangkok : Office of the Prime Minister, 1985.

ภาคผนวกที่ 1

ข้อมูลโครงสร้างประชากรของจังหวัดชายแดนภาคใต้

เปรียบเทียบสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างข้อมูลปี พ.ศ.2529 (ปลายแผนฯ 5)
กับข้อมูลปี พ.ศ.2534 (ปลายแผนฯ 6)

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี

ปี พ.ศ.2529

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร		498,032 คน (47.70%)
-องค์ประกอบด้านอายุ	ประชากรวัยเด็ก	205,100 คน (48.61%)
	ประชากรวัยชรา	11,800 คน (48.61%)
	ประชากรวัยทำงาน	281,132 คน (47.02%)
-องค์ประกอบด้านเพศ	เพศชาย	245,204 คน (47.76%)
	เพศหญิง	252,828 คน (47.65%)
-อัตราการพึ่งพิง	จำนวนประชากรวัยเด็ก	(77.15%)
	จำนวนประชากรวัยชรา	(77.15%)
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย	เขตเทศบาล	49,298 คน (48.26%)
	เขตสุขาภิบาล	448,734 คน (47.64%)
	เขตชนบท	448,734 คน (47.64%)

ปี พ.ศ. 2534

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร		545,988 คน (52.30%)
-องค์ประกอบด้านอายุ	ประชากรวัยเด็ก	217,300 คน (51.39%)
	ประชากรวัยชรา	12,000 คน (51.39%)
	ประชากรวัยทำงาน	316,688 คน (52.98%)
-องค์ประกอบด้านเพศ	เพศชาย	268,208 คน (52.24%)
	เพศหญิง	277,780 คน (52.35%)
-อัตราการพึ่งพิง	จำนวนประชากรวัยเด็ก	(72.40%)
	จำนวนประชากรวัยชรา	(72.40%)

-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย เขตเทศบาล	52,842 คน (51.74%)
เขตสุขาภิบาล	493,146 คน (52.36%)
เขตชนบท	493,146 คน (52.36%)

ข้อมูลจังหวัดนราธิวาส

ปี พ.ศ.2529

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร	511,686 คน (46.97%)
-องค์ประกอบด้านอายุ ประชากรวัยเด็ก	210,000 คน (47.37%)
ประชากรวัยชรา	12,000 คน (47.37%)
ประชากรวัยทำงาน	289,686 คน (46.65%)
-องค์ประกอบด้านเพศ เพศชาย	257,705 คน (47.06%)
เพศหญิง	253,981 คน (46.86%)
-อัตราการพึ่งพิง จำนวนประชากรวัยเด็ก	(76.63%)
จำนวนประชากรวัยชรา	(76.63%)
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย เขตเทศบาล	65,930 คน (47.55%)
เขตสุขาภิบาล	445,756 คน (46.88%)
เขตชนบท	445,756 คน (46.88%)

ปี พ.ศ. 2534

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร	577,924 คน (53.03%)
-องค์ประกอบด้านอายุ ประชากรวัยเด็ก	233,700 คน (52.63%)
ประชากรวัยชรา	13,000 คน (53.63%)
ประชากรวัยทำงาน	331,224 คน (53.35%)
-องค์ประกอบด้านเพศ เพศชาย	289,946 คน (52.94%)
เพศหญิง	287,978 คน (53.14%)
-อัตราการพึ่งพิง จำนวนประชากรวัยเด็ก	(74.48%)
จำนวนประชากรวัยชรา	(74.48%)
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย เขตเทศบาล	72,712 คน (52.45%)
เขตสุขาภิบาล	505,212 คน (53.13%)
เขตชนบท	505,212 คน (53.13%)

ข้อมูลจังหวัดยะลา

ปี พ.ศ.2529

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร		321,701 คน (47.02%)
-องค์ประกอบด้านอายุ	ประชากรวัยเด็ก	132,300 คน (46.78%)
	ประชากรวัยชรา	7,700 คน (47.19%)
	ประชากรวัยทำงาน	181,701 คน (47.19%)
-องค์ประกอบด้านเพศ	เพศชาย	164,626 คน (47.18%)
	เพศหญิง	157,075 คน (47.84%)
-อัตราการพึ่งพิง	จำนวนประชากรวัยเด็ก	(77.04%)
	จำนวนประชากรวัยชรา	(77.04%)
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย	เขตเทศบาล	84,498 คน (48.20%)
	เขตสุขาภิบาล	237,203 คน (43.52%)
	เขตชนบท	237,203 คน (43.52%)

ปี พ.ศ. 2534

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร		362,621 คน (52.98%)
-องค์ประกอบด้านอายุ	ประชากรวัยเด็ก	150,900 คน (53.22%)
	ประชากรวัยชรา	8,400 คน (53.22%)
	ประชากรวัยทำงาน	203,321 คน (52.81%)
-องค์ประกอบด้านเพศ	เพศชาย	184,323 คน (52.82%)
	เพศหญิง	178,298 คน (53.16%)
-อัตราการพึ่งพิง	จำนวนประชากรวัยเด็ก	(78.34%)
	จำนวนประชากรวัยชรา	(78.34%)
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย	เขตเทศบาล	90,778 คน (51.80%)
	เขตสุขาภิบาล	271,843 คน (56.48%)
	เขตชนบท	271,843 คน (56.48%)

สรุปการเปรียบเทียบข้อมูลจังหวัด ปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534
จังหวัดปัตตานี เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534
โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร

เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534 ประชากรมีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 4.60% (47,956 คน)

-องค์ประกอบด้านอายุ

ประชากรวัยเด็กและประชากรวัยชรา มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 2.48% (12,400 คน) ส่วนประชากรวัยทำงานมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 5.96% (35,556 คน)

-องค์ประกอบด้านเพศ

เพศชายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 4.48% (23,004 คน)

เพศหญิงมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 4.7% (24,952 คน)

-อัตราการพึ่งพิง

ปี พ.ศ.2534 มีอัตราการพึ่งพิงต่ำลงจากปี พ.ศ.2529 คือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงคิดเป็น 4.75%

-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย

เขตเทศบาลจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 3.48% (3,544 คน)

เขตสุขาภิบาลและเขตชนบทจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 4.72% (44,412 คน)

จังหวัดนราธิวาส เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร

เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534 ประชากรมีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 6.06% (66,238 คน)

-องค์ประกอบด้านอายุ

ประชากรวัยเด็กและประชากรวัยชรา มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 5.26% (24,700 คน) ส่วนประชากรวัยทำงานมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 6.7% (41,538 คน)

-องค์ประกอบด้านเพศ

เพศชายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 5.88% (32,241 คน)

เพศหญิงมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 6.28% (33,997 คน)

-อัตราการพึ่งพิง

ปี พ.ศ.2534 มีอัตราการพึ่งพิงต่ำลงจากปี พ.ศ.2529 คือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงคิดเป็น 2.15%

-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย

เขตเทศบาลจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 4.9% (6,782 คน)

เขตสุขาภิบาลและเขตชนบทจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 6.25% (59,456 คน)

จังหวัดยะลา เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534

โครงสร้างของประชากร**-จำนวนประชากร**

เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534 ประชากรมีอัตราเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 5.96% (40,920 คน)

-องค์ประกอบด้านอายุ

ประชากรวัยเด็กและประชากรวัยชรา มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 6.44% (19,300 คน) ส่วนประชากรวัยทำงานมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 5.62% (21,620 คน)

-องค์ประกอบด้านเพศ

เพศชายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 5.64% (19,697 คน)

เพศหญิงมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 6.32% (21,223 คน)

-อัตราการพึ่งพิง

ปี พ.ศ.2534 มีอัตราการพึ่งพิงสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2529 คือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นคิดเป็น 1.3%

-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย

เขตเทศบาลจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 3.6% (6,280 คน)

เขตสุขาภิบาลและเขตชนบทจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็น 12.96% (34,640 คน)

สรุปการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่าง 3 จังหวัดของปี พ.ศ.2529 และปี พ.ศ.2534
ปี พ.ศ.2529

โครงสร้างของประชากร

-จำนวนประชากร

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.43%	(511,686 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	37.41%	(498,032 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	24.16%	(321,701 คน)

-องค์ประกอบด้านอายุ

ประชากรวัยเด็กและวัยชรา

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	39.15%	(222,000 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	36.17%	(205,100 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	24.68%	(140,000 คน)

ประชากรวัยทำงาน

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.49%	(289,686 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	37.36%	(281,132 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	24.15%	(181,701 คน)

-องค์ประกอบด้านเพศ

เพศชาย

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.60%	(257,705 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	36.73%	(245,204 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	24.67%	(164,626 คน)

เพศหญิง

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.25%	(253,981 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	38.08%	(252,828 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	23.67%	(157,075 คน)

-อัตราการพึ่งพิง

มากที่สุด	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	77.15%
รองลงมา	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	77.04%
น้อยที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	76.63%

-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย

ประชากรในเขตเทศบาล

มากที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	42.30%	(84,498 คน)
รองลงมา	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	33.01%	(65,930 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	24.69%	(49,298 คน)

-ประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบท

มากที่สุด	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	40.65%	(448,734 คน)
รองลงมา	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	39.39%	(445,756 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	19.96%	(237,203 คน)

ปี พ.ศ.2534

โครงสร้างของประชากร**-จำนวนประชากร**

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.88%	(577,924 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	36.73%	(545,988 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	75.61%	(362,621 คน)

-องค์ประกอบด้านอายุ

ประชากรวัยเด็กและวัยชรา

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.83%	(246,700 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	36.09%	(229,300 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	25.08%	(159,300 คน)

ประชากรวัยทำงาน

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.91%	(331,224 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	37.20%	(316,688 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	23.89%	(203,321 คน)

-องค์ประกอบด้านเพศ

เพศชาย

มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	39.05%	(289,946 คน)
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	36.12%	(268,208 คน)
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	24.83%	(184,323 คน)

เพศหญิง					
มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	38.70%	(287,978 คน)	
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	37.33%	(277,780 คน)	
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	23.97%	(178,298 คน)	
-อัตราการพึงพิง					
มากที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	78.34%		
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	72.40%		
น้อยที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	74.48%		
-องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย					
ประชากรในเขตเทศบาล					
มากที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	41.96%	(90,778 คน)	
รองลงมา	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	33.61%	(72,712 คน)	
น้อยที่สุด	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	24.43%	(52,842 คน)	
-ประชากรในเขตสุขาภิบาลและเขตชนบท					
มากที่สุด	จังหวัดนราธิวาส	คิดเป็น	39.77%	(505,212 คน)	
รองลงมา	จังหวัดปัตตานี	คิดเป็น	38.82%	(493,146 คน)	
น้อยที่สุด	จังหวัดยะลา	คิดเป็น	21.41%	(271,843 คน)	

สรุปข้อมูลทั้ง 3 จังหวัด

ข้อมูลจังหวัดปัตตานีในปี 2529

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	498,032 คน
-อัตราการเกิด	=	11,394 คน
-อัตราการตาย	=	2,042 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	498,032 คน
แบ่งออกเป็น		
1. ในเขตเทศบาล	=	49,298 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	448,734 คน

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี ในปี 2534 (หรือปีใกล้เคียง)

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	545,988 คน
-อัตราการเกิด	=	11,247 คน
-อัตราการตาย	=	2,206 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	537,542 คน (ข้อมูลในปี 2533)

แบ่งออกเป็น

1. ในเขตเทศบาล	=	52,773 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	484,769 คน

ที่มาแห่งข้อมูล : -สมุดสถิติรายปีประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2537

-สมุดรายงานสถิติภาค ประจำภาคใต้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2529 และสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2533 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูลจังหวัดยะลาในปี 2529

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	321,701 คน
-อัตราการเกิด	=	9,330 คน
-อัตราการตาย	=	1,255 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	321,701 คน

แบ่งออกเป็น

1. ในเขตเทศบาล	=	84,498 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	237,203 คน

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี ในปี 2534 (หรือปีใกล้เคียง)

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	362,621 คน
-อัตราการเกิด	=	10,138 คน
-อัตราการตาย	=	1,463 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	306,904 คน (ข้อมูลในปี 2533)

แบ่งออกเป็น

1. ในเขตเทศบาล	=	90,689 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	266,215 คน

ที่มาแห่งข้อมูล : -สมุดสถิติรายปีประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2537

-สมุดรายงานสถิติภาค ประจำภาคใต้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2529 และสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2533 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูลจังหวัดนราธิวาส ในปี 2529

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	511,686 คน
-อัตราการเกิด	=	12,366 คน
-อัตราการตาย	=	2,004 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	511,686 คน

แบ่งออกเป็น

1. ในเขตเทศบาล	=	65,930 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	445,756 คน

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี ในปี 2534 (หรือปีใกล้เคียง)

-จำนวนประชากรทั้งหมด	=	577,924 คน
-อัตราการเกิด	=	11,943 คน
-อัตราการตาย	=	2,339 คน
-ความหนาแน่นของประชากร	=	565,456 คน (ข้อมูลในปี 2533)

แบ่งออกเป็น

1. ในเขตเทศบาล	=	72,082 คน
2. นอกเขตเทศบาล	=	493,374 คน

ที่มาแห่งข้อมูล : -สมุดสถิติรายปีประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2533 และ พ.ศ.2537

-สมุดรายงานสถิติภาค ประจำภาคใต้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2529 และสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2533 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาคผนวกที่ 2

ข้อมูลทางการศึกษาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปข้อมูลทั้ง 3 จังหวัด

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี ปี 2529 และปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด แยกเป็น (ข้อมูลปี 2529)

ก่อนประถมศึกษา	9,659 คน
ประถมศึกษา	65,259 คน
มัธยมศึกษาตอนต้น	13,594 คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8,959 คน
อุดมศึกษา	2,945 คน
รวม	100,416 คน

2. โอกาสทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลปี 2535)

จำนวนนักเรียน ป.6 ที่จบการศึกษา ปี 2534 8,241 คน เข้าศึกษาต่อ ม.1 จำนวน 5,528 คน คิดเป็นร้อยละ 97.07%

3. จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (ปีการศึกษา 2534) ในจังหวัดมีทั้งหมด 355 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.40%

จำนวนสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ปีการศึกษา 2535) มีกำหนด 74 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.25%

จำนวนสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ข้อมูลปี 2536)

ปวช. ปวท. ปวส.	1 แห่ง
วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และ	
วิทยาลัยการอาชีพ	3 แห่ง
หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญา	5 แห่ง
สอนศาสนาอิสลาม	80 แห่ง
รวม	519 แห่ง

4. โอกาสทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลปี 2533)

จำนวนนักเรียนชั้น ม.1 จบการศึกษาปี 2532 3,160 คน เข้าศึกษาต่อ ม.4 จำนวน 2,215 คน คิดเป็นร้อยละ 70.09%

จำนวนนักเรียนชั้น ม.ปลาย ปี 2532 2,021 คน เข้าศึกษาต่อในอุดมศึกษา 1,223 คน คิดเป็นร้อยละ 60.51%

5. จำนวนครู อาจารย์ (ข้อมูลปี 2536)

ก่อนประถมศึกษา	646	10.86%
ประถมศึกษา	3,436	57.81%
มัธยมศึกษาตอนต้น	858	14.43%
มัธยมศึกษาตอนปลาย	504	8.48%
อุดมศึกษา	285	4.79%
รวม	5,943	

6. อายุ (โดยเฉลี่ย) ของนักเรียน (ข้อมูลปี 2536)

ก่อนประถมศึกษา	3-5	ปี
ประถมศึกษา	6-11	ปี
มัธยมศึกษาตอนต้น	12-14	ปี
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	15-17	ปี
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	18-21	ปี

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดปัตตานี พ.ศ.2535 และ

สำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี ฝ่ายแผนงาน และประเมินผล ปี 2529

ข้อมูลจังหวัดปัตตานี ปี 2534 และปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด แยกเป็น (ข้อมูลปี 2536)

ก่อนประถมศึกษา	17,022	คน	15.18%
ประถมศึกษา	67,830	คน	60.50%
มัธยมศึกษาตอนต้น	15,574	คน	13.8%
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7,696	คน	6.86%
อุดมศึกษา	3,983	คน	3.61%
รวม	112,605	คน	

2. โอกาสทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลปี 2538)

จำนวนนักเรียน ป.6 ที่จบการศึกษา ปี 2537 9,065 คน เข้าศึกษาต่อ ม.1 จำนวน 9,029 คน คิดเงินร้อยละ 99.60

จำนวนนักเรียนชั้น ม.3 ที่จบการศึกษา 2537 4,079 คน เข้าศึกษาต่อ ม.4 จำนวน 4,431 คน คิดเป็นร้อยละ 108.63

3. จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (ปีการศึกษา 2538) 344 แห่ง

จำนวนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ปีการศึกษา 2538) 3,441 แห่ง

คิดเป็นร้อยละ 4.18%

จำนวนสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ข้อมูลปี 2538) มี 1 แห่ง 17 แห่ง

ปวช. ปวท. ปวส. 1 แห่ง

วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และ 1 แห่ง

วิทยาลัยการอาชีพ 3 แห่ง

สอนศาสนาอิสลาม 40 แห่ง

รวม 406 แห่ง

4. จำนวนครู อาจารย์ (ข้อมูลปี 2538)

ก่อนประถมศึกษา 752 13.51%

ประถมศึกษา 3,472 62.41%

มัธยมศึกษาตอนต้น 705 12.67%

มัธยมศึกษาตอนปลาย 387 6.95%

อุดมศึกษา 247 4.44%

รวม 5,563

5. อายุ (โดยเฉลี่ย) ของนักเรียน (ข้อมูลปี 2538)

ก่อนประถมศึกษา 3-5 ปี

ประถมศึกษา 6-11 ปี

มัธยมศึกษาตอนต้น 12-14 ปี

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. 15-17 ปี

อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส. 18-21 ปี

ที่มา : ข้อมูลการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2538

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี

ข้อมูลจังหวัดนราธิวาส ปี 2529 และปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด แยกเป็น (ข้อมูลปี 2533)

ก่อนประถมศึกษา	16,114 คน	15.44%
ประถมศึกษา	72,075 คน	69.08%
มัธยมศึกษาตอนต้น	11,486 คน	11.00%
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	4,444 คน	4.25%
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	216 คน	0.20%
รวม	104,335 คน	

2. โอกาสทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลปี 2535)

จำนวนนักเรียน ป.6 ปีการศึกษา 2534 8,374 คน เข้าศึกษาต่อระดับ ม.1 จำนวน 5,326 คน คิดเงินร้อยละ 60.01

จำนวนนักเรียนชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2534 3,180 คน เข้าเรียนต่อระดับ ม.4 จำนวน 1,514 คิดเป็นร้อยละ 47.61

3. จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (ข้อมูลปี 2533) มีจำนวนทั้งหมด 385 แห่ง 89.32

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ปวช. (ข้อมูลปี 2533) มีจำนวนทั้งสิ้น 44 แห่ง 10.20

จำนวนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวท.ปวส. (ข้อมูลปี 2533) มีจำนวนทั้งหมด 2 แห่ง 0.46

4. จำนวนครู อาจารย์ (ข้อมูลปี 2533)

ก่อนประถมศึกษา	552 คน	10.62%
ประถมศึกษา	3,499 คน	67.36%
มัธยมศึกษาตอนต้น	665 คน	12.80%
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	421 คน	8.10%
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	162 คน	8.10%
รวม	5,194 คน	

5. อายุ (โดยเฉลี่ย) ของนักเรียน (ข้อมูลปี 2525)

ก่อนประถมศึกษา
ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.

อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.

ที่มา : สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา เดือนมีนาคม ปีพ.ศ.2534

ข้อมูลจังหวัดนครราชสีมา ปี 2535 หรือปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด แยกเป็น (ข้อมูลปี 2535)

ก่อนประถมศึกษา	-	
ประถมศึกษา	704,122 คน	67.65%
มัธยมศึกษาตอนต้น	13,129 คน	1.82%
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	3,806 คน	0.52%
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	-	
รวม	721,057 คน	

2. จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (ข้อมูลปี

2535) มีจำนวน 389 แห่ง 82.24

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. (ข้อมูลปี 2535)

มีจำนวนทั้งหมด 82 แห่ง 17.33

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาหรือ ปวท. ปวส. (ข้อมูลปี 2535) มี

จำนวนทั้งหมด 2 แห่ง 0.42

3. จำนวนครู อาจารย์ (ข้อมูลปี 2535)

ก่อนประถมศึกษา	-	
ประถมศึกษา	3,496 คน	79.09%
มัธยมศึกษาตอนต้น	691 คน	15.63%
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	233 คน	5.27%
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	- คน	
รวม	4,420 คน	

ที่มา : ข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม สำนักงานการศึกษาธิการเขต
เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา, 2535

ข้อมูลจังหวัดยะลา ปี 2528 หรือปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด (ข้อมูลปี 2528) = 78,626 คน		
ประถมศึกษา	57,176 คน	72.71%
มัธยมศึกษา	15,134 คน	19.24%
วิทยาลัย	6,316 คน	8.03%
2. จำนวนครูทั้งหมด (ข้อมูลปี 2528)		
ประถมศึกษา	3,444 คน	76.07%
มัธยมศึกษา	718 คน	15.86%
วิทยาลัย	365 คน	8.06%
รวม	4,527 คน	

ที่มา : บรรยายสรุปจังหวัดยะลา เดือนมีนาคม พ.ศ.2528

ข้อมูลจังหวัดยะลา ปี 2535 และปีใกล้เคียง

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมด (ข้อมูลปี 2535)		
ประถมศึกษา	49,803 คน	75.60%
มัธยมศึกษาตอนต้น	11,875 คน	18.02%
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	4,195 คน	6.36%
อุดมศึกษาหรือ ปวท.ปวส.	- คน	
รวม	65,873 คน	

2. โอกาสทางการศึกษาต่อ (ข้อมูลปี 2535)

จำนวนนักเรียน ป.6 ปีการศึกษา 2534 5,997 คน เข้าศึกษาต่อระดับ ม.1 จำนวน 4,626 คน คิดเป็นร้อยละ 77.13

3. จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา (ข้อมูลปี 2535) มีจำนวนทั้งหมด 253 แห่ง 80.57

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ปวช. (ข้อมูลปี 2535) มีจำนวนทั้งสิ้น 53 แห่ง 16.87

จำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาหรือ ปวท. ปวส. (ข้อมูลปี 2535) มีจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง 2.54

4. จำนวนครู อาจารย์ (ข้อมูลปี 2535)

ประถมศึกษา	2,341 คน	75.58%
มัธยมศึกษาตอนต้น	471 คน	15.20%
มัธยมศึกษาตอนปลาย	285 คน	9.20%
รวม	3,097 คน	

ที่มา : ข้อมูลการตลาด สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดยะลา ปี 2538.